

Austrālijas trimdas latviešu sabiedriski kulturālās dzīves kopsavilkums faktos un skaitļos

Apbalvojumi – Ieskats Austrālijas latviešu talantu pūrā – Mācītāji
un draudzes – Dievs, dod tautas darbiniekiem ilgu mūžu nodzīvo-
ti – Ļoti ievērojamas personas jeb ĻIP – Literāti – Organizācijas
– Sarikojumi – Dar man, tēti, pastaiņas, skolā iet man gribās –
Dejo, dejo, pagriezies – Spirtam un sportam – Teātris – Uzņēmēji

Sidnejas latviešu aktieri un literāti 1970./80. gados. Attēls no SLT arhīva.

APBALVOJUMI

LATVIJAS VALSTS APBALVOJUMI

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDENIS

Triju Zvaigžņu ordeņa IV šķira, iecelti par ordeņa virsniekiem:

- * Sabiedriskais un politiskais darbinieks Guntis Bērziņš, 2017.
- * Latviešu sabiedriskais darbinieks, bijušais Latvijas Goda konsuls Jaundienvid-velsā, Kvīnslendā un Austrālijas Ziemeļu teritorijā Jānis Daliņš, 2008.
- * Vēsturnieks Edgars Dunsdorfs, 1995.
- * Žurnālists, sabiedriskais darbinieks Emīls Dēliņš, 1997.
- * Sabiedriskā un kultūras darbiniece Margarita Biezaite, 1998.
- * Angļu tautības latviešu valodnieks Austrālijā Trevors Gārts Fennels (T. G. Fenell), 1999.
- * Bijušais Latvijas Republikas ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks Apvienoto Nāciju Organizācijā Ņujorkā Jānis Priedkalns, 2003.
- * Sabiedriskais un kultūras darbinieks Ph. D. Juris Ivars Ruņģis, 2007.
- * Sabiedriskais un kultūras darbinieks, dramaturgs un režisors Uldis Siliņš, 2007.
- * Ārsts, kardiologs Andris Saltups, 2005.
- * Dejoāja, horeogrāfe, pedagoģe Vija Vētra, 1999.

Triju Zvaigžņu ordeņa V šķira, iecelti par ordeņa kavalieriem:

- * Sabiedriskais un kultūras darbinieks Aivars Saulītis, 2007.
- * Daiļamatnieks, sabiedriskais un kultūras darbinieks Sergejs Beklešovs, 2007.
- * Pedagoģe Austra Eichmane, 1995.
- * Ilggadējais Austrālijas latviešu sabiedriskais darbinieks, teologs Arnolds Grosbachs, 1998.
- * Aktīvs ekonomiskās un sabiedriskās dzīves darbinieks Imants Kapsis, 2000.
- * Sab.darbiniece Velta Voitkuna, 2005.

Triju Zvaigžņu ordeņa I pakāpes (zeltīta) goda zīme

- * Sabiedriskā darbiniece Lilija Dunsdorfa, 1996.
- * Teologs Laimons Mušinskis 1998.

* Kultūras un sabiedriskā darbiniece, Dziesmu svētku virsdiriģente Astra Rita Kronīte, 2003.

* Diriģents, komponists Ēriks Ozoliņš, 2003.

* Sabiedriskais darbinieks Jānis Vējiņš, 1998.

Triju Zvaigžņu ordeņa II pakāpes (sudraba) goda zīme:

* Sabiedriskā un kultūras darbiniece, skolotāja Rute Zvaigzne, 2004.

ATZINĪBAS KRUSTS

Atzinības krusta III šķira un iecelti par ordeņa komandieri:

* Ilggadējais Latvijas Republikas Goda konsuls Kērnās, Austrālijā Aleksandrs Gārša (jaun.), 2016.

Atzinības krusta IV šķira un iecelts par ordeņa virsnieku:

* Dienvidaustrālijas pavalstu gubernatoru vietnieks, Latvijas–Austrālijas divpusējo attiecību veicinātājs Bruno Krūmiņš, 2000.

Atzinības krusta V šķira un iecelti par ordeņa kavalieri:

* Ilggadējais Austrālijas latviešu sabiedriskais un kultūras darbinieks, skolotājs Kārlis Brēmanis, 2012.

* Austrālijas latviešu sabiedriskais darbinieks, zvērināts advokāts Dāvids Valdis Dārziņš, 2015.

* Sabiedriskā un kultūras darbiniece Dace Dārziņa, 2006.

* Sabiedriskais un kultūras darbinieks Austrālijā, diriģents Kaspars Svenne, 2008.

* Ilggadējā Austrālijas latviešu sabiedriskā un kultūras darbiniece, horeogrāfe Skaidrīte Laima Dariusa, 2012.

Atzinības krusta Lielā sevišķās pakāpes goda zīme:

* Sabiedriskais un kultūras darbinieks Viktors Bendrups, 2005.

AUSTRĀLIJAS VALDĪBAS APBALVOJUMI

OAM – Order of Australia Medal – Austrālijas Ordeņa medaļa:

* Ātrēns Jānis – par nopelniem latviešu kopienas labā Dienvidaustrālijā.

* Pēteris Blumbers – par nopelniem medicīnā Dienvidaustrālijā.

* Dr. Andris Dārziņš – par nopelniem medicīnā Dienvidaustrālijā.

* Dace Dārziņa – par nopelniem latviešu kopienas labā Dienvidaustrālijā.

* Rīta Džonsone – par nopelniem Rietumaustrālijas latviešu kopienas labā.

* Augusts Gulbis – par nopelniem latviešu kopienas labā Dienvidaustrālijā.

- * Alberts Lūks – par nopelniem latviešu kopienas labā Dienvidaustrālijā.
- * Ilmārs Lūsis – par nopelniem latviešu kopienas labā Dienvidaustrālijā.
- * Miķelis Miezis – par nopelniem latviešu kopienas labā Dienvidaustrālijā.
- * Ēriks Ozoliņš – par nopelniem latviešu sab. darbā, speciāli mūzikas laukā Kvīnslandes pavalstī.
- * Reinis Zusters, gleznotājs.

QSJM – The Queen's Silver Jubilee Medal – Ķēņinienes Sudraba jubilejas medaļa:

- * Adolfs Borkus – par nopelniem sabiedriskā darbā Dienvidaustrālijā.
- * Juris Dancis – ziņas par viņa basketbola gaitām Austrālijas valsts vienībā ievietotas austrāliešu *Basketball Hall of Fame*. Dzīvo Dienvidaustrālijā.
- * Laimons Mušinskis – par nopelniem sab. darbā Rietumaustrālijā.

CoFM – The Centenary of Federation Medal – Federācijas simtgades medaļa:

- * Krūmiņš Bruno – par viņa darbu kā Dienvidaustrālijas gubernatora vietniekam.
- * Rumpe Inta – par darbu multikulturālisma laukā Dienvidaustrālijā.

MBE – Officer of the Order of British Empire – Britu Impērijas ordeņa virsnieks:

- * Baulis Edvīns – par nopelniem sabiedrības labā Tasmānijā.
- * Biezaite Māra – par nopelniem pedagoģijā Dienvidaustrālijā.
- * Boga Laima – par nopelniem latviešu kopienas labā Dienvidaustrālijā.
- * Kuplis Elmārs – par nopelniem latviešu kopienas labā Tasmānijā.
- * Švalbe Ināra – Austrālijas jauniešu baleta dibinātāja Kvīnslandē.

PBLA (TAUTAS) BALVAS LAUREĀTI:

- Literāts Jānis Sarma (1965)
- Vēsturnieks Edgars Dunsdorfs
- Ģeofiziķis Leonīds Slaucītājs (1971)
- Filozofs Pauls Jurēvics (1975)
- Pedagoģe Anna Ziedare (1979)
- Muzikologs Ēriks Biezaitis (1985)
- Horeogrāfe Skaidrīte Darius (1992)

Nav minēti pateicības un atzinības raksti, piešķirtās Kr. Barona prēmijas, Sp. Klauverta piemiņas fonda balvas.

IESKATS AUSTRĀLIJAS LATVIEŠU TALANTU PŪRĀ

A) BALETA ANSAMBLĪ UN DEJOTĀJI

ADELAIDE

- * A. Larsenas ritmo-plastikas studija
- * Z. Kalniņas-Kolominskas baleta studija
- * A. Babičevas-Trombergas baleta studija

BrisbanA

- * Švalbes Ināras baleta studija
- * Skadiņas baleta studija
- * Kolominskas baleta studija

MELBURNA

- * Pauls Fībigis, Ņina Harmane-Fibiga

SIDNEJA

- * A. Fībigis un Aina Ezergaile-Rīga (*Reega*)
- * Vijas Vētras baleta studija
- * Biruta Apine-Clark
- * V. Leonaitis, izbijis vēderdejojātājs
- * A. Mūrnieks, bij. Nac. operas baletdejojātājs

B) DZIEDOŅI

ADELAIDE

- * Petrevics E., baritons

ALBŪRIJA

- * Savicka T. (Balss nav zināma)

BALARATA

- * Liepiņa-Zaķe V., soprāns

BrisbanA

- * Ēķe Dz., soprāns
- * Ēriņa-Zālīte R., soprāns

LISMORE

- * Franks J., tenors

ŅŪKĀSTLE

* Skujiņa Velta, soprāns

MELBURNA

- Bergers H., baritons
- Burkēviča E. (balss nav zināma)
- Dzelde J., tenors
- Langenfelde M., soprāns
- Maršaus E., tenors
- Padoms-Sarma V., tenors
- Maršaus Evalds (balss nav zināma)
- Raiskuma A. (balss nav zināma)
- Veide Dz., baritons
- Vitāne-Veide M., soprāns

PERTA

- Bauska Ņ. (vairs nedzied)
- Birgers J. L.
- Rudaka A. (balss nav zināma)
- Vilima L. (balss nav zināma)
- Sapale A., soprāns (aizbraukusi uz Austrumaustāliju)

SIDNEJA

- Rutups Haralds, baritons
- Ārone-Freimane E., soprāns
- Franks J., tenors
- Grīle R., soprāns
- Herlinga L., soprāns
- Liedags K., bass-baritons
- Nīcis K., tenors
- Pijola O., soprāns
- Polikeviča M., soprāns
- Ruņģis A., tenors
- Šmita J., soprāns
- Saiva B., soprāns

Diemžēl, nav zināms, kurai pilsētai šie dziedoņi pieder:

- Hammers A., baritons
- Hartinga V. (balss nav zināma)
- Kiploks A., baritons
- Gulbe Alda

C) INSTRUMENTĀLISTI

- Strazds Zigrīdas koklētāju ansamblis (pēc viņas nāves) Zigrīdas ansamblis

ADELAIDE

- Bērņa Laima, pianiste
- Biežaite-Lasčuka Māra, pianiste.
- Freimanis Eižens, pianists
- Krastiņš Edmunds, vijole
- Kaškurs Jānis, pianists
- Klauverte Agrita, pianiste
- Larsena Jolanta, Larsens Gunārs, vijolnieki, ansambļa *Sudraba Stīga* dalībnieki.
- Krūms G., ērģelnieks
- Lauris Jānis, čellists
- Liepiņš Elmārs, čellists
- Prof. Miķelsons R., vijolnieks
- Muižnieks Juris, čellists
- Petrevics Ed., dziedonis
- Silkalns Nīls, vijolnieks
- Svenne Ilze, pianiste
- Svilāne M., vijolniece
- Stūre Mirdza, klavieres
- Umbraško P., vijolnieks
- Veikerte E.
- Zvaigzne Alvis, flautists

BRISBANE

- Mālkalne Olga, pianiste
- Sprīvulis M., pianists
- Ēriņa R., soprāns

MELBURNA

- Ilsters V., pianists
- Laurs J., čellists
- Svilāns J., čellists
- Volkova-Rittere Zane, pianiste

PERTA

- Strautiņš E., vijolnieks
- Bekļešovs Mihaels, vijolnieks
- Heimanis ?, ērģelnieks
- Ozols A., vijolnieks

Diemžēl, šiem māksliniekiem pilsēta nav zināma:

- Čakārnis F., vijolnieks
- Jēkabsone L. (?)
- Heimanis ?, ērgelnieks
- Ozols A., vijolnieks
- Titova M., pianiste
- Zupāne I., pianiste

ĒDE, DZĒRE, Danci sāce, kamēr ūdensplūdi nāce

Deju ansambļi Sidnejā:

- * Dziedoņu grupiņa *Bīteļi*
- * B. Poritera deju kapella
- * Eijupa deju kapella
- * *Akords*, deju kapella, vad. I. Līcis
- * *Midways*, deju kapella, vad. I. Līcis
- * Nika Neimaņa deju kapella
- * Džonija Šedrinska deju kapella
- * Jāņa Martinsona deju kapella
- * *C'est si bon*, vad. I. Līcis

Vēl bija kapellas diviem mūziķiem – tēvam un dēlam –, bet vārdi pagaisuši no atmiņas.

Nāk prātā pāris vārsmas, ko es savā laikā rakstīju par deju kapellām Sidnejas Kaleidoskopam.

Vispirms Šedrinskim:

*Es no saviem grēkiem pērkos
Katru gadu Kapu svētkos,
Kur es pūšu: Kungs, Tu stiprā pils!
Bet man labāk spēlēt tīkas
Gabalus no Amerikas,
Tur, kur zālē piepīpēts un zils,
Ai, ai, ai, karamba,
Skan, lai rumba, samba,
Paso doble, mambo,
Twists un spāņu tango.*

Neimanim:

*Man četri krieviņi spēlē,
Bet dejas man latviskas vien,
Es zinu, ko tautieši vēlē,
Kas tuvāk tiem sirsniņā lien
Atmiņu lakatiņš zilais,
Bundzenieks pilns tā kā mārks!
Esmu es vienīgs mūziķis cienīgs,
Galvenais – neesmu dārgs.*

Un visbeidzot Līcim:

*C'esti bon – vārds man kapellai dots,
Visu nakti tā skan,
Kamēr vien maksā man,
Un, ja kādreiz
Kāds tonis noiet greiz',
Pardon, amī.
Le aksident vī, vī!*

MĀCĪTĀJI UN DRAUDZES

MĀCĪTĀJI

ADELAIDE

- Balodis G.
- Buģis A.
- Lukaševics L.
- prāv. Priedkalns J. (2008)
- Reinfelds. R.
- Voitkus V.
- Zīds A.

BRISBANE

- Birkhans T.
- Oliņš A.

PERTA

- Balodis G.
- Kampe L.
- Mušinskis M. L.

MELBURNA

- Birkāns T
- Burger G.
- Elberts A.
- Grosbahs A.
- Kociņš E.
- Saulīte M.

ŅŪKĀSTLE

- prāv. Skujiņš A.

SIDNEJA

- J.Krauklis J.
- Lūsis J.
- Makpīrsons K. (Colvin MacPherson)
- Osis I.
- diakone Saiva B.
- Laiviņš P.

DRAUDZES

ADELAIDE

* Adelaides ev. lut. draudze, dib. 1950. g. No sākuma to aprūpē māc. A. Buģis no Melburnas un no 1951. g. to aprūpē māc. V. Voitkus. Pie draudzes darbojās labi organizēta svētdienas skola.

ALBŪRIJA

* Albūrijas ev. lut. draudze, apkalpo prāv. A.Grosbahs.

BALARATA

* Balaratas ev. lut. draudze. dib. 1951. g., māc. A. Buģis, vēlāk to aprūpē māc. E. Kociņš.

BETHERSTA (BATHURST)

* Betherstas ev. lut. draudzes kopa, aprūpē Vienības draudzes māc. un māc. E. Kociņš.

BRISBANE

* Brisbanes ev. lut. draudze. dib. 1950. g., aprūpē māc. T. Birkhans.

1953. g. nodibina pie draudzes sestdienas skolu. Skolas pārzine un skolotāja ir baltu filoloģe Rita Alpa. Darbs turpinājās M. Veides vadībā.

* Māras draudze, dib. 1952. g., aprūpē māc. A. Oliņš. Sestdienas skola uzsāk darbu A. Vīksnes vadībā.

DŽILONGA

* Džilongas draudzes kopa, aprūpē māc. E. Kociņš.

HOBARTA

* Hobartas latviešu luterāņu kopa, aprūpē māc. E. Kociņš. Pie draudzes darbojas svētdienas skola, bet tikai tajās nedēļās, kad ierodas mācītājs.

KAURA

* Kauras ev. lut. draudzi aprūpē Vienības draudzes māc.

KANBERA

* Kanberas ev. lut. draudze, aprūpē Vienības draudzes mācītājs.

MELBURNA

* Melburnas ev. lut. Sv. Krusta draudze, aprūpē māc. E. Kociņš, vēlāk prāv. A. Grosbahs.

* Sv. Jāņa draudze, aprūpē māc. E. Kociņš. Kādu laiku draudzei bija savs koris un īpaša svētdienas skola.

* Melburnas ev. lut. draudze, dib. 1948. g., ir vecākā Austrālijā. To no sākuma aprūpē māc. A. Buģis, bet no 1951. g. prāv. A. Grosbahs.

ŅŪKĀSTLE

* Ņūkāstles ev. lut. draudze, dib. 1951. g. prāv. K. Skujiņš.

PERTA

* Sv. Pāvila ev. lut. draudze, dib. 1950. g., māc. L. Kampe, pēc viņa L. Mušin-skis, beidzamais māc. G. Balodis. Pie draudzes darbojušās 2 svētdienas skolas un svētdienas skolas koris.

SIDNEJA

* Sidnejas ev. lut. draudze, dib. 1950. g., māc. J. Krauklis, pēc viņa nāves draudzi vada māc. Kolvins Makpīrsons (C. MacPherson). Pie draudzes savā laikā darbojusies svētdienas skola un skautu pulciņš.

* Sidnejas Vienības draudze, dib. 1951. g., māc. J. Lūsis, pēc viņa māc. P. Laiviņš, tad māc. I. Osis. Pie draudzes savā laikā darbojušās 4 svētdienas skolas.

VANGARATA

* Vangaratas ev. lut. draudze, dib. 1952. g., aprūpē prāv. A. Grosbahs.

VOLONGONGA

* Pilmaņa ev. lut draudze, aprūpē māc. Pilmanis.

* Sektanta organizētā Laimona draudze

Mazliet par latviešu katoļiem. 1950. gados izveidojās divi galvenie katoļu aprūpes rajoni ar centriem Sidnejā un Melburnā. Prāv. St. Gaidelis no Sidnejas aprūpēja Jaunās Dienvidvelsas un Kvīnslandes pavalstis, bet melburnietis prāv. P. Bečs – Viktorijas, Dienvidaustrālijas un Rietumaustrālijas pavalstis. Vēlāk par Austrālijas latviešu katoļu garīgo aprūpi bez jau minētajiem gādāja prāvesti St. Gaidelis, Dr. P. Grieniņš (1960–?) un L. Ornicāns (1954–1958).

DIEVS, DOD TAUTAS DARBINIEKIEM ILGU MŪŽU NODZĪVOTI!

Latviešu sabiedriskie darbinieki kopienā no 1950. g. līdz 1994. g. un dažkārt vēl pēc tam.

Diemžēl lielā latviešu kopienas skaita dēļ uzdoti ir tikai biedrību priekšsēžu vārdi, bet valdē un arī ārpus valdes ir darbojušies vēl citi sabiedriski darbinieki.

ADELAIDE

Adelaides Latviešu biedrības priekšsēdis

- Krūmiņš Bruno (1975–2016)

BRISBANE

Brisbanes Latviešu biedrības priekšsēdis

- Kalums Edgars (1950–1951)
- Garancis Ādolfs (1951–1952)
- Kariks Jēkabs (1952–1953)
- Kūkums Jānis (1953–1989)
- Siksna Arnis (1989–1996)
- Kļaviņa Sandra (1996–1997)
- Kūkuma Irēna (1997–2008)
- Lācis Ādolfs (2009–)

KANBERA

Kanberas Latviešu biedrības priekšsēdis

- Ingevics Eriks līdz 2016
- Jakovics Juris no 2016

MELBURNA

Melburnas Latviešu biedrības priekšsēdes

- * Eva Brennere (1999–2007)

PERTA

Latviešu biedrības Rietumaustrālijā valdes priekšsēdis

- Jānis Petersons (1950–1964)
- Jānis Grīnvalds (1964–1976)
- Jānis Purvinskis (1976–1989)
- Ludmilla Gūtmārce (1989–1998)
- Valdis Auziņš (1998–2010)
- Jānis Kukuls (2010– pašlaik)

SIDNEJA

Sidnejas Latviešu biedrības priekšsēdis

- Brūveris Feliks (1952–1953)
- Siliņš Mārtiņš (1953–1974)
- Koškins Videvuds (1974–1986)
- Silķens Alfreds (1986–1992)
- Sveilis Imants (1992–1996)
- Ronis Jānis (1996–2009)
- Grauds Jānis (2009–2015)
- Čečins Jānis (2015)

GLEZNOTĀJI

Grūti iedomāties, ka latviešiem Austrālijā ir bijis tāds gleznotāju skaits, kāds uzskaitīts 1979. g. Austrālijas Latviešu Mākslinieku Apvienības (A.L.M.A.) izdotajā grāmatā *Latviešu Mākslinieki Austrālijā*. Grāmata ir vārienīga. 270. lpp. lasām, ka grāmatā mēģināts sakopot ziņas par visiem Austrālijā dzīvojušiem un apzinātiem māksliniekiem.

Redakcijas kolēģijā strādājuši Mārtiņš Gauja, Dzidra Knoha, Haralds Norītis, Uldis Āboliņš, un Gunārs Krūmiņš, dalot pa pilsētām – viena adelaidiete un pārējie sidnejieši.

Jau toreiz gleznotājiem ir bijušas savas organizācijas, kas pastāv vēl šodien. Lielākā no tām ir A.L.M.A., tad vēl *Okers*, *Zilā Ota* un *Jaunā palete* ar nedaudz biedriem.

(Tuvāk par ievērojamiem gleznotājiem sk. ĻIP)

KORI UN ANSAMBLĪ

ADELAIDE

* Pirmais latviešu koris Adelaidē ir vīru koris *Daugava* (Diriģenti – G. Krūms, A. Kants), kas apvienojas ar 1951. g. dibināto Adelaides latviešu b-bas jaukto kori. Diriģenti – K. Svenne un A. Kronīte.

* Vīru kori *Daugava* no jauna nodibina 1957. g., Diriģenti – K. Svenne un St. Līvmanis.

* Adelaides jauktais koris *Dziesmu laiva*. Diriģentes A. Kronīte un Lilija Daenke.

* Ansamblis *Zemais Do* (A. Biezaitis, V. Jaudzems, A. Sils, K. Ceplītis, I. Kronītis. Pianiste M. Biezaite-Laščuka. Vadītājs – A. Biezaitis.

* Adelaides latv. skolas dubultkvartets *Auseklītis*. Vadītājs nav zināms.

* Adelaides dziedātāju un koklētāju ansamblis (1970). Vadītājs nav zināms.

ALBŪRIJA

* Albūrijas Latviešu jauktais koris. Diriģents E. Eicēns. Koris pastāv tikai īsu laiku.

BALARATA

* Balaratas Latviešu biedrības jauktais koris nodibināts 1951. g., I. Kapela vadībā. Pēc tam kora vadību pārņēma Ē. Viķe-Ābele un pēdējos kora pastāvēšanas gados – E. Pinne.

* Balaratas un Džilongas apvienotais jauktais koris. Dir. E. Viķe-Ābele. Domājams, ka šī nav bijusi pastāvīga vienība, un, ka zem šī vārda koris piedalījies tikai vienās KD.

BRISBANE

* Brisbanes vīru dubultkvartets *Imanta* (1952). Ed. Kaluma vadībā. Pastāv līdz E. Kalums pārceļas dzīvot uz Sidneju, tad pārtop par Brisbanes jaukto kori *Beverīnas dziedonis*.

* Brisbanes latviešu jauktais koris *Beverīnas dziedonis*, diriģents E. Ozoliņš (dib. 1953. g.).

DŽILONGA

* Džilongas Latviešu biedrības jauktais koris, nodibināts 1962. g., diriģente – A. Raiskuma.

HOBARTA

* Hobartas latv. vīru dubultkvartets (Rosberijā), vad. J. Pomers.

* Rosberijas vīru dubultkvartets, vad. A. Kuplis.

* Rosberijas vīru koris, tagad pārstājis darboties.

KANBERA

* Kanberas Latviešu biedrības jauktais koris. Diriģenti – V. Rullis, I. Pumpura.

* Kanberas jauktais dubultkvartets. Vadītājs P. Darius.

* Kanberas koklētāji.

11. KD piedalās Kanberas koklētāji, 6 mūziķu sastāvā.

13. KD piedalās Sidnejas un Kanberas apvienotais ansamblis, 12 mūziķu sastāvā.
Vadītāji: Sk. Darius un I. Līcis.

MELBURNA

* Melburnas Latviešu biedrības jauktais koris *Rota*, nodibināts 1949. gadā. Diriģente, komponiste T. Ilstere. Pēc viņas kori pārņēma M. Krišjāne-Vīgnere, kas to vada līdz savai nāvei 1958. g. Pēc tam kori vada A. Ķiploks un no 1959. g. V. Bendrups.

* Melburnas Latviešu ev. lut un katoļu draudžu apvienotais koris E. Maršaus vadībā.

* Melburnas Latviešu katoļu draudzes jauktais koris nodibināts 1951. gadā. To vadījuši B. Adijāns, E. Maršaus, kopš 1963. g. – V. Lazdāns.

* Melburnas Latviešu ev. lut draudzes jauniešu koris, nodibināts 1964. g. Diriģents un mākslinieciskais vadītājs visu kora pastāvēšanas laiku līdz 1959. g. V. Bendrups.

* Melburnas vokālais kvartets

* Melburnas rokgrupa *Ļembasts*

* Studentu biedrības *Dziesmu vara* Austrālijas kopas koris kā neliela grupa uzsāk darbību 1963. g., E. Smalkā vadībā. Kori diriģējis arī Ed. Krūmiņš.

* Austrālijas latviešu vecākā vīru dziedoņu vienība ir MLB vīru koris *Kokle*, dibināts 1950. g. janvārī. Kori sākumā vada E. Maršaus, tad K. Nunavs, E. Smalkais, V. Bendrups, pēc tam atkal E. Maršaus un Ed. Krūmiņš.

* DV Melburnas nodaļas dubultkvartets *Kursa*, nodibināts 1959. g. J. Pomera vadībā.

* Melburnas latviešu jaunatnes koris *Daina*, Z. Riteres vadībā.

* Tautas mūzikas ansamblis *Mēmais*, vad. G. Nāgels.

* Melburnas blokflautu koklētāju ansamblis, vad. G. Nāgels.

ŅŪKĀSTLE

* DV vīru koris. Par šo vienību vairāk nekas nav zināms.

PERTA

* Pertas latviešu jauktais koris, nodibināts 1950. g. To ar nelieliem pārtraukumiem vada A. Sprancis, I. Dekere un no 1985. g. J. Purvinskis. Ziņas ir skopas. Viens no diriģentiem ir bijis Jānis Purvinskis. Jāmin arī B. Kalējs un V. Roga. Korī dziedājuši: Balode Mirdza, Gailīte Velta, Gulāns Alfreds, Kaķe Austrā, Lanskis Ēvalds, Lūks Jānis, Purvinskis Jānis, Purvinskis Matīss, Riekstiņa Emīlija, Roga Vilma, Sprancis Asis, Vucēns Jānis u.c.

* Rietumaustrālijas dubultkvartets, vad. A. Kalniņš.

* Pertas un Albānijas apvienotais jauktais koris, diriģenti A. Sprancis un L. Vilma.

* Pertas latviešu vīru koris *Gauja*, dib. 1964. g., diriģents A. Sprancis.

* Margaretriveras DV vīru dubultkvartets. Par šo vienību nekas tuvāk nav zināms.

SIDNEJA

* Sidnejas vīru dubultkvartets *Imanta*. Diriģenti – H. Baltiņš, J. Puisēns. Dubultkvartets vēlāk pievienojas Sidnejas vīru korim.

* Sidnejas kokļu ansamblis.

* Dziedoņu ansamblis (Bez nosaukuma. Vokālisti: Zaiga Ābola, Maija Āboltiņa, Uldis Siliņš; ģitāristi – Jānis Trumpmanis, Jānis Martinsons.).

* Vokālais ansamblis *Ziemeļbalsis*.

* Vokālais ansamblis *Laikmets*, vad. I. Līcis.

* Vokālais ansamblis *Jaunais laiks*, vad. I. Līcis.

* Skaiviles jauktais koris, diriģents Ž. Smiltnieks. Koris izbeidz darbību 1950. g. un Smiltnieks pārņem Austrālijas Latviešu labdarības biedrības kora vadību, no-mainot līdzšinējo diriģentu V. Bīriņu.

* Sidnejas Latviešu biedrības jauktais koris, dib. 1949. g. Ž. Smiltnieka vadībā, pēc tam to vada J. Puisēns.

* Sidnejas Latviešu vīru koris sāk darbību 1956. g. Diriģenti: J. Puisēns, H. Rutups, B. Adijāns, J. Balodis, D. Jaunbērziņa. Goda diriģents – Kaspars Svenne.

* Rīdžentsparka vīru koris, dibināts 1949. g. Diriģents – J. Viša. Koris drīz darbību izbeidz.

* Sieviešu koris *Sidrabene*, nodib. 1961. g., līdz 1970. g. to vada J. Puisēns, pēc viņa nāves Ed. Kalums, J. Ķauķis un T. Dzītare.

* Vienības draudzes koris, dib. 1958. g., diriģents M. Siliņš.

* H. Rutupa jauktais koris, dib. pie Sidnejas ev. lut. draudzes 1969. g. Koris vēlāk apvienojas ar Sidnejas latviešu biedrības kori.

* H. Rutupa jaunatnes koris.

ĻOTI IEVĒROJAMAS PERSONAS jeb ĻIP

Āboliņš Uldis

Ātrēna Māra Sandra

Aulciems Andris

Bērziņš Arvīds

Felsberga-Bērziņa Lūcija Beatrise

Bērziņš Guntis

Bērziņa Laima Asja

Biezaitis Ēriks

Biezaite Margarita

Dombrovskis Pēteris
Dunsdorfs Edgars
Spoģe-Erdmane Vija
Fennei Trevor Gart
Gulbergs Kārlis
Krūmiņš Bruno
Mirovics Ivars
Nāgels Gunārs
Purvinskis Jānis
Priedkalns Jānis
Putniņš Aldis
Šterns Indriķis
Sveilis Imants
Voitkuns Eduards
Zariņš Arvīds
Tillers Imants
Zusters Reinis
Zemītis Juris

Šis saraksts ir manis izraudzīts un to varētu nosaukt, lietojot komūnistu terminoloģiju, par panākumiem bagāto personu sarakstu. Tiesa, tas varēja būt daudz garāks, bet kaut kad bija jāsauc *Davoļno, Krastiņ!* un jāliek punkts. Daļa no nopelniem bagāto ir sastopami nodaļā *Desmit Austrālijas latviešu brīnumi – trimdnieku lielie veikumi* un citur grāmatā.

Un tagad – esiet pazīstami!

ULDIS ĀBOLIŅŠ (1923–2010)

Pie neparastajiem akvareļa māksliniekiem jāpieskaita arī Uldis.

Gleznotājs, scenogrāfs Uldis Āboliņš pirmo izglītību ieguvis Valsts Parauga pamatskolā, kur 13 gadu vecumā sarīko savu pirmo zīmējumu skati.

Kopš tā laika Uldis piedalījies 25 savu darbu izstādēs, ieskaitot 8 Sidnejas Latviešu namā, un saņēmis 33 godalgas un atzinības rakstus. Arī skatuves gaisu viņš pazinis visu mūžu, jo māte un tēvs dziedājuši Nacionālās operas korī. Kā viņš pats raksta savā publikācijā *Ulža Āboliņa Akvarelis un Grafika 50 gados (1946–1996)*:

No tēva esmu mantojis praktiskās ievirzes, un tā kā esmu dzimis Dvīņu zīmē, varēju sevī apvienot abas dotības – mākslas un praktisko.

Uldis beidzis Rīgas Valsts tehnikuma ēku celtniecības nodaļu. Pēc Tehnikuma beigšanas viņš vācu okupācijas laikā strādā par būvtechniķi. Viņam laimīgi izdodas izvairīties no iesaukšanas un kara beigas viņš sagaida Vācijā. Viņš sāk intensīvi apgūt akvareļu glezniecību pie kāda vācu gleznotāja, jau 1946. gadā sāk izstādīties nozīmīgākās izstādēs un tiek uzņemts par biedru Ziemeļrietumu Vācijas mākslinieku

apvienībā.

Šajā laikā Āboliņš ir apsvējis, un, kad pienāk bēgļu dzīvei beigas, viņš ar sievu, mazo meitiņu Sani un ģimenes locekļiem dodas uz Austrāliju. Jau kontrakta laikā viņš piedalās Kopvalsts (*Commonwealth*) jubilejas izstādē un saņem 3 godalgas.

Āboliņš turpina piedalīties austrāliešu un latviešu izstādēs. Privātā dzīvē viņš strādā privātā būvfirmā par zīmētāju un arhitekta palīgu.

1957. gadā, kopā ar Džemu Krīvu un diviem igauņiem, diviem lietuviešu gleznotājiem, Uldis sāk izstādīties ar nosaukumu *Six directions* (*Seši virzieni*). U. Āboliņš tai pašā laikā piedalās citās latviešu un austrāliešu izstādēs un izpelnās godalgas. Nozīmīgākie notikumi viņa mākslas dzīvē ir 1957. g. personālizstāde ar 31 darbu *Chatterton* galerijā un piedalīšanās ar diviem darbiem baltiešu grupas izstādēs Parīzē un Ņujorkā.

1960. gadi ir bijuši viņa mākslas dzīvē ražīgākie. Piemēram, 1961. gadā viņš piedalījies 26 izstādēs, 1962. gadā – 21 izstādē, utt.!

U. Āboliņa akvareļu tehnika ir ļoti īpatnēja. Viņš, neprofesionāli izsakoties, krāsas nepludina, kā to dara akvarelisti, bet lieto ūdenskrāsas kā eļļas krāsas.

Viņš ir bijis arī viens no galvenajiem SLT scenogrāfiem un gatavojis dekoratīvo ietēru pāri par 20 uzvedumiem.

Man vēl bija lemts Uldi satikt Sidnejā pāris mēnešus pirms viņa aiziešanas. Viņš minēja, ka gribot sagaidīt viena sava mazbērna nākšanu pasaulē, un tad jau nu pašam esot laiks doties tālajā ceļā. Gaidīja, bet nesagaidīja. Piemiņai viņš man iedāvināja savu publikāciju, kas bija izdota 50 eksemplāros.

ĀTRENA MĀRA SANDRA (1945–2007)

Māra Sandra Ātreņa, dz. Biezaite, nākusi pasaulē Vācijā Ērika un Margaritas Biezaišu ģimenē. Austrālijā viņa izglītības laukā seko māsas Laimas pēdās – nobeidz pamatskolu, vidusskolu, ieskaitot klavierspēli un mūzikas teoriju.

No 6 gadu vecuma mācījusies klavierspēli pie privātskolotājas un no 12 gadu vecuma piedalījies Dienvidaustrālijas Valsts skolu mūzikas biedrības (*South Australian Public Schools Music Society*), kā arī daudzos latviešu organizāciju rīkotos koncertos. 1960. g. skolu sacensībās klavierspēlē viņa izpelnās 1. vietu Dienvidaustrālijas mērogā un ar pavalsts stipendiju 1962. gadā iestājas Adelaides universitātes Eldera konservatorijā (*Elder Conservatorium*) 1964. gadā Māra saņem Austrālijas Mūzikas eksaminācijas padomes augstākā līmeņa atestāciju par augsta līmeņa klavierspēli (*Licentiate of Music*). 1966. gadā Māra iegūst bakalaura grādu mūzikā (*B. Mus.*) un pēc papildus studiju gada, 1967. gadā – *B. Mus. (Honours)*.

Ar Adelaides Universitātes un Francijas valdības stipendiju (1966–1968) papildinājusies Parīzes Konservatorijā (*Conservatoire de Paris*) pie prof. Ž. Darē (*Jeanne-Marie Daré*) un Ž. Fevrjē (*Jacques Février*).

Ar 1984. gadā iesniegto darbu par Volfganga Dārziņa dzīvi un mūziku Māra iegūst maģistra grādu arī muzikoloģijā (*Master of Music*, Adelaides Universitātē).

1986. gadā Māra iegūst diplomu pedagoģijā (*Diploma in Education*). No 1986.

līdz 1996. gadam viņa ir vidusskolas mūzikas direktore Volfordas Anglikāņu meiteņu skolā (*Walford Anglican School for Girls*) Adelaidē.

1997. gadā viņa iegūst bakalaura grādu (B.A.) franču valodā un psiholoģijā Flindersa Universitātē, Adelaidē.

Kopš 1998. gada viņa strādā Adelaides Universitātes Medicīnas fakultātē par pasniedzēju psiholoģiskas palīdzības sniegšanā (*Counselling*) un 2000. gadā iegūst šajā jomā maģistra grādu.

No 2002. līdz 2004. gadam Māra vada Dienvidaustrālijas Psiholoģiskās palīdzības sniegšanas apvienību (*Counselling Association of South Australia*). Viņa daudzus gadus sabiedriskā kārtā mācījusi psiholoģiju arī ārpus universitātes, nodibinājusi un vadījusi pašizziņas un izaugsmes grupas Adelaidē, sevišķu vērību piegriežot *Enneagram* sistēmai. 2004. gadā par sabiedrisko darbu un uzņēmību šajā laukā Mārai apbalvota ar *Order of Australia*.

1969. gadā precējusies ar *Karl Lashchuk*, no kura vēlāk šķīrusies. 1972. gadā viņai piedzimst meita Katrina, 1973. gadā dēls Stefāns, 1974. gadā dēls *Eugene* un 1976. gadā dēls Gustavs. 2004. gadā apprecējusies ar Kārli Ātrenu.

Māra apglabāta Adelaides *Centennial Park* kapsētā.

AULCIEMS ANDRIS

Kā jums patīk šī definīcija? Biometrologs, medicīniskais klimatalogs, brisbanietis. A. Ziedares vārdā nosauktās Latviešu Vasaras vidusskolas direktors, 43. KD rīcības komitejas priekšsēdis. Dzīvo Latvijā.

BĒRZIŅŠ ARVĪDS (1907– 2000)

Arvīds Bērziņš, muižas pārvaldnieka, lieltirgotāja un veikalnieka dēls. Tēvs Rūdolfs Bērziņš precējies ar Emmu Bušmani. Ģimenē vēl aug māsa Valija un Marija.

Pirmā Pasaules kara laikā ģimene evakuējas uz Krieviju, tad pārceļas uz Rīgu, kur 1926. gadā Arvīds beidz V. Olava komercskolu, un Latvijas Universitātes Tautsaimniecības fakultāti, iegūstot ekonomisko zinātņu kandidātu grādu. Viņš pēc tam uzsāk tieslietu studijas, tās pārtrauc, tad atkal turpina studijas Latvijas universitātē.

Viņš darbojas dažādās organizācijās: ir *Latviešu tautas apvienības Ugunskrusts* un pēc tās likvidēšanas *Pērkonkrusta* loceklis. Pēc 15. maija apvērsuma un viņu dibināto organizāciju slēgšanas viņš turpina uzturēt sakarus ar pērkonkrustiešiem un nonāk uz nepilnu mēnesi Politiskās policijas apcietinājumā.

Seko obligātā kara klausība. 1933. gadā Arvīds Bērziņš apprec Rēzeknē iepazīto Lūciju Felsbergu. Ģimenē aug divi bērni – Guntis un Baiba.

No 1937. līdz 1940. gadam Arvīds strādā Lauksaimniecības kamerā, pēc tam žurnāla *Darbinieks* redakcijā. Frontei tuvojoties, viņu komandē uz Austrumvāciju (tagadējo Poliju). Rīgu viņš atstāj īsi pirms Padomju armijas ienākšanas un, Vācijā iebraucis, dodas uz Berlīni. Tā kā daļa no Vācijas tiek iekļauta krievu zonā, viņiem

izdodas sagādāt transportu un pārcelties uz amerikāņu, vēlāk angļu zonu.

Lūcija un vēlāk arī Arvīds sāk strādāt kā tulki pie Sabiedroto militārās pārvaldes Hanoverā, uz kuriem pārcēlas arī viņu ģimene.

Nodibinoties Baltijas Universitātes Zoo DP nometnei Hamburgā, 1946. g. aprīlī, un vēlāk, pārejot uz netālo Pinebergu, uz turieni pārcēlas arī ģimene.

Līdz 1948. gadam Arvīds strādā Pinebergas DP nometnes administrācijā, ir atbildīgs par apgādi un pēdējos mēnešus ieņem arī nometnes komandanta posteni. Līdztekus Arvīds no 1947. līdz 1948. gadam lasa lekcijas Baltijas Universitātes Ekonomikas un tieslietu fakultātē par grāmatvedību un izmaksu aprēķināšanu.

1949. gada 16. aprīlī Bērziņi ar kuģi *Dundalk Bay* ierodas Sidnejā, no kurienes iebrucējus pārvēd uz Bathurstas (*Bathurst*) iebrucēju nometni. Nometnē Arvīdu angažē par angļu valodas skolotāju mācīt iebrucējiem angļu valodu (*Adult Migrant Teacher*).

1949. g. 13. oktobrī ģimeni pārceļ uz Parksas nometni (*Parkes Holding Centre*), kur līdz 1951. gada oktobrim Arvīds strādā par skolotāju nometnes skolā.

Vēlāk viņš sameklē darbu Sidnejā un 1951. gada 19. oktobrī sāk strādāt par grāmatveža vietnieku, vēlāk par galveno grāmatvedi uzņēmumā *A. Forsyth and Co*. Tur viņš nostrādā vairāk nekā 20 gadus un 1973. gadā pensionējas.

Blakus maizes darbam, Arvīds aktīvi piedalās Sidnejas latviešu sabiedriskajā dzīvē – darbojas Sidnejas Latviešu biedrības un Kredītsabiedrības valdē, bijis Sidnejas KD rīcības komitejas loceklis, darbojies LAAJ (Latviešu apvienības Austrālijā un Jaunzēlandē) Kultūras fonda valdē. Viņš arī publicējis rakstus par saimnieciskiem jautājumiem latviešu periodikā Austrālijā.

1982. gadā iznāk viņa sakopotā SLB vēsture – Sidnejas Latviešu biedrība trīsdesmit gados 1952–1982.

Drīz pēc korporācijas *Fraternitas Cursica* nodibināšanas Pinebergā Arvīds tiek uzņemts 1948. gadā par tās filistri.

Viņa raksti, sākot no 1934. gada, publicēti izdevumos *Burtnieks, Ekonomists, Latvijas Lauksaimnieks, The Australian Accountant, Brīvā Latvija, Laiks, Austrālijas Latvietis, Daugavas Vanagu mēnešraksts*.

1994. g. 24. decembrī Arvīds piedzīvo insultu, kas smagi traucē viņa runas spējas. Viņš aiziet mūžībā 2000. gada 24. jūlijā. Viņa pelnu urnu apglabāta Rīgas 1. Meža kapos.

FELSBERGA BĒRZIŅA LŪCIJA BEATRISE (1907–1999)

Lūcija Felsberga-Bērziņa dzimusi Tērbatā, Igaunijā. Viņas māte Ģertrūde Kouta (*Gertrude Coates*), dzimusi Pēterburgā angļu fabriku vadītāju ģimenē. Tēvs Ernests Felsbergs bijis profesors Tērbatas Universitātē, vēlāk ievēlēts par Latvija universitātes pirmo rektoru. Bijis Saeimas deputāts un Izglītības ministrs.

Ģimenē aug trīs bērni – meita Lūcija (1907) un dēli Alberts (1908) un Aleksandrs (1911).

1920. gadā viņi atgriežas Latvijā, kur Lūcija beidz 1. Valsts vidusskolu un pēc

tam studē Latvijas universitātes Filoloģijas fakultātē, ģermānistikas nodaļā, iegūstot *Mag. phil.* grādu. 1928. gadā viņa iestājas korporācijā *Daugaviete*. Vienlaikus Lūcija turpina studijas arī Angļu valodas institūtā un 1929. gadā beidz paidagoģijas nodaļu ar angļu valodas skolotājas tiesībām. Rēzeknē viņa iepazīstas ar ekonomikas skolotāju Arvīdu Bērziņu un 1933. gadā iezēģelē laulības ostu. Ģimenē aug divi bērni: Guntis (1938) un Baiba (1944).

No 1935. gada līdz 1938. gadam Lūcija strādā Siguldas ģimnāzijā un līdz 1941. gadam kā angļu un vācu valodas skolotāja Franču licejā Rīgā.

Jau 1935. gadā iznāk viņas sastādītā angļu valodas pašmācības grāmata, kas iegūst lielu popularitāti un līdz 1939. gadam tiek izdota piecos metienos. Iznāk arī divas viņas tulkotās bērnu grāmatas angļu valodā. Lai gan nolikti visi pārbaudījumi, kara apstākļu dēļ viņa nepaspēj paveikt visu nepieciešamo *Dr. Phil.* grāda iegūšanai.

1944. gadā, Padomju armijai tuvojoties Rīgai, viņa ar abiem bērniem aizbrauc uz Vāciju, 1944. gada oktobrī pārcieš sabiedroto uzlidojumu, kurā iet bojā viņas brālis Aleksandrs. 1945. gada janvārī Arvīds laimīgi atgriežas no komandējuma Polijā un, nelegāli uzturoties, sagaida ASV armijas ienākšanu.

Pateicoties savām angļu valodas zināšanām, Lūcija saņem darbu pie ASV militārās pārvaldes un vēlāk sāk strādāt Britu militārā pārvaldē Hanoverā, uz kurieni pārceļas arī ģimene.

1946. gada pavasarī pienāk ziņa, ka Hamburgā bijušie universitāšu mācītābspēki no Baltijas valstīm pulcina studentus, lai dibinātu tā saukto Baltijas Universitāti. Arī Lūcija saņem darbu kā asociētā profesore angļu un amerikāņu literatūrā un turpina lektores darbu līdz iebraukšanai Sidnejā. Līdz 1948. gadam Arvīds strādā Pinebergas DP nometnes administrācijā, ir atbildīgs par apgādi un pēdējos mēnešus ieņem arī nometnes komandanta posteni. Līdztekus Arvīds no 1947. līdz 1948. gadam lasa lekcijas Baltijas Universitātes Ekonomikas un tieslietu fakultātē par grāmatvedību un izmaksu aprēķināšanu.

Seko brauciens uz Austrāliju. Kad Lūcijai neizdodas iegūt iecerēto darbu Sidnejas universitātē, viņa sāk strādāt par skolotāju dažādās austrāliešu skolās.

No 1954. līdz 1967. gadam viņa vada Sidnejas latviešu vidusskolu. Tai pašā laikā Lūcija plaši publicējas laikrakstos un žurnālos, raksta recenzijas par latviešu grāmatām, dažādas apceres par kultūras tēmām, dailprozu un ceļojumu aprakstus. Viņa ir korporācijas *Daugaviete* filistre un aktīva locekle vairākos Latviešu Apvienības Austrālijā un Jaunzēlandē (LAAJ) prezidijos, kā arī Kultūras fonda valdē, kur laikā no 1982. g. līdz 1984. g. ir tās vicepriekšsēde, darbojas Latviešu Rakstnieku apvienībā (LARA) un ir Latv. Preses biedrības (LPB) Sidnejas kopas goda biedre.

Viņas literāro un zinātnisko publikāciju skaits ir iespaidīgs.

Apceres un publicētās grāmatas:

Tulkotas 10 lasāmgrāmatas no angļu valodas.

Apcere – Angļu drāma pēckara gados. Daugava (J.Grīna redakcijā) Nr. 5, (1933).

Angļu valodas gramatika ģimnāzijām. Valters un Rapa, Rīgā. 5 izdevumi, (1935–1939).

Hjū Volpola *Džeremijs*. (Lasāmā grāmata angļu valodā). Valters un Rapa, Rīgā, (1936).

R. L. Stīvensona *Bagātību sala*. (Lasāmā grāmata). Valters un Rapa, Rīgā, (1937). *Angļu valodas pašmācība*, 5 burtnīcas. Latviešu apgāds (Vācijā), (1946).

1966. un 1975. gadā viņa ir redaktore LAA Kultūras daļas apskatam.

Aizejot pensijā, Lūcija nopietni nododas rakstniecībai. Viņai iznāk astoņas grāmatas: pieci romāni – *Eingāna* (1973), *Līdzinieks* (1976), *Mans draugs Žanis* (1981), *Viena diena Ernās dzīvē* (1984), *Jaunības atblāzma* (1986), trīs autobiogrāfijas par saviem un ģimenes piedzīvojumiem 1. un 2. PK laikā un dzīvi trimdā – *Pārnākšana* (1986), atmiņu skicējumi – *Pa svešiem lielceļiem* (1991–1994) un *Ko tu man gribēji teikt, Dienvidu zeme?* (1997).

Svarīgākie darbi periodikā:

Dažādi raksti un apceres: no 1935. gada laikrakstos un žurnālos *Daugava*, *Latvijas Izglītības nministrijas mēnešrakstā*, *Austrālijas Latvietī*, *Universitas*, *Jaunā Gaitā*, *Brīvā Vārdā*, *Laiks*, *Latvijā (Eiropā)*, *Archīvā*.

Piemīņas grāmata *Spodris Klauverts*. L.Bērziņas ievads viņa lugām. (1981).

Dažādas publikācijas angļu un vācu valodās.

Saņemtie apbalvojumi un atzinības:

Books Galore etnisku jaundarbu sacensībā Sidnejā. 2. vieta – balva par romānu divi valodās – *Svešinieka acīm skatīta* (*Through the Eyes of a Stranger*). (1981)

Ģen. Goppera fonda balva par grāmatu *Pārnākšana*. (1987)

Spodra Klauverta fonda balva. (1987)

PBLA Kultūras fonda prēmija par sasniegumiem skolas darbā. (1971)

Karalienes Elizabetes II Sudraba medaļa par darbu etniskās izglītības laukā Austrālijā. (1977)

Viņas raženais mūžs noslēdzās 1999. gada 11. janvārī, Straumēnos.

BĒRZIŅŠ GUNTIS (1938)

Guntis Bērziņš dzimis 1938. gada 20. septembrī Rīgā, Arvīda un Lūcijas ģimenē. Padomju armijai tuvojoties viņi dodas bēgļu gaitās uz Vāciju. Ģimene satiekas tikai kara beigās. Pateicoties labām angļu valodas zināšanām, vecie Bērziņi strādā kā tulkki pie militārās pārvaldes un vēlāk kā mācības spēki pie Baltijas universitātes.

1949. gadā viņi emigrē uz Austrāliju un apmetas Sidnejā.

No 1956. līdz 1959. gadam Guntis studē Jaunās Dienvidvēlsas universitātes

elektrotehnikas fakultātē, specializējoties telekomunikācijā, kur iegūst elektroinženiera grādu (*B. Eng. Hons.*). Turpinot studijas paralēli darbam, 1966. gadā viņš iegūst maģistra grādu (*M. Eng. Sc.*).

No 1957. līdz 1960. gadam Guntis iziet Austrālijas obligāto kara dienestu 19. kājnieku apmācību bataljonā Inglebernā (*Ingleburn*).

No 1960. g. līdz 1980. gadam viņš strādā kā inženieris un vēlāk kā menedžeris un direktors Austrālijas Starptautisko telekomunikāciju komisijā (*Overseas Telecommunications Commission (Australia)*), saīsināti (OTC(A)), attīstot starptautiskos sakarus starp Austrāliju un ārzemēm, kā arī attīstot sakarus ar kuģniecību Austrālijas ūdeņos.

No 1960. līdz 1962. gadam Gunta darbs saistās ar īsviļņu radio staciju darbību Sidnejā, kā arī kuģniecības un Austrālijas lidojošo ārstu (*Flying Doctor*) radio staciju Darvinā (*Darwin*). No 1962. līdz 1965. gadam viņš plāno un ir atbildīgs par pirmā Klusā okeāna šķērsojošo zemūdens telefona kabeļa COMPAC pārbaudi un vēlāk tās darbību. 1966. gadā viņš ir atbildīgs par pirmās Austrālijas satelītu zemes stacijas pārbaudi un pieņemšanu no piegādātāja – to OTC(A) uzstāda Kanārvonā (*Carnarvon*), Rietumausturālijā, lai uzturētu sakarus ar ASV *Apollo* projektu, kas plāno cilvēka nosēdināšanu uz Mēness.

1966. gada novembrī Guntis pārrauga pirmo televīzijas pārraidi starp Austrāliju un ārzemēm. 1967. gadā un 1968. gadā piedalās specifikāciju gatavošanā un tenderu sarunās satelītu zemes stacijai Morī (*Moree*), kas ir Austrālijas pirmā stacija publisku sakaru pārraidei. No 1969. līdz 1979. gadam viņš veic un ir atbildīgs par dažādu satelītu projektu un Klusā okeāna zemūdens kabeļu projektu izpēti un plānošanu, tai skaitā Kanārvonas stacijas izmantošanu satelītu vadībā (*Tracking, telemetry and command*) un jaunas satelītu sistēmas attīstību kuģniecības vajadzībām, kas vēlāk izveidojas par *Inmarsat* organizāciju.

Viņš tomēr atrod laiku apprecēties ar Laimu Asju Biezaiti. Kāzas ir 1966. gada janvārī. Ģimenē dēli: Valdis (1969), Andris (1971), Dainis (1971) un Reinis (1976).

No 1977. līdz 1979. gadam Guntis piedalās Austrālijas nacionālās satelītu sistēmas *Aussat* izpētē un 1980. gadā vada šīs sistēmas tehnisko plānošanu. 1970. gados viņš piedalās daudzās tehniska un ekonomiska rakstura starptautiskās sanāksmēs, kas saistītas ar *Intelsat* un citu satelītu sistēmu plānošanu, kā arī Klusā okeāna zemūdens kabeļu plānošanu, kas prasa daudz komandējumus uz ASV un Eiropu. Kā viens no Austrālijas delegātiem 1979. gadā viņš piedalās 10 nedēļu ilgā Starptautiskā administratīvā radio konferencē Ženēvā, kur pārskata visu radio spektra izmantošanu pasaulē.

Guntis dzīvo un strādā Sidnejā līdz 1980. gadam, bet tad darba dēļ pārceļas uz Londonu, uz kurieni 1981. gadā dodas arī viņa ģimene. Latvijai atgūstot neatkarību, 1993. gadā novembrī viņš atgriežas Rīgā un paliek tur uz dzīvi.

Londonā Guntis sāk strādāt Starptautiskajā kuģniecības satelītu organizācijā (*International Maritime Satellite Organisation – Inmarsat*). Sākotnēji kā darbības menedžers, atbildīgs par satelītu sistēmas darbības uzsākšanu un pārraudzību, viņš vēlāk ieņem dažādus menedžera un direktora amatus, saistītus ar satelītu sistēmas

tehnisko attīstību, pakalpojumu attīstību un satelītu sakaru izmantošanu aviācijai. No 1985. gada Guntis ir atbildīgs par šo aviācijas projektu, kas izvērsās par jaunu un lielu nozari *Inmarsat* darbībai un liek pamatus sliktās kvalitātes īsviļņu sakaru atvietošanai aviācijā ar stabiliem satelītu sakariem, dodot iespēju ievērojami uzlabot gan komunikāciju aviācijā, gan arī navigāciju.

Latvijai atgūstot neatkarību, viņš no 1992. gada piedalās *Lattelekom* modernizācijas projekta realizācijā. 1993. gadā viņu ieceļ *Lattelekom* Direktoru padomē, līdztekus līdz 1994. gada janvārim viņš ir atbildīgs, būdams arī vēl *Inmarsat* direktors, par attiecībām ar Centrālo un Austrumu Eiropu.

No 1993. g. līdz 1994. gada beigām viņš strādā LR Satiksmes ministrijā par Sakaru departamenta direktoru. No 1995. līdz 2002. gadam viņu ieceļ par valsts pilnvarnieku *Lattelekom* organizācijā.

2001. gada nogalē viņš pievienojas politiskai partijai *Jaunais laiks* un 2002. g. oktobrī no JL saraksta kandidē 8. Saeimas vēlēšanās. JL deputātiem aizejot par ministriem, 2002. gada novembrī viņš iegūst vietu Saeimā, kur vada NATO Parlamentārās asociācijas Latvijas delegāciju. Krītot E. Repšes valdībai 2004. gada martā, viņš zaudē deputāta mandātu, bet to atgūst atkal 2004. gada jūlijā, kad Valdi Dombrovski ievēl Eiropas Parlamentā. Guntis nesekmīgi kandidē 9. Saeimas vēlēšanās, bet 2009. gada martā, izveidojoties Valda Dombrovska valdībai, atkal iegūst deputāta mandātu un tiek ievēlēts par Saeimas Budžeta un finanšu komisijas vadītāju. ko vada līdz 10. Saeimas vēlēšanām 2010. gada oktobrī, kad beidz strādāt algotu darbu.

Gunta Bērziņa sabiedriskais darbs:

Korporācijas *Fraternitas Cursica* filistrs. SLB valdes loceklis. (1970–1974)

Latviešu apvienības Austrālijā un Jauzēlandē (LAAJ) valdes loceklis (1965–1966), valdes loceklis un vicepriekšsēdis Sidnejā (1973–1975).

LNPL delegāts Latvijas Atjaunošanas kustības Eiropas Centra (LAK EC) sesijās.

Pasaules Brīvo latviešu apvienības (PBLA) valdes loceklis, pārstāvot LAK EC no 1989. līdz 1995. gadam.

1998. gadā pie Latvijas Universitātes (LU) nodibina prof. Ernesta Felsberga piemiņas stipendiju, lai pieminētu vectēvu, LU pirmo ievēlēto rektoru. Līdz 2016. gada beigām piešķirtas 30 stipendijas.

Latvijas Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas apvienības (LIKTA) loceklis, kā arī mūža biedrs Austrālijas Inženieru institūtā (*Institute of Engineers, Australia* – (IE(Aust))) un ASV Elektronisko un elektroinženieru institūtā (*Institution of Electrical and Electronic Engineers*).

Apbalvojumi:

2002. gada jūnijā ievēlēts par Latvijas Universitātes goda biedru.

Par nopelniem apbalvots ar TzO IV šķiru.

BĒRZIŅA LAIMA ASJA (1942)

Laima Asja Bērziņa, dz. Biezaite, pasaulē nākusi 1942. gada 16. aprīlī, Liepājā. 2. PK beigas viņa sagaida Vācijā, savu bērnību pavada DP (*Displaced Persons*) nometnēs, emigrē ar vecākiem uz Austrāliju, kur nonāk Adelaidē. Ģimenē bez Laimas ir vēl 1945. gadā Vācijā dzimusī Māra un 1950. gadā dzimušais brālis Austris.

Pabeigusi pamatskolas un vidusskolas izglītību, ieskaitot klavierspēli un mūzikas teoriju, Laima sāk strādāt Adelaides meiteņu vidusskolā (*Adelaide Girls' High School*). Seko studijas Adelaides Universitātē, ko viņa beidz 1963. gadā ar bakalaura grādu (*B. Sc.*) mikrobioloģijā un ģenētikā un pēc papildus studiju gada mikrobioloģijā 1967. g. iegūst *B.Sc.(Hons.)* grādu. Laima turpina studijas Jaundienvidvēlsas universitātē (*University of New South Wales*) Sidnejā, 1966. g. iegūstot bibliotekāres diplomu (*Dip.Lib.*).

1968. g. viņa apprecas ar inženieri Gunti Bērziņu. Ģimenē aug četri dēli: Valdis (1969), dvīņi Andris un Dainis (1971) un Reinis (1976).

No 1965. līdz 1968. gadam Laima strādā kā bibliotekāre Austrālijas Nacionālās un Sidnejas Universitātes bibliotēkās. No 1957. līdz 1995. gadam viņa dzied Adelaides, Sidnejas un Londonas latviešu koros un no 1974. līdz 1980. gadam strādā kā skolotāja Sidnejas Latviešu biedrības pamatskolā.

1981. g. janvārī ģimene pārceļas uz Angliju, kur no 1981. līdz 1989. gadam Laima strādā kā skolotāja Londonas Latviešu skolā, un pēdējos 5 gadus ir šīs skolas vadītāja.

No 1988. līdz 1991. gadam viņa ir administratore Lingvistu institūta rīkotajiem latviešu valodas pārbaudījumiem. No 1988. līdz 1992. gadam kā ansambļa dziedātāja piedalās Londonas tautasdejoāju sarīkojumos.

Pēc Latvijas neatkarības atgūšanas, rodas vajadzība pēc latviešu–angļu valodas tulkotājiem. Arī Laima iesaistās dažādos darbos šajā laukā, un no 1993. līdz 1996. gadam veic tulkotājas darbu Anglijā, sadarbojoties ar dažādām firmām un privātpersonām. 1994. gadā viņu apstiprina par tulci Apvienotās karalistes Ārlietu ministrijas Ārzemju viesu nodaļā.

1995. g. Laima ar ģimeni pārceļas uz Rīgu un tulko dažādas ar mūziku saistītas grāmatas, un dziesmu tekstus CD/DVD albumiem un veido angļu valodas titrus filmām un operas izrādēm.

Kopš Adelaides laika viņa ir korporācijas *Daugaviete* filistre un Adelaides Latviešu studentu kopas biedre.

BIEZAITIS ĒRIKS (1911–1994)

Ēriks Biezaitis dzimis Liepājā. Jau agrā bērnībā viņš zaudē tēvu Kristapu Biezaiti, un māte Elizabete uzaudzina abus dēlus, dzīvodama lielā trūkumā. Pēc bēgļu gaitām Novgorodā 1. PK laikā, Ēriks ar ģimeni atgriežas Liepājā, kur beidz pamatskolu, pēc tam mācās Liepājas Valsts tehnikumā, dzied tehnikuma dubultkvartetā, piedalās arī 7. Vispārējos latviešu dziesmu svētkos Rīgā 1931. gadā un aktīvi sporto.

Tā paša gada rudenī viņš sāk darbu Liepājas Elektrības fabrikā un turpina dziedāt vispirms Sv. Annas baznīcas draudzes korī, pēc tam Liepājas Operas un Liepājas Filharmonijas koros.

1934./35. gadā Ēriku iesauc obligātajā kara dienestā, kur viņš izskolojas par radiotelegrafistu un pēc tam paliek armijas virsdienestā, beidz Latvijas Kara skolu kā leitnants un izvēlas par dienesta vietu 9. Rēzeknes kājnieku pulku. Rēzeknē viņš iepazīstas ar Rēzeknes Valsts skolotāju institūta studenti Margaritu Vusi.

Padomju armijai ienākot Latvijā 1940. g. jūnijā, Ērika pulks tiek nosūtīts uz Valku un iekļauts Padomju armijā, kur viņš ir bataljona sakaru vada komandieris. 1941. g. viņu nosūta uz Litenes nometni. Domā, ka viņš izglābies no drošas nāves, jo krieviem trūkuši sakarnieki. Padomju armijai atkāpjoties un pārvietojoties no Litenes Krievijas virzienā, Ēriks izbēg un piedalās Atbrīvošanas cīņās pie Limbažiem.

1941. g. jūlijā viņš atstāj aktīvo dienestu un apprecas ar Margaritu Vusi. Pabeidzis grāmatvedības kursus viņš ar sievu pārceļas uz Liepāju, kur Ēriks pieņem grāmatveža darbu Liepājas papīra un kartonāžas fabrikā. 1942. g. aprīlī ģimenē ierodas meita Laima.

1944. gada janvārī Ērika gājumu iesauc leģionā un iedala 15. divīzijas apmācības bataljonā Paplakā. Pēc īsa perioda Kurzemes frontē viņu divīzijas štāba sastāvā komandē uz Vāciju. Biezaiša biogrāfijā lasāms, ka viņš tā paša gada 11. oktobrī kopā ar sievu un meitu ar kuģi devies uz Vāciju un ie braucis ostā netālu no Dancigas, kas varētu būt Gotenhafena. Biogrāfijā tālāk lasāms, ka viņš bijis atšķirts no armijas vienībām. Kā tas varēja notikt, par to ziņu trūkst. No tālāk teiktā varētu secināt, ka viņš Liepājā saņēmis atvaļinājumu un nelegāli uzkāpis uz kuģa, lai būtu kopā ar ģimeni. Arī Vācijā viņš dodas līdzī ģimenei ģērbies privātās drēbēs. Pēc daudziem pārbraucieniem un gara pārgājiena pāri Sudetijas kalniem, lai nepaliktu krievu zonā, ģimene laimīgi nonāk Eihštadtes (*Eichstaedt*) nometnē, kur piedzimst meita Māra. Tai pašā dienā amerikāņi Ēriku apcietina kā bijušo leģionāru, un viņš pavada nākošos desmit mēnešus gūstā Hamelburgā (*Hammelburg*) un Darmštatē (*Darmstaedt*).

Kad Ēriku 1946. g. 30. augustā beidzot atlaiž brīvībā, ģimene pārceļas uz Regenburgas nometni, kur amerikāņi organizē darba rotu, un vēlāk uz Manheimas (*Mannheim*) nometni. Darba rotā Ēriku ieceļ par rotas komandieri kapteiņa dienesta pakāpē. Kad rotu pārceļ uz Gīzeni (*Giessen*), Ēriks noorganizē gan basketbola un volejbola spēles komandas, gan dubultkvartetu un vīru kori, pašam līdzī sportojot un dziedot. Darba rotā viņš nostrādā no 1947. gada 13. aprīļa līdz 1949. gada janvārim, kad ģimene nolemj doties uz Austrāliju.

Biezaišu saime ar kuģi *Nea Hellas* ie brauc Melburnā un nonāk Bonegilas nometnē. Ēriku aizsūta darbā uz mākslīgo mēslu fabriku Adelaidē, kur ģimene viņam piedrojas.

1950. gadā piedzimst dēls Austris. Ēriks sāk strādāt Elektrības tresta (*Electricity Trust of South Australia*) darbnīcās. 1955. g. viņš pabeidz grāmatvedības kursus Adelaides Tehnoloģijas institūtā un nonāk biroja darbā pie *Philips*, vispirms pie pie algu izmaksām, bet ar laiku kļūst par nodaļas vadītāju un turpina darbu līdz došanas

pensijā 1976. gadā.

Biezaiša biogrāfijā lasāms, ka savu maizes darbu viņš veicis rūpīgi un apzinīgi, bet viņa īstais darba lauks Adelaidē pavadītā laikā ir bijis sabiedriskais darbs.

Jau uz kuģa *Nea Hellas* un Bonegillas nometnē Ēriks un Margarita Biezaiši dzied korī un piedalās koncertos un dievkalpojumos.

Tikko iebraucis Adelaidē, viņš sāk veidot vīru kori, kas Arvīda Kanta vadībā kuplina 1949. gada 14. jūnija un Jāņu sarīkojumus.

Jaukto kori nodibina 1951. gada martā, kori diriģē Kaspars Svenne un 1961. gadā dziedātāju skaits ir pieaudzis pat līdz 116, līdz ar to tas ir lielākais latviešu koris ārpus Latvijas. Viņam jau bijuši līdzī Vācijas nometnēs savāktie koru dziesmu krājumi, kas vēlāk bija pamatā Mūzikas krātuvei. Ēriks pamazām sācis vairāk un vairāk krāt mūzikas materiālus, kas vēlāk izvērsas par latviešu mūzikas krātuvi un kam viņš – vārda tiešā nozīmē – ziedojis visu savu dzīvi, jo katrs brīvais brītiņš pēc darba, līdz pat vēlai nakts stundai, ir ticis izmantots darbam Mūzikas krātuvē. Ar laiku Mūzikas krātuve kļūst plaši pazīstama arī ārpus Austrālijas un līdz ar to darbi aug augumā. Ēriks meklē un krāj latviešu komponistu darbus, gan tos, kas radīti ārpus Latvijas, gan Latvijā dzīvojošo skaņdaru sacerējumus. Viņš seko visam, kas nācis klāt mūzikas laukā un mēģina to iegūt Mūzikas krātuvei. Otra svarīga Mūzikas krātuves funkcija ir sagādāt notis izpildītājiem, tāpēc ienāk ļoti daudz pieprasījumu pēc notīm, kas nozīmē darbu kopēšanu un nosūtīšanu. Bez tam Ēriks arī iekasē un izdala autoru honorārus par koncertos atskaņotajiem darbiem, ar likmēm, kas saskaņotas ar Latviešu Apvienību Austrālijā un Jaunzēlandē (LAAJ).

Ēriks drīz nespēj visus Mūzikas krātuvei nepieciešamos darbus viens pats padarīt, un nu arī Margaritai aizvien vairāk iznāk iesaistīties un daudz laika ziedot arhīva darbiem.

Apmeklētāji no citiem kontinentiem sarodas aizvien vairāk un Biezaišu mājas izvērsas par tādu kā ciemiņu uzņemšanas un latviešu kultūras centru. Daudzi iebraucēji vēlas iepazīties ar sakrātajiem materiāliem.

1989. gadā Adelaidē tiek izdots Mūzikas krātuvē savākto izdevumu Rādītājs un 1992. gadā – Mūzikas krātuves Skaņdarbu katalogs.

Pēc Ērika nāves Margarita 1995. gadā pārved Mūzikas krātuvi uz Rīgu un nodod Raiņa Literatūras un mākslas vēstures muzejam, kas tagad saucas Rakstniecības un mūzikas muzejs.

Vēl par Ēriku Biezaiti:

* Austrālijas Latviešu Kultūras fonda valdes loceklis un Latviešu Apvienības Austrālijā un Jaunzēlandē (LAAJ) Skaņu mākslas nozares vadītājs.

* Sniedzis referātus par komponistiem Emīlu Melngaili, Emīlu Dārziņu, Alfrēdu Kalniņu, Jāni Mediņu un Jāni Cimzi, kā arī par latviešu kora dziesmām.

Visbeidzot apbalvojumi:

* Adelaides Latviešu biedrības atzinības raksts (1974).

* PBLA Kultūras fonda atzinības raksts (1975).

* PBLA Kultūras fonda Kr. Barona prēmija (1979).

* 1985. gada 18. novembrī saņemta PBLA Tautas balva par nopelniem Mūzikas krātuves darbā.

Ēriks Biezaitis miris Adelaidē un apglabāts Ogres kapos.

BIEZAITE MARGARITA (1921–2007)

Margarita Biezaite, dzimusi Rīgā. Viņas māte Lizete Vuse (dzimusi Vēzīte) 1916. gadā Pēterburgā apprecas ar baltkrievu, cara armijas leitnantu Sīmani Usovu un revolūcijas laikā abi atbēg uz Latviju. Lai Sīmani neapcietinātu kā baltgvardu, viņš maina uzvārdu uz Vuss. Ģimene dzīvo Rīgā.

1935. gadā Margarita beidz Rīgas pilsētas 36. pamatskolu, bet sakarā ar tēva *nansenista* (nelatvieša – iebrucēja) pasi, Margaritu neuzņem Rīgas Skolotāju institūtā.

Tā paša gada augustā viņa apprecas ar Ēriku Biezaiti un 1942. gadā viņiem Liepājā piedzimst meita Laima. 1944. gadā Ēriku iesauc leģionā. 1945. g. nāk pasaulē meita Māra. Ēriks nonāk gūstekņu nometnē, bet tad, atbrīvots no gūsta, strādā amerikāņu darba rotā Gīzenē.

Austrālijā ģimene iebruc 1949. gadā un izkāpj krastā Melburnā. Seko dzīve vairākās nometnēs, kamēr 1950. gadā viņi nopērk māju Adelaidē.

1949. gadā ar māc. Alfrēda Cinbauera (*Rev. Alfred Zinnbauer*) pilnvaru, Margarita māca ticības mācību pamatskolās Apvienotās Ev. luterāņu baznīcas Austrālijā uzdevumā. 1950. gadā viņiem piedzimst dēls Austris.

1956. gadā Margarita sāk skolotājas darbu Tebartonas meiteņu vidusskolā (*Thebarton Girls High School*), vienlaikus studējot mākslas priekšmetus Mākslas skolā, kā arī Adelaides Universitātē, lai iegūtu vietējās skolotājas tiesības (*Dip. Ed.*). Tebartonas skolā Margarita iekārto arī gleznošanas darbnīcu. Tālākais darbs ved uz Dienvidaustrālijas Universitāti, kur viņa mākslas skolotājiem lasa lekcijas pedagogijā, vēlāk saņemot paaugstinājumu par tekstila nodaļas vadītāju un nostrādājot šai darbā līdz 1981. gadam.

Kad Ēriks 1994. gadā aiziet mūžībā, Margarita noorganizē Mūzikas krātuves pārvešanu uz Raiņa Literatūras un mākslas vēstures muzeju Rīgā, kas šodien saucas Rakstniecības un mūzikas muzejs, un pati pārceļas uz Latviju 19. jūnijā.

Kā jau minēts Ērika Biezaiša biogrāfijā, Margaritai arvien vairāk iznāk iesaistīties Mūzikas krātuves darbā. Pirmkārt, jāsakopo viss, kas vajadzīgs Mūzikas krātuvei. Margarita veido albumus vokālistiem, instrumentālistiem, kuriem, komponistiem, dziesmu svētkiem u.c., apkopojot izgriezumus no visiem pieejamiem laikrakstiem, un arī koncertu programmas u.c. materiālus. Viņa iekārto kartotēkas – gan komponistiem, gan hronoloģisku apskatu par visiem darbiem, kas atrodami Mūzikas krātuvē. Šīs kartotēkas vēlāk ir Mūzikas krātuves katalogu pamats. Pamazām arī Margaritai veidojas plašs arhīvs par literatūras darbiniekiem – apkopojot recenzijas par iespiestajiem darbiem un rakstus par autoriem. Margarita vāc materiālus arī par gleznotājiem, par teātri, par skolu darbiniekiem un izglītības jautājumiem. Viss tas

veidojas vienlaikus, jo izskatot rakstus laikrakstos, reizē ar Mūzikas krātuvei derīgajiem, Margarita izgriež arī visu to, kas viņu interesē – tā izveidojas viņas personīgais arhīvs. Tas ticis izmantots diezgan intensīvi, referātu sagatavošanai, dažādu sarīkojumu programmu veidošanai un pat atsevišķu akademiķu diplomdarbu sagatavošanai.

Mūzikas krātuves apmeklētāji no citiem kontinentiem sarodas aizvien vairāk un Biezaišu mājas izvēršas par tādu kā ciemiņu uzņemšanas un latviešu kultūras centru. Daudzi iebraucēji vēlas iepazīties ar krātuves materiāliem un arī ar Margaritas personīgajiem arhīviem.

1989. g. Adelaidē izdod Mūzikas krātuvē savākto izdevumu Rādītāju un 1992. gadā mākslas skolotājiem Mūzikas krātuves Skaņdarbu katalogu.

M. Biezaites nopelni saraksts:

- * Nodibina un vada sākuma gados Adelaides latviešu skolu (1950).

- * Apmeklē grafikas stundas Mākslas skolā un piedalās ar saviem darbiem vairākās izstādēs (1962).

- * Organizē un vada trīs Rakstnieku dienas – 6. RD (1965), 12. RD (1971), 15. RD (1975).

- * 29. Austrālijas Latviešu KD Adelaidē rīcības komitejas priekšsēde (1978).

- * M. Biezaite ir bijusi viena no septiņiem Mākslas muzeja (*The Art Gallery of South Australia*) padomes (*Gallery Board*) locekļiem (vienīgā sieviete un ārzemniece), kas šo iestādi apsaimnieko. Muzeja padomē viņa nostrādā 5 gadus (1978–1983). Darbs nav apmaksāts, bet ir goda amats.

- * Sarīko savu patstāvīgo darbu skati Sidnejā (1979).

- * Ilggadīga Austrālijas Latviešu Kultūras fonda darbiniece un Latviešu Apvienības Austrālijā un Jaunzēlandē (LAAJ) Kultūras daļas vadītāja.

- * 1981. gadā M. Biezaite pilnībā pārņem Adelaides Latviešu muzeja vadīšanu, vāc eksponātus, veido sarakstus un kartotēkas.

1995. gadā viņa muzeju pārkārto un daļu eksponātu aizved muzejiem Rīgā.

- * M. Biezaite izdod savu sastādīto tautas dziesmu leksikas skaidrojošo vārdnīcu *Atslēdziņa* (1986).

- * Rakstījusi periodikā par mākslas un teātra jautājumiem laikrakstā *Austrālijas Latvietis* un *LaRA's lapa*.

- * Vairākus gadus vadījusi Bērnu vasaras nometnes, Jaunatnes kursus un Starpkursus, kas palīdz latviešu jauniešiem apgūt gan valodu, gan plašākas zināšanas par Latviju.

- * Piedalījies Vasaras vidusskolas darbā, kā arī vadījusi seminārus vecākiem, kas vēlas uzlabot savu latviešu valodu.

- * Darbojusies Adelaides Flindersa universitātes Latviešu valodas eksaminācijas komitejā, izstrādājot latviešu valodas – literatūras eksaminācijas lapas un labojot kandidātu darbus.

- * Paklausot LAAJ lūgumam pie M. Biezaites rakstīt par notikušajām KD (1971–1990) grāmatu, tā iznāk 1995. gadā ar nosaukumu *Latviešu Kultūras dienas Austrālijā 1971–1990*, LAAJ izdevumā.

Organizācijas:

* LaRAs biedre.

* Izdevuma *Latviešu literatūras darbinieki Rietumu pasaulē* padomes locekle.

* Dienvidaustrālijas mākslinieku (*SA Royal Society of Arts*) biedre.

* Dienvidaustrālijas mākslas muzeja padomes locekle (*Board member*) (1978–1983).

* Austrālijas–Latvijas biedrības Goda biedre (1997).

* Rīgas Latviešu biedrības biedre (1997).

* Partijas *Jaunais laiks* biedre (2006).

Apbalvojumi:

* Pateicības raksti par atbalstu un palīdzību gaidu un skautu organizācijas darbā (1975; 1983; 1986).

* Adelaides latviešu biedrības atzinības raksts par darbu latviešu skolā (1975).

* Adelaides Latviešu skolas atzinības raksts (1989).

* Daugavas Vanagu Adelaides nodaļas atzinības raksts par nopelniem sabiedriskā un kultūras darbā. (1991)

* LAAJ atzinības raksts par izciliem nopelniem mākslas un kultūras laukā (1992).

* LAAJ pateicības raksts par veikto darbu kultūras un izglītības laukā. (1996)

* Piešķirts un Rīgā pasniegts Trīs zvaigžņu ordenis (IV šķira, virsnieces pakāpē) par sabiedrisko un kultūras darbu Latvijas labā (1998).

Margarita Biezaite mirusi Rīgā 2007. gada 19. novembrī un apglabāta Ogres kapos.

DOMBROVSKIS PĒTERIS (1945–1996)

Es te gribētu arī minēt izcilo fotogrāfu, ainavistu Pēteri Dombrovski.

Latviešu izcelsmes austrāliešu fotogrāfs plašāk pazīstams ar savām Tasmānijas pavalsts ainavām, 1977. g. nodibinājis *West Wind Press* un sācis publicēt ainavas no savas kolekcijas ar trāpīgiem komentāriem. 2003. g. bijis vienīgais Austrālijas fotogrāfs, kurš uzņemts Starptautiskajā fotogrāfijas slavas zālē.

DUNSDORFS EDGARS (1904–2002)

Prof. Edgars Dunsdorfs, skautu kustībā dēvēts par Duncīti, ir pats ražīgākais Latvijas vēsturnieks, 59 grāmatu un neskaitāmu rakstu autors. Dzīvodams Melburnā, viņš rediģē un izdod zinātnisko rakstu krājumu *Archivs* (1960–1993). Viņu uzskata par daudzpusīgāko un kritiskāko latviešu vēsturnieku, kas savos darbos aptvēris dažādus tematus un laikmetus. Monogrāfijas Latvijas vēsture 1500–1600, Latvijas vēsture 1600–1710 un Latvijas vēsture 1710–1800 autors.

Latvijas Vēstures Institūta goda biedrs, no 1990. g. Latvijas Zinātņu akadēmijas goda loceklis. 1995. gadā LZA viņam piešķir savu augstāko apbalvojumu — Lielo

medaļu. Ed. Dunsdorfs ir arī Tautas balvas laureāts un TzO virsnieks. Viņa dzīves biedre Lilija vada Melburnas latviešu biblioteku līdz savai aiziešanai Viņšaulē.

SPOĢE-ERDMANE VIJA (1939)

Vija Spoģe-Erdmane (pavārds – Cimdiņš), dz. 1939. gadā, ir viena no izcilākajām latviešu teātra dekoratorēm Austrālijā. Beigusi Sidnejas Nacionālo mākslas skolu, ar A.S.T.C. grad, (pirmās šķiras Goda diplomu un atzinības medaļu. Pēc tam strādājusi kā galvenā māksliniece vienā no Sidnejas audumu firmām. Piedaloties *Textile Design Award* izstādēs laikā no 1962.–1965. gadam, izpelnījusies vairākas godalgas. Savus darbus izstādījusi arī ārzemēs No 1962.–1970. gadam strādājusi kā mācības spēks Nacionālajā mākslas skolā Sidnejā un papildinājusies grafikā Jaundienvidvelsas Universitātes *Post-Graduate Design* kursā. Pēc tam sākusi strādāt kā dekoratore. Zīmējusi dekorāciju metus Sidnejas Vīnes teātrim.

No 1960. gada Sidnejas latviešu teātrim devusi 17 lugām dekoratīvo ietērpu un kostīmu zīmējumus.

Par Raiņa *Indulis un Ārija*, un *Spēlēju, dancoju* dekorācijām un tērpiem 1963. un 1966. gadā saņēmusi Raiņa un Aspazijas fonda balvu. Vairākkārt apbalvota arī latviešu un austrāliešu teātru festivālos.

Daudzkārt piedalījies (Fennel L.T.G.) latviešu grupu un KD izstādēs, kur arī vairākkārt godalgota. Sarīkotas 6 patstāvīgas skates Sidnejas LN. Vija aktīvi piedalījies arī austrāliešu mākslas dzīvē, sniedzot priekšlasījumus un demonstrējumus, vadot seminārus, izvērtējot izstādes, mācot mākslas priekšmetus privātskolās.

DR. FENNEL TREVOR GART (1940)

Dr. T. G. Fenell, dzimis 1940. g. Dienvidaustrālijā. Studējis Parīzē franču valodu un literatūru. Viņa pirmais raksts latviešu valodā *Latviešu gramatika un cit-tautu autors* parādās 1968. gadā. Kopā ar H. Gelsenu sagatavojis latviešu valodas mācību grāmatu 3 sējumos – *A grammar of modern Latvian*, kas vienlaikus lietojama arī kā gramatika. Viņš sagatavojis arī vidusskolas izlaiduma klases skolēnus eksāmeniem latviešu valodā. Apbalvots ar Tzo virsnieka pakāpē.

GULBERGS KĀRLIS (1923)

Gulbergs Kārlis, dzimis 1923. g. Viens no SLT pamatlicējiem, aktieris, režisors, Precējies ar bijušo Nacionālā teātra aktrisi Lītu Zemgali. Aktieru mākslu apguvis pašmācības ceļā. Par nopelniem saņēmis prēmijas un atzinības rakstus.

KRŪMIŅŠ BRUNO

Visaugstāk pa politiskajām kāpnēm ir uzkāpis Bruno Krūmiņš. Dienvidaustrālijas gubernatore Mādzorija Džeksone (*Majory Jackson*) bieži vien nav bijusi pie labas veselības, un tā viņa pienākumos bijis atklāt Parlamentu, pieņemot *Anzaku* parādi,

nolikt neskaitāmus vainagus pie pieminētajiem utt.

Kopā ar Kasparu Svenni 1975. g. iesākuši Adelaides Latviešu Radio Stundu. Bijis Adelaides Latviešu biedrības priekšnieks 30 gadus. Viens no Dienvidaustrālijas Etnisko grupu (*Ethnic Communities Council*) dibinātājiem 1975. g., vēlākais priekšsēdis (1988–1992). Bijis arī LAAJ priekšsēdis, PBLA valdes loceklis un Latviešu ev. lut. draudzes priekšnieks.

MIROVICS IVARS (1932)

Dzimis 1932. g. 7. jūlijā Rīgā. 1944. g. ar māti un māsu devies bēgļu gaitās uz Vāciju, no kurienes pēc 5 dažādās bēgļu nometnēs pavadītiem gadiem viņi 1949. g. beigās emigrē uz Austrāliju. Tur, strādādams dažādos darbos, pašmācības ceļā Ivars noliek ģimnāzijas beigšanas pārbaudījumus un tiek uzņemts Melburnas universitātes inženieru fakultātē, mehānikas nozarē un nododas pilna laika studijām mehānikas nozarē ar valsts stipendijas atbalstu.

Pēc universitātes beigšanas 1962. gadā viņš sāk strādāt ICI – vienā no lielākajiem ķīmikāliju ražotājiem pasaulē. Tur viņš uzdien par galveno mehānisko inženieri globālā mērogā un nostrādā līdz 1997. gadam. Pēc pensijas izpelnīšanas pie ICI, viņš vēl piecus gadus nostrādā kā inženieris-konsultants līdz savai 70. dzimšanas dienai. Viņš aktīvi darbojos Austrālijas Nacionālo Standartu paneļdiskusijās, modernizējot inženieru standartus.

Neskatoties uz daudziem ārzemju braucieniem un īslaicīgiem darba komandējumiem, Ivara pastāvīgā dzīves vieta ir Melburna, kur viņš ņem aktīvu, nepārtrauktu dalību latviešu sabiedrībā, sevišķi drāmas laukā.

Viņš sāk savas skatuves gaitas 1954. gadā, Melburnas latviešu teātrī (MLT), V. Štāla režijās (MLT), vairākkārt būdams arī teātra valdes priekšsēdētājs. 1970. gados viņš pievienojas Melburnas latviešu operešu (MOA) ansamblim, uzstājoties gan dziedamās, gan runājamās lomās – gan sastāvot valdē, gan būdams valdes priekšsēdis. Kad Melburnas latviešu teātris un operete izbeidz darbību, viņš pievienojas Austrālijas latviešu teātrim (ALT), kur kalpo daudzus gadus kā valdes priekšsēdis, un vairāku latviešu teātru festivālu organizētājs.

Pa visiem šiem gadiem nospēlētas ap 75 lielākas lomas; piedevām vēl bijušas neskaitāmas mazākas uzstāšanās, atbalstot daudzu organizāciju sarīkojumus un skatuves pasākumus, kā arī sarakstot uzvedamus skečus un īsākas ludziņas. Laiks tiek ziedots arī jaunatnes audzināšanas darbam piecus gadus vadot bērnu vasaras nometni Melburnās *Sprīdīšos*.

2004. g. viņš vada Austrālijas latviešu 50. Kultūras dienas Melburnā. 2006. g. viņš uzņemas LAA JZ Kultūras fonda priekšsēža amatu.

Ivars sakārtojis arī rakstu krājumu *Austrālijas latviešu teātra 35 gadi*.

Aizmirsts nav arī sports. Vairākkārt izcīnīts Austrālijas latviešu meistara tituls novusā. Ivars sarakstījis grāmatu *Novusa spēles māka un tehnika* par spēles tehniskajiem aspektiem. Izdota 2004. gadā Melburnā un gadu vēlāk Rīgā (*Avots*). Grāmata uzrakstīta latviešu un angļu valodā. Pēdējos desmit gados, kā pats saka, piesūtijs

pa rakstiņam Austrālijas latviešu avīzēm, galvenokārt pievēršot uzmanību latviešu tautas un tās valodas izdzīvošanai. Es ar Ivaru Mirovicu iepazīnos Vācijas DP nometnē. Mana draudzība ar Mirovica ģimeni turpinājās arī Austrālijā. Viņš bija mans brūnģanbrālis, kad es Sidnejā iepeldēju laulības ostā.

Kas vēl? Precējies ar Ausmu Dulmani. Ģimenē 2 meitas.

Arī Ausmas ģimenē ir Austrālijas mērogā ievērojams vārds. Tas ir viņas tēvs Voldemārs Dulmanis (1908–1989) – redaktors, žurnālists, reportieris, publicists. Pēckara Vācijā izdevis žurnālu *Nedēļas Apskats*, Austrālijas latviešu gadskārtējo Kultūras dienu ierosinātājs, bijis priekšsēdis 3. KD rīcības komitejai. Darbojies kā reportieris pie Brīvās Pasaules Radio latviešu programmas sagatavošanas, sakopojis un izdevis grāmatu *Latviešu Kultūras Dienas Austrālijā 1951–1970*.

NĀGELS GUNĀRS (1952)

Es ar Gunāru pirmo reiz iepazīnos 3x3 nometnē, Melburnā. Viņa tēvs, cik atceros, bija fotogrāfs. Tad vēl tikāmies 1983. gadā Rīgā kādā patumšā ieliņā. Šodien Gunārs ir Okupācijas muzeja direktors. Te būs par viņu kas vairāk.

Gunārs Nāgels dzimis 1952. gadā Melburnā, apmeklējis Melburnas Latviešu biedrības (MLB) Daugavas skolu, Latviešu vidusskolu, bijis mazskautos un skautos un piedalījies latviešu sabiedrības darbā.

Augstāko izglītību ieguvis Monaša (*Monash*) Universitātē Melburnā. 1974. gadā saņēmis Zinātnes bakalaura grādu ar uzslavu (BSc (Hons)), un 1979. gadā doktora grādu (Ph D) Zinātnes fakultātes Matemātikas departamentā. Strādājis akadēmiskajā laukā matemātikas docenta darbu Melburnas Universitātē u.c.

Bijis Latviešu jaunatnes apvienības Austrālijā (LJAA) Melburnas nodaļas (1980./81.) un Centrālās valdes (1981./82.) priekšsēdis.

Piedalījies pirmā Austrālijas 3x3 nometnē Kanberā 1983. gadā, un darbojies 3x3 padomē. Vairākkārt referējis un vadījis darba grupas LJAA kongresos, VLJK un 3x3 nometnēs un saietos. Mācījis Latvijas vēsturi Latviešu apvienības Austrālijā un Jaunzēlandē Annas Ziedares Vasaras vidusskolā.

Dziedājis MLB Rotas korī pirmos Pasaules Brīvo latviešu Dziesmu svētkos Gotlandē. Bijis viens no kora *Daina* dibinātājiem. Dibinājis un vadījis Melburnas Etnogrāfisko mūzikas ansambli (*Mēmais*), kurš uzstājies Pasaules Brīvo latviešu Dziesmu svētkos Minsterē 1987. gadā. Piedalījies daudzās Austrālijas Latviešu Kultūras dienās.

No 1980. līdz 1987. gadam regulāri vadījis latviešu radio raidījumus valsts 3EA raidītājā Melburnā. 1987. gadā vairākus mēnešus strādājis kā žurnālists Eiropas latviešu organizāciju laikrakstā *Brīvā Latvija* Minsterē.

No 1988. līdz 1996. gadam strādājis Minhenes latviešu informātikas uzņēmumā *Infologistik GmbH*.

Sniedzis vieslekcijas Latvijas Universitātē un Latvijas Zinātņu akadēmijas Cietvielu fizikas institūtā.

No 1999.– 2003. g. strādājis Rijadas Bankā Saūdu Arābijā, pēdējos gados kā

palīg-viceprezidents (*Assistant vice President*) Datoru pakalpojumu departamentā, pārraugot un apmācot projektu vadītājus.

No 2008. g. janv. – privātā laikraksta *Latvietis* redaktors. *Latvietis* ir Austrālijas pirmais latviešu elektroniskais nedēļas laikraksts latviešiem pasaulē.

G. Nāgels pašlaik ir Latviešu apvienības Austrālijā un Jaunzēlandē (LAAJ) preses nozares vadītājs, kā arī Pasaules brīvo latviešu apvienības (PBLA) preses nozares vadītājs.

Akadēmiskās vienības *Auseklis* biedrs. Precējies ar mākslinieci Ilzi Šēnbergu-Nāgelu.

Pašlaik (2019) viņš ir Okupācijas muzeja direktors.

PURVINSKIS JĀNIS

Ja meklējam pertieti ar daudziem talantiem, tad jāapstājas pie Jāņa Purvinska – patreizējā LV goda konsula Rietuma Austrālijā, kas savā laikā bijis aktieris, režisors, tulkotājs, autors, žurnālists, LAAJ vicepriekšsēdis, Pertas latv. biedrības valdes priekšsēdis, kora diriģents, K!K! seniors.

Pēc ierašanās Austrālijā izmācījies un strādājis par motormehāniķi, tad 11 gadus RAAF (Karaliskajos Austrālijas gaisa spēkos), izmācījies par skolotāju, turpinājis studijas, kuras beidzis ar bakalaura (*Bachelor of Arts*) grādu. Sarakstījis un publicējis grāmatas *Life of a D.P.* (2005) un *The Other End Of the World* (2009), *Nevis slinkojot un pūstot* (2016).

Arī Jāņa dzīvē karš ir atstājis vēl neaizbērtas pēdas. Uzlidojumā viņa ciematam sabiedroto lidmašīnas, līdz ar 12 citiem iedzīvotājiem, nogalina Jāņa vecāko brāli Mamertu un nāvīgi ievaino māti, kas pēc 12 dienām slimnīcā nomirst. Ģimenē paliek 2 māsas un 9 gadīgais Jānis, tagad jaunais ģimenes galva. Un notiek brīnums! Tūlīt pēc traģiskā notikuma ciemata ierodas tēvs Matīss. Viņš gan savu dzīves draugu vairs nesatiek, jo viņa tikko slimnīcā mirusi.

Jā, Matīsa ierašanās kritiskajā laikā liekas brīnumaina. Viņš nav zinājis, kur viņa ģimene Vācijā atrodas, bet Ulda Siliņa vēlākā skolas biedra Andreja Nadziņa māsa sarakstījusies ar kādu no Matīsa dienesta biedriem un minējusi, ka viņa dzīvo kādā vācu ciematā kopā ar Purvinska ģimeni. Tiek palienēts pajūgs un māti pārved no slimnīcas mājās. Nogalinātie ir jau apglabāti kopējā kapā vietējā kapsētā. Kad nogalinātie guldināti kopējā kapā, Jānis iegaumējis, kur nolikts brālis. Par laimi tieši tai kapa malā, kam blakus vēlāk tiek izrakts māmiņas kaps.

Tā nu mēs ar tēvu tai naktī pirms māmiņas bērēm, kā kapu zagļi, Mamer-tu izrakām no kapa, atceras Jānis, ietinām pelēkā armijas segā un ielaidām mūsu māmiņas kapā. Tad brālītim uzbērām smiltis, lai neviens neredz segu, un nākamā dienā bērēs uzguldījām viņam virsū mūsu māmiņu. Tā viņi tagad atdusās, kaut svešā zemē, tomēr kopā.

Arī Andreja māsa tiek uzlidojumā nogalināta, bet ar to vēl veco Nadziņu bēdas nav galā. Viņi emigrē uz Maroku, kur Andreju nogalina kādā ielu demonstrācijā.

PRIEDKALNS JĀNIS (1934)

Arī ziņas par J. Priedkalnu nav izsmeļošas. Dzimis 1934. gadā. Vispirms pavisam sensacionāla vēsts – Himalaju uzvarētājs! Lieki teikt, ka Himalaja kalni nav Gaiziņš. Bijis divas reizes precējies. Sešu bērnu tēvs.

Histologs un embriologs. Saņemto zinātnisko grādu sarakstā ir vesela rinda, tāpat liels skaits universitāšu. Bijis Latvijas sūtnis pie Apvienotajām nācijām. Bijis LAA JZ KF un Austrālijas latviešu KF priekšsēdis. Vasaras vidusskolas skoltājs. 6. Saeimas deputāts. 2000. gados viņš ir Adelaides ev. lut. prāvests.

J. Priedkalns izdevis grāmatu *Izcilības spēks*. Minēts tikai redaktors, autors nav minēts. Acīmredzot, tas ir pats Priedkalns.

PUTNIŅŠ ALDIS (1951)

Aldis Putniņš dzimis Melburnā, 1951. gadā. Viņam ir PhD grāds un citas kvalifikācijas psiholoģijā no vairākām universitātēm. Strādājis vairāk nekā 30 gadus kā klīniskais psihologs, kur viņam pieder vadošā loma šajā laukā. Sniedzis priekšlasījumus Latvijas universitātē un publicējis pirmo Psiholoģijas vārdnīcu latviešu valodā (Angļu-latvju psiholoģijas vārdnīca, 1984) un kopš 2003. g. sadarbojies ar izdevējiem pie *The Baltic Journal of Psychology* izdošanas. Publicētās grāmatas: *Latvians in Australia: alienation and assimilation* (1981), kā arī *The Baltic peoples in Australia* (1986) un ar daļēju kopdarbu pie *The Australian people* (1988). Vēl iznākušas grāmatas: *Veclatviešu organizācijas Austrālijā 1913–1948* (1987), kā arī Putniņa redakcijā *Early Latvian Settlers in Australia*.

A. Putniņš bijis LAA JZ valdes loceklis (kur spēlējis nozīmīgu lomu, lai panāktu, ka Austālija tiek iekļauta dubultpilsonības sarakstā), LAAJZ Kultūras fonda priekšsēdis, PBLA valdes loceklis, Latvijas Diasporas un migrācijas pētījumu centra konsultatīvās padomes loceklis. Tagad pensionējies.

INDULIS ŠTERNS (1918–2015)

Bijušais sidnejiētis Indulis Šterns pēc studijām Latvijas universitātē izglītību turpinājis ASV. Publicējis ap 70 zinātnisku darbu, to starpā divas monogrāfijas – *Latvijas vēsture 1180–1290 un 1590–1500*. Saņēmis Arveda Švābes balvu. Viņš bija Latvijas zinātņu akadēmijas ārzemju loceklis.

SVEILIS IMANTS (1920–2000)

Sekojo K. Ulmaņa aicinājumam doties uz Latgali latgaļiņiem kultūru nest, arī Sveiļa ģimene pārceļas 1921. g. no Liepājas uz Daugavpili, kur Imanta tēvs strādā par aktieri. Imants beidz 1. Daugavpils ģimnāziju, dzied skolas dubultkvartetā. Viņa Daugavpils atmiņas iekļautas grāmatā *Vakardiena uzrunā šodienai*. Viņa tēvs jau agri dodas pašnāvībā. 1940. gadā viņš iesaistās kā brīvprātīgais teātra darbā un raksta

laikrakstam *Daugavpils Vēstnesis* par kultūras un mākslas jautājumiem. Veselības traucējumu dēļ iesaukums viņam iet garām. Sidnejā viņš nonāk ar dzīvesbiedri un meitu Ritu. 1950. gados viņš iesastās SLT darbā kā režisors, ir ilggadīgs SLT valdes priekšsēdis, vairākus gadus bijis arī Sidnejas Latviešu biedrības priekšsēdis. Par Raiņa *Indulis un Ārija*, un *Spēlēju dancoju* inscinējumu 1963. un 1966. g. saņēmis Raiņa un Aspazijas fonda balvu.

Blakus intensīvam darbam nav trūcis arī komisku brīžu.

U. Siliņš atceras, ka, tiekoties ar sagaidītājiem kaut kur Amerikas Rietumkrastā, viens no viņiem uzrunājis Imantu. sakot:

– Vai jūs esat **tas** Sveilis?

– Kurš tad?

– Nu vai jūs esat **tas** Sveilis vai **tam** Sveilim brālis?

Vēl jāmin, ka Imants no krievu valodas pārtulkojis Staņislavska režijas mācību. 1969. g. I. Sveilim piešķirta PBLA Goda balva

TILLERS IMANTS (1950)

Imants Tillers, viens no bijušajiem Stratfildas sestdienas skolas skolniekiem, ir šodien viens no pasaules izcilākajiem gleznotājiem.

Dzimis 1950. g. Sidnejā, viņš studē arhitektūru Sidnejas universitātē, ko 1973. gadā beidz kā *B.Sc (Arch.)* ar uzslavu (*Hons*) un universitātes medaļu.

Kopš 1977. gada vairākus gadus Tillers strādā kā lektors Sidnejas mākslas koledžā.

Jau kopš agrīnām jaunības dienām Tillers piedalās priekšpilsētu un *Contemporary Art Society* izstādēs, kur izpelnās *Hunter Douglas* godalgu.

Kopš 1969. gadā viņš vēl kā students ņēmis dalību dažādos projektos un reprezentē Austrāliju svarīgās internacionālās izstādēs kā *San Paulo Bienal* 1975. gadā, *Documenta* un *42nd Venice Biennial* – 1982. gadā. 1978. gadā viņš saņem *Visal Arts board* atzinības balvu.

Tillers saņēmis lielu skaitu atzinības balvas un pasūtījumus (*commissions*), kā *Osaka Triennale Prize* (zeltā – 1993. g., bronzā – 1996. g. un sudrabā – 2001. g.), *Inaugural Beijing International Art Biennale* godalgu par izcilību – 2003. g. un *Wynne* godalgu – 2012. un 2013. g. Tajā pašā gadā viņš ir starp *Archibald Prize* finālistiem. Te jāpiezīmē, ka 1990. gadā *Osaka Triennale* sacensībās Osakā piedalījās 29,000 gleznotāju no 81 valsts!

No 1973. g. līdz 1978. g. sarīkojis 5 patstāvīgas izstādes un no 1972.–1979. g. piedalījies grupu izstādēs 15 reizes.

Galvenie pasūtījumi: *Federation Pavilion Centennial* parkā (1985–1987), *Founding Donors* portreti, *Museum of Contemporary Art*, Sidnejā (1991) un divas skulptūras Sidnejas Olimpiskajam parkam (2002)

2015. g. Tillers saņem pasūtījumu no *Australian War Memorial* piemiņas gobelēnam 100 gadu Pirmā pasaules kara atcerei.

Kopš 2001. g. Tillers ir *Art Gallery of NSW* pilnvarotais (*trustee*). 2005. g. Jaunā

Dienvidvelsas universitātē viņam piešķir *Doctor of Letters honoris causa* par ilgu un izcilu ieguldījumu mākslā.

I. Tillera darbi ir pieietami katrā Austrālijas pavalsts gleznu galerijā un reģionālās galerijās. Internacionāli izstādīties *Metropolitan Museum of Art*, Rīgā. *The Pori Art Museum* Somijā, *Auckland Art Galery*, *Toi o Tmaki* Jaunzēlandē un citur.

Tillers īsu laiku dzīvo Parīzē un apmeklē arī savu vecāku dzimteni Latviju. Tomēr piedalīties latviešu sabiedriskajā dzīvē nepietiek laika.

VOITKUNS EDUARDS (Edžus) (1924–1972)

Man, diemžēl, nav pieejami visi dati, un tie paši ir robu robjiem. Edžus ir viens no adelaidiešiem, kura ierosmē dibināta speciāla komisija Adelaides latviešu nama iegādei 1954. g. Tāpat viņš rūpējas par bibliotēkas ierīkošanu. Viņš arī ir daudzkārtējs LAA JZ valdes priekšsēdis. E. Voitkuns no mums šķīrās nelaikā. Iemesls – ķīmiskā audumu krāsošanas firma, kas viņu nelaikā aizsūtīja uz Viņsauli. Par nopelniem viņa dzīvesbiedre saņēma TzO kavaliera pakāpē.

ZARIŅŠ ALEKSANDRS ARVIDS

A. Zariņš dzimis 1918. gada 18. novembrī un tas jau vien padara šo izcilo cilvēku par neparastu. Maizes darbā Strādājis Sidnejas atomlaboratorijā. Laikraksta *Austrālijas Latvietis* redaktors. Savus sacerējumus viņš paraksta ar pseidonīmu Bumerangs. Publicējis grāmatu *Mārtiņš Zīverts Austrālijā*. Lai izdotu M. Zīverta lugas, Viņš nodibina lugas izdošanas komiteju, kuru rindās ir arī izdevējs M. Eglītis un mecenāts A. Bērziņš.

Grāmatu *Bites un bumerangs: latvieši 5. kontinentā*. Žurnālista rakstu izlase. (LaRas grāmatu klubs, 1989)

ZEMĪTIS JURIS (1932)

Juris Zemītis dzimis 1932. gadā, savas teātrnieka gaitas sācis reizē ar U. Siliņu. Darba dēļ viņš pārceļas uz Melburnu un vairs regulāri teātra uzvedumos nepiedalās, kamēr atgriežas SLT. Zemītis un Siliņš abi gūst ievērību kā programmas pieteicēji-konferensjē Kultūras dienu Raibajos vakaros. Presē viņi dēvēti par meistar-komedianti.

U. Siliņš stāsta, kā viņi gatavojušies Raibajiem vakariem: Mums bija plāns A un plāns B. Mēs pāris stundas sīki analizējām smieklu avotus, apsvērām arī izgāšanos (plāns B). Līdz tam gan nekad nenonācām. Kas tā ir par varenu sajūtu, kad tev ir 1000 cilvēku zālē, kas smeļ pilnā rīklē.

ZUSTERS REINIS (1918–1999)

Reinis dzimis Odesā, Krievijā. Tehnisko izglītību ieguvis Rīgas pilsētas

tehnikumā. Iesaukts leģionā. Vācijā studējis mākslas virzījumus pašmācības ceļā.

Austrālijā strādājis kādā lielā arhitektu firmā kā galvenais projektētājs.

Zusters aktīvi piedalījies arī latviešu sabiedriskā dzīvē. Pēc viņa meta uzcelta Sidnejas latviešu nama zāle un piebūves. Papildinājis divus gadus Nacionālās mākslas skolas vakara kursā. Studiju nolūkos apceļojis pasauli. Piedalījies grupu izstādēs Austrālijā, Parīzē un ASV. No 1961–1978. g. sarīkojis 15 patstāvīgas izstādes.

Pēdējos mūža gados viņš inspirāciju smēlies no savas pēdējās dzīves vietas Zilos kalnos (*Blue Mountains*). Kādā publikācijā par R. Zusteru rakstīts: Mākslinieks ticēja ka panākumiem bagātam gleznotājam vajadzīgi 4 pamatelementi: a) labas *drāftsmeņa* spējas un to pielietošana, b) plānošana (*design*), c) prasme un d) spēja radīt ko jaunu.

Privātā dzīvē viņam bijušas trīs dzīvesbiedres un meita no pirmās laulības. Krusttēvs – Andrejs Eglītis.

Reinis Zusters ir pasaules līmenī viens no ievērojamākiem gleznotājiem Austrālijā. Viņa darbi ir redzami daudzās publiskās un privātās kolekcijās. Reinis ir izpelnījies apskauzami daudz godalgu Austrālijā, ASV un visbeidzot Japānā, kur viņš ieguva Bronzas godalgu 1990. gada *Osaka Triennale* sacensībās. 1959. g. viņš iegūst ar savu portretu ievērojamo *Wynne* godalgu.

1994. gadā viņam piešķir Austrālijas medāli (O.A.M – *Order of Australia*).

Reiz viņš mani ar kolēģi Juri Zemīti ieaicināja pie sevis un teica: *Jūs, veci, esat man tik daudz devuši, ka gribu Jums ko dot pretīm, un ļāva mums katram izvēlēties dāvanai vienu gleznu.*

LITERĀTI

Apstāsimies uz brīdi literātu stūrītī pie feļetoniem. Neesam jau daudz tādi *špās-fogeļi*. Ja gribat skaitīt, pietiek ar vienas rokas pirkstiem: Mets Metums (Zigurds Bārda), U. Siliņš un Pauls Purkalītis (Prof. Adarjānis Asparāgs). Vēl ar humoristisko dzeju nodarbojas K. Reintāls. Publicējis dzejoļu krājumu *Kailie krasti*. Atradu savos materiālos anarhistu apvienības Jaungvinejā apkārtrakstu *Vīns un nitroglicerīns*, domāts kutūrai, piensaimniecībai, politikai, erotikai, kooperācijai un personīgai higēnai. Redaktors Jānis Briesmīgais. (Ivars Brēdlihs).

Man patīk pantiņš, ko rakstījis Jānis Dimants Rīgā.

Labas uzvedības paraugi:

Braucam. Visiem acis fiksē

Blondo feju platās biksēs.

Vietu nav, bet priekšā jūdzes.

Pieceļos un saku: “Lūdzu!”

Nesēžas, bet stāv kā štrauss,

Tikai pieliecas pie auss:

“Thank you, vecīt!” nočukst balss,

“Es nav lēdī, es ir čals!”

Savā laikā Elgai Rodzei-Ķīselei iznāca dzeju krājums *Ilgu laiva*. Cik atceros, tad daudzos dzejoļos dominēja melna krāsa, par ko Eduards Silkalns bija uzrakstījis tādu pamelnu kritiku, lieki teikt, ka Elga nebija sajūsmināta. Kā kaut ko tādu Sidnejas Kaleidoskops nevarētu atstāt bez ievēribas!

*Melni ūdeņi un viļņi,
Debess melns un kāpu cilņi,
Melna laiva, melna stūre,
Motors melns un melna būra.
Melnas ķīvītes un pīles,
Melnas, melnas ūdens dzīles.
Ilgu laiva iepeld niedrās –
Kaut man Silkalns būtu biedros,
Kaut viņš pāri malai līktu,
Pļūņķ! Un ļur-ļur sāktu slīkt!
Eduard, kur esi? – saukšu,
Bet šis nenāks vairs uz augšu,
Tukšs un kluss, kā milzīgs vakums,
Šim būs gals, bet man būs sākums.*

Mums ir bijusi viena otra interesanta publikācija ar īpatnējiem nosaukumiem, kas iznākušas pa TF laiku, kā *Mutes brūķis, Čuksti, Kazragciema Vēstis*. Īss citāts no Kazragciema Vēstīm:

*Kā kādreiz dzimtenē, kad māte katru sestdienu cepa karašas,
Tā arī mums Kazragā ir savas stingras tradīcijas un paražas.
Piemēram, vai tas Teātru Festivāls, Rakstniekdienas, Kultūrdienas,
vai divmēnešu atceres jubileja kādi sekcijai,
Vai kādam kultūras darbonim precas meita Lavīze,
Klauverts un Siliņš notikumam par godu izdod avīzi.*

1990. gadā Ivars ar A. Dubavu sastādījuši un izdevuši Latviešu valodas žargona vārdnīcu. Tā vairākkārt izdota arī Latvijā (Izdevniecība *Avots*).

Nu, ja jau ir runa par literātiem, tad būtu jāpastāsta par Austrālijas latviešu presi – *Austrālijas Latvieti*, kas piederēja Ed. Dēliņa ģimenei.

Īpašnieki ir daudzkārt mainījušies, bet nosaukums palicis. Tikai 1990. gadu beigās iznāca jauns, šinī gadījumā tīmekļa laikraksts – *Latvietis*. Redaktors ir Gunārs Nāgels.

Sākotnēji redakcijas kolēģijā bija Arnolds Šmits, Zigurds Bārda, Sp. Klauverts, vēlāk Aleksandrs Zariņš. Visām biedrībām bija savs mēnešraksts. Sidnejai tāds bija *Ritums*. Adelaidiešiem bija savs sporta žurnālists Gunārs Bērzzariņš, kas publicēja reportāžas angļiski. Katrā pilsētā bija recenzenti, kas ar kritisku aci sekoja teātra izrādēm, koncertiem u.c. Piemēram, viena no tādām bija Nīna Luce, kas no sākuma rakstīja *Austrālijas Latvietim* un vēlāk *Londonas latv. avīzei*. 1950. gados A. Priedītis izdeva avīzi *Pasaule*, bet tā drīz bankrotēja. Darbojas Mintauta Eglīša *Salas* apgāds. A. Priedītis ir sakopojis un izdevis grāmatu par mūsu dzīvi sākuma gados.

Par M. Zīverta lugu publicēšanu savā laikā gādāja A. Zariņš. Lai izdotu M. Zīverta lugas, viņš nodibina lugas izdošanas komiteju. Zariņš publicējis arī grāmatu *Mārtiņa Zīverta pasaulē*. Savus sacerējumus viņš paraksta kā Bumerangs. Vēl A. Zariņš publicējis grāmatu *Bites un bumerangs: latvieši 5. kontinentā*. Žurnālista rakstu izlase (LaRas grāmatu klubs, 1989).

1982. gadā iznāk A. Bērziņa sakopotā SLB vēsture – *Sidnejas Latviešu biedrība trīsdesmit gados 1952–82*.

Vēl būtu jāpiemin, ka A. Priedīša redakcijā iznākusi grāmata *Latvieši Austrālijā* (1951). Vērtīgs informācijas avots ir grāmata *Latviešu Kultūras dienas Austrālijā, 1951–1970*, redaktors V. Dulmanis. Vēl būtu jāmin Klauverta piemiņas grāmata *Spodris Klauverts*. No žurnāliem jāmin Lidijas un Sergeja Bekļešova daiļamatniecības žurnālu *Senču mantojums*. Abi Bekļešovi ir redaktori. Izdevējs – Latviešu Daiļamatniecības apvienība 1983. g.

Daiļliteratūras grāmatas ir visvairāk nākušas no Lūcijas Felsbergas-Bērziņas spalvas.

1984. gadā Latviešu preses biedrības Austrālijas kopas un Sidnejas Latviešu biedrības apgādā ir iznākušas 17 daiļdarbu sērijas grāmatas.

Es esmu līdzstrādnieks avīzēm *Austrālijas Latvietis*, *Pasaule*, *Latvietis*, *Jaunā Gaita*, *Latvija*, *Laiks*, žurnāliem *Pa dejas ceļu*, *Tilts*, *Jaunā Gaita*, *Rūgtais Apinis* u.c.

ORGANIZĀCIJAS

JUMTA ORGANIZĀCIJAS

AUSTRĀLIJĀ

- * Pasaules Brīvo Latviešu Apvienība (PBLA JZ) Austrālijā un Jaunzēlandē
- * Austrālijas Latviešu Kultūras fonds
- * Latviešu Preses biedrības Austrālijas kopa
- * Austrālijas Latviešu Inženieru biedrība ārzemēs
- * Virsnieku apvienība ar nodaļām Sidnejā, Melburnā un Adelaidē
- * Austrālijas Latviešu Sporta apvienība
- * Austrālijas Latviešu teātra apvienība ar padomēm pavalstīs

- * Daugavas Vanagi ar nodaļām Kanberā, Northamā, Pertā, Sidnejā un Tasmānijā
- * Veco Ļaužu Aprūpes grupa *Laima*
- * Latviešu katoļu b-ba Austrālijā ar sēdekli Sidnejā un nodaļām Adelaidē un Melburnā. Vad. E. Locāns
- * 3x3 apvienība Austrālijā
- * Latviešu Tirdzniecības un Rūpniecības kamera Austrālijā

Pēc nepārbaudītām ziņām 1953. gadā Austrālijā darbojušās 8 mazpulka vienības.

ORGANIZĀCIJAS PA PILSĒTĀM

ADELAIDĒ

- * Dienvidaustrālijas organizāciju apvienība
- * Konventu kopa, vad. G.Veidners
- * Adelaides Latviešu Mākslinieku apvienība
- * Latviešu Virsnieku Apvienības Adelaides nodaļa
- * Adelaides Latviešu mākslinieku apvienība
- * Adelaides Latviešu Ārstu biedrība Austrālijā
- * Adelaides kopa
- * Adelaides latviešu biedrība
- * Sabiedrības Balvas piešķiršanas komiteja
- * Radio Raidījumu komiteja
- * Adelaides Latviešu Palīdzības Fonds
- * Daugavas Vanagu un vanadžu Adelaides nodaļa
- * ALB grāmatnīca
- * ALB bibliotēka
- * Latviešu muzejs
- * ALB Veco Ļaužu aprūpes grupa *Laima*
- * Skolas padome
- * Adelaides Latviešu skautu-gaidu padome
- * Adelaides Latviešu skautu vienība
- * 28. Adelaides latviešu gaidu vienība
- * Jaunatnes Atbalsta vienība Adelaidē
- * Adelaides Latviešu kooperatīvs
- * Adelaides Latviešu Kooperatīva Sabiedriskais klubs
- * Adelaides Latviešu Pūtēju orķestris
- * Adelaides Latviešu Rokdarbu kopa
- * Korporāciju kopa Adelaidē
- * Studenšu korporāciju kopa Adelaidē
- * Akadēmiskā Studentu vienība Atāls
- * Adelaides Latviešu ev. lut. draudze
- * Vasaras nometne *Dzintari*

DŽILONGĀ

- * Džilongas DV nodaļa

BALARATĀ

- * Balaratas latviešu biedrība
- * Balaratas dramatiskā kopa
- * Balaratas latv. b-bas deju kopa *Iлга*, vad. E. Ābele, tad V. Mūrniece
- * Balaratas Svētdienas skola, atv. 1952. g.

HOBARTĀ

- * Hobartas latviešu luterāņu kopa

BRISBANĒ

- * Brisbanes latv. biedrība, dib. E. Kalums (1950)
- * Brisbanes DV nodaļa, dib. E. Kalums (1952)
- * Brisbanes Latviešu biedrības jauktais koris *Beverīna* (1953)
- * Vīru dubultkvartets, dib. ap 1954. g., vad. Ed. Kalums. Kad pēdējais pārceļas uz Sidneju, dubultkvartets pievienojas jauktajam korim E. Ozoliņa vadībā.
- * Nodibinas Brisbanes Rokdarbnieču kopa, kas kopā ar 1953. g. dibināto tau-tasdeju kopu *Senatne*, G. Stenderes vadībā rīko ludziņu izrādes un sadziedāšanās vakarus.
- * Ap 1953. g. nodibinās Brisbanes dramatiskā kopa rež. Zoltes vadībā.
- * Ap 1953. g. nodibinās skautu, gaidu un guntiņu pulciņš, T. Lundberga vadībā.
- * Dažus gadus vēlāk nodibinās Latviešu jauniešu izglītības paplašināšanas kursi, A. Bielas vadībā.
- * Nodibinas Brisbanes ev. lut. draudze. māc. A. Birkhana vadībā. Darbu uzsāk draudzes priekšnieces M. Veides vadītā sestdienas skoliņa.
- * Dažus gadus vēlāk nodibinas Sv. Māras draudze, māc. Oliņa vadībā.
- * Korporācijas uzsāk darbību privātmājās, kur tā turpinājas līdz labvēlis piešķir korporāciju kopai mazu daļu no sava īpašuma pilsētas nomalē, ko nosauca par *Burgu*.
- * Nodibinas mākslinieku apvienība *Okers*
- * Pie DV darbojas sportistu grupa. Notiek volejbola un basketbola sacensības.
- E. Rozentāls māca vingrošanu.
- * Brisbanes latv. basketbola vienība *Vilki*. Dib. gads nav zināms.
- * DV un BLB regulāri rīko referātu ciklus.
- * Klavieru un baletstudiju audzēkņi katru gadu rīko jaunatnes koncertus.
- * Sadziedāšanās un saviesīgi vakari tiek rīkoti arī O. Strada privātās mājās.

KANBERĀ

- * Darbojas Kanberas latviešu biedrība
- * Darbojas Kanberas ev. lut draudze
- * Kanberas Svētdienas skola, vad. J. Vēliņš.
- * Kanberas Latviešu rokdarbniecības kopa, dib. 1972. g.

MELBURNĀ

- * Melburnas DV nodaļa (vad. nav zināms).
- * Melburnas latviešu biedrība. Pie MLB vēl darbojas drāmas ansamblis, akadēmiskā sekcija, Dāmu komiteja, sporta sekcija(?), tūristu kopa, informācijas centrs un adrešu kartotēka.
- * Latviešu skautu jends. Vad. prof. E. Dunsdorfs.
- * Mākslas amatnieki Lidija un Sergejs Beklešovi publicē grāmatu *Senču mantojums*. Izdevējs ir Latviešu daiļamatnieku apvienība (1983) Melburnā.

NORŠEMA

- * Noršemas *Saules* mazpulks (*Northhem*, Rietumaustriālijā)
 - * Noršemas *Airītes* mazpulks
- (Pēc 1952. g. ziņām vienību kopskaits – 8 vienības.)

ŅŪKĀSTLE

- * Ņūkāstles DV nodaļa

ALBŪRIJA

- * Albūrijas latv. biedrība, vad. A. Prode
- * Albūrijas sporta kopa *Gauja*

ORANŽA (*Orange*)

- * Oranžas latv. b-ba. Vad. nav zināms.

PERTA

- * Daugavas Vanagu un Daugavas Vanadžu Pertas nodaļas
- * Šaušanas klubs (1954–1980), dib. un vad. M. Purvinskis
- * Pertas latviešu bibliotēkas biedrība
- * Pertas Latviešu biedrība
- * Pertas korporācijas kopa

- * Pertas ugunsdzēsēji
- * Pertas latviešu bibliotēkas biedrība
- * Pertas latviešu sporta kopa *Patria*
- * Pertas latviešu dramatiskā kopa
- * Daiļamatnieku apvienība

SIDNEJA

* Austrālijas latviešu labdarības biedrība, ko 1951. gadā aizstāj jaundibinātā Sidnejas Latviešu biedrība.

- * Sidnejas DV nodaļa
- * Sidnejas Latviešu Jaunatnes klubs (1960. gados)
- * Sidnejas latv. katoļu draudze
- * Sidnejas latv. katoļu biedrība ar nodaļām Austrālijā
- * Sidnejas latviešu filmu kopa, dib. U. Āboliņš, Ē. Lide
- * Minsteres ģimnāzijas palīdzības fonds
- * Sidnejas latviešu kredītkooperatīvs
- * M. E. Siliņa vārdā nosauktais Latviešu jaunatnes darbības veicināšanas fonds
- * Zivertu lugu izdošanas komiteja

LATVIEŠU KORPORĀCIJAS

Austrālijā darbojās šādas korporācijas:

Lettonia
Fraternitas Arctica
Selsonia
Lettgalia
Tālavia
Fraternitas Lettica
Latvia
Ventonia
Tervetia
Phylyronia
Fraternitas Metropolitana
Fraternitas Westhardiana
Fraternitas Academica
Fraternitas Lataviensis
Patria
Fraternitas Livonica
Salgalia
Lacuania
Ruthenia

Fraternitas Imantica
Gersicania
Vendia

Frateritas Cursica
Fraternitas Vanencia

Gaujmalietes
Imeria
Spīdolas
Zintas
Gundegas
Daugavietes

SARĪKOJUMI

Kultūras dienu, pilsētu un priekšsēžu vārdiskais saraksts (1951–1994):

1. KD Sidnejā, 1951., Fēlikss Brūvelis
2. KD Melburnā, 1952., Gerhards Brēmanis
3. KD Adelaidē, 1953., Voldemārs Dulmanis
4. KD Brisbanē, 1954., Jānis Kūkums
5. KD Sidnejā, 1955., Kārlis Nīcis
6. KD Melburnā, 1956., Edgars Dunsdorfs
7. KD Adelaidē, 1957., Kārlis Ābele, sen.
8. KD Brisbanē, 1958., Jānis Kūkums
9. KD Sidnejā, 1959., Eduards Šmugājs
10. KD Melburnā, 1960., Ēriks Līkums
11. KD Adelaidē, 1961., Jānis Bogens
12. KD Brisbanē, 1962., Jānis Kūkums
13. KD Sidnejā, 1963., Imants Sveilis
14. KD Pertā, 1964., Voldemārs Balodis
15. KD Melburnā, 1965., Teodors Silkalns
16. KD Kraisčērčā, 1966., Oskars Puķīte
17. KD Adelaidē, 1967., Bruno Krūmiņš
18. KD Sidnejā, 1968., Pēteris Laiviņš
19. KD Pertā, 1969., Jānis Grīnvalds
20. KD Brisbanē, 1970., Hugo Okšis
21. KD Melburnā, 1971., Ziedonis Apsītis
22. KD Adelaidē, 1972., Miervaldis Bumbieris
23. KD Sidnejā, 1973., Vidvūds Koškins
24. KD, Pertā, 1974., Laimonis Mušinskis

26. KD Kanberā, 1976., Žanis Mediķis
27. KD Melburnā, 1977., Gunārs Drulle
28. KD Adelaidē, 1978., Margarīta Biezaite
29. KD, Sidnejā, 1979., Vidvūds Košķins
30. KD Pertā, 1980., Juris Pārups
31. KD Brisbanē, 1981., Valters Zolte
32. KD, Kanberā, 1982., Žanis Mediķis
33. KD Melburnā, 1983., Armans Lauļa
34. KD Lonsestonā, 1984., Edvīns Baulis
35. KD Pertā, 1985., Laimonis Mušinskis
36. KD Adelaidē, 1986., Ādolfs Borkus
37. KD Sidnejā, 1987., Aivars Saulītis
38. KD Brisbanē, 1988., Andris Francis
39. KD, Melburnā, 1989., Eva Brennere
40. KD Kanberā, 1990., Egons Eversons
41. KD Adelaidē, 1991., Jolanta Lūse
42. KD Sidnejā, 1992., Juris Ruņģis
43. KD Brisbanē, 1993., Andris Auliciems
44. KD Melburnā, 1994., Aivars Saulītis

Teātra festivālu saraksts no 1960.–1980. g.:

1. TF Sidnejā, 1961.
2. TF Sidnejā, 1962.
3. TF Adelaidē, 1963.
4. TF Sidnejā, 1964.
5. TF Melburnā, 1965.
6. TF Adelaidē, 1966.
7. TF Sidnejā, 1967.
8. TF Melburnā, 1968.
- 9 TF Adelaidē, 1969.
10. TF Sidnejā, 1970.
11. TF Melburnā, 1971.
12. TF Adelaidē, 1972.
13. TF Sidnejā, 1973.
14. TF Melburnā, 1974.
15. TF Adelaidē, 1975.
16. TF Sidnejā, 1976.
17. TF Adelaidē, 1977.
18. TF Pertā, 1978.
19. FF Melburnā, 1979.
20. TF Sidnejā, 1980.

21.TF Adelaidē, 1981.

Rakstnieku dienu saraksts 1960.–1993. g.:

1. RD Sidnejā, 1960.
 2. RD Melburnā, 1961.
 3. RD Adelaidē, 1962.
 4. RD Sidnejā, 1963.
 5. RD Melburnā, 1964.
 6. RD Adelaidē, 1965.
 7. RD Sidnejā, 1966.
 8. RD Sidnejā, 1967.
 9. RD Adelaidē, 1968.
 10. RD Melburnā, 1969.
 11. RD Sidnejā, 1970.
 12. RD Adelaidē, 1971.
 13. RD Melburnā, 1972.
 14. RD Sidnejā, 1974.
 15. RD Adelaidē, 1975.
 16. RD Melburnā, 1976.
 17. RD Sidnejā, 1977.
 18. RD Adelaidē, 1978.
 19. RD Sidnejā, 1983.
 20. RD Sidnejā, 1980.
 21. RD Adelaidē, 1981.
 22. RD Melburnā, 1982.
 23. RD Sidnejā, 1983.
 24. RD Adelaidē, 1984.
 25. RD Melburnā, 1985.
 26. RD Sidnejā, 1986.
 27. RD Adelaidē, 1987.
 28. RD Melburnā, 1988.
 29. RD Sidnejā, 1989.
 30. RD Adelaidē, 1990.
- RD Adelaidē, 1992 – Rakstnieku cēlieni pie KD
RD Sidnejā, 1993 – Rakstnieku pēcpusdienu

Jaunatnes dienu saraksts nav apkopots.

DAR' MAN, TĒTI, PASTALIŅAS, SKOLĀ IETI MAN GRIBĀS

Īsa pastaiga pa Adelaides, Brisbanes, Kanberas, Melburnas, Sidnejas un Pertas latviešu skolām.

ADELAIDE

Adelaides Latviešu Sestdienas skolas dibinātāja bija Margarita Biezaite. Skola sāk savu darbību 1950. gada februārī.

Viņas pirmie skolnieki bija nākamie Adelaides sabiedriskie darbinieki.

Par skolotājiem strādāja Mirdza Jurēvičus-Zālīte, mācītājs Verners Voitkus, K. Dronis, Austrā Matveja, Regīna Freidenfelde, Fricis Kļaviņš.

Mirdza Jurēvičus (dz. Zālīte) un Anastasija Kajaka, vēlāk Irma Reinfelde, Lai-monis Mušinskis, Rozenbilde un deju skolotāja Gulbe. Jau pirmā gada laikā skolnieku skaits strauji auga un 1951. gadā to skaits sasniedza ap 100. Arī skolotāju skaits pieauga. Kad Adelaidē ieradās mācītājs Verners Voitkus, viņš nodibināja svētdienas skolu un Adelaides latviešu sestdienas skolai palīdzēja darbā skolas vasaras nometnēs.

BRISBANE

Par Brisbani ziņas tīmeklī ir skopas. Vispirms ap 1953. gadu nodibinājās Svētdienas skola latviešu ev. lut. draudzes paspārnē, skolas pārzine un skolotāja bija baltu filoloģe Rita Alpa. Viņai bija vairāki palīgi, bet tie nebija kvalificēti skolotāji.

Pirmo Sestdienas skolu Brisbanē uzsāka latviešu ev. lut draudze un to vadījusi Milda Veide.

Otro sestdienas skolu vēlāk uzsāka Brisbanes latviešu ev. lut. Māras draudze ar vadītāju Antoniju Vīksni.

Šīs rindas rakstot, latviešu skaits ir samazinājies, un skola vairs nedarbojas.

KANBERA

Skola no jauna atsāka darbu kā Sestdienas skola Kanberas latviešu biedrības paspārnē 1968. gadā, Austras Gūtmanes vadībā ar palīgiem. Pēc Gūtmanes vadību pārņēma Māra Sikсна. Viņas palīgi jau bija kvalificēti Austrālijas skolotāji. Vēlāk darbība apsīka un skola šodien vairs nepastāv.

MELBURNA

Melburnas Latviešu biedrības Daugavas skola, dibināta 1950. gadā, darbojās Melburnas latviešu biedrības paspārnē bērniem no pirmsskolas līdz astotajai klasei. Skolas sekmīgu darbību nodrošina brīvprātīgie darbinieki.

Skola uztur ciešas saistības ar Melburnas Latviešu vidusskolu. Abas skolas

kopīgi rīko gadskārtējos sarīkojumus un liela daļa pamatskolas absolventu turpina skolas gaitas vidusskolā. Melburnā dzīvoja arī PBLA Tautas balvas laureāte Anna Ziedare, kuras ierosmē nodibinājās Austrālijas latviešu Vasaras vidusskola.

PERTA

Arī par Pertu ziņas ir trūcīgas. Tīmeklī atrodamas divi foto attēli no 1957. gada. Galvenais Sestdienas skolas organizētājs ir bijis māc. L. Kampe. Pēc viņa par skolotāju vairākus gadus strādājusi Ingrīda Viļuma. Vēl skolā strādājuši: Dunse, L. Kaugerte, H. Longina, Tomsone. J. Kukuls, J. Purvinskis.

SIDNEJA

Par Sidnejas skolām tīmeklī lasāms, ka 1952. gadā Sidnejā un apkārtnē darbojušās 5 latviešu Sestdienas skolas – Sidnejas priekšpilsētās Benkstaunā, Penanthilā un Vindzoras pilsētā, kurās bija apmetušies visvairāk latviešu. Darbojās arī divas draudžu Svētdienas skolas.

Kad SLB nopirka Latviešu namu Stratfildā 1954. gadā, Stratfildas, Penanthila skolas apvienojās un no 1956. gada skolu sauca par SLB Stratfildas Sestdienas skolu.

1969. gadā Benkstaunas sestdienas skola, kas bija nosaukta Elzas Siliņas vārdā, apvienojās ar SLB sestdienas skolu. Skolnieku skaits bija ap 120, skolotāju ap 20. Iesākumā darbojās tikai profesionāli skolotāji, vēlāk arī mātes un tēvi ar vidusskolas vai universitātes izglītību.

1958. gadā nodibināja SLB Vidusskolu un 1975. gadā spēļu grupu bērniem, kas nebija sasnieguši skolas vecumu. No 1979. līdz 2005. gadam vidusskolas absolventi varēja turpināt latvisko izglītību, iegūstot matrikulācijas tiesības latviešu valodā pie Jaundienvidvelsas Izglītības departamenta. No 1985. līdz 1990. gadam Latviešu nama telpās notika arī Flindersa Universitātes Latviešu valodas kursi. Viens no pasniedzējiem bija austrālietis Dr. T. Fenels (*T. Fenell*), kas bija apguvis latviešu valodu.

1958. g. izglītības kursi, kas bija domāti pieaugušajiem, likvidējās un papildskola nonāca SLB paspārnē ar nosaukumu SLB vidusskola.

Skola darbojās katru sestdienu no plkst.14.00–16.00. Mācības priekšmeti bija latviešu valoda, literatūra un Latvijas vēsture. 1956. gadā skolu beidza un saņēma apliecības Kārlis Apsītis, Guntis Bērziņš, Vita Bormane, Māra Krūmiņa, Mirdza Muižniece, Sigurds Rakūns un Valda Tomsone.

Papildskolai bija tāda piekrišana, ka nācās nodibināt vēl otru grupu, ko nosauca par semināru. Mācības notika gan lekciju, gan nodarbību veidā. Seminārs beidza darboties 1958. gadā.

Vidusskolu sadalīja divās daļās vadoties pēc vecuma un izglītības. Jaunākajā grupā bija 10 un vecākajā 21 audzēknis. Sākot ar 1959. gadu darbojās tikai viena grupa.

Pēc K. Freimaņa skolu vadīja L. Bērziņa, tad Ed. Šmuģājs un pēc viņa atkal

L.Bērziņa. Kā skolotāji strādājuši Z. Eglīte, A. Gūtmane, Ed. Kalums, mācītāji J. Krauklis un P. Laiviņš, V. Lapsa, L. Ruņģe, I. Šterns.

Atsevišķas lekcijas lasījuši A. Krīpens, A. Bērziņš, M. Siliņš. Tautas dejas mācījuši I. Līcis un I. Zemīte.

DEJO, DEJO, PAGRIEZIES, PAGRIEZIES!

TAUTASDEJU ANSAMBLĪ

ADELAIDE

* Adelaides DV Deju kopa *Dienvidnieki*

* Adelaides *Mazais Auseklītis*

* Adelaides deju kopa *Auseklītis*, nodibināts 1960. g. Vadītājs J. Puide.

* Adelaides *Jandāliņš*, nodibināts 1951. g. Pašreizējais nosaukums kopš 1956. gada. Vadītāji J. un A. Gulbji.

BALARATA

* Balaratas deju kopa *Ilga*. Vadītāja E. Ābele. Dibināšanas datums: agrīnie 1950. gadi. Kad darbība apstājas, 1964. g. *Ilgas* vietā stājas *Atspolīte*. Vadītāja E. Ābele.

* Balaratas *Dzintars* uzsācis darbu 1960. g. kā Jauniešu pulciņa deju kopa. Pašreizējais nosaukums kopš 1965. gada. Kopu vada I. Mežaks.

BĪČVORSA

* Bīčvorsas tautas deju kopa M. Tenisona vad. Vairs nedarbojas.

BRISBANE

* Brisbanes *Senatne* nodibināta 1951. g. Vadītāja L. Skadiņa, P. Kļaviņš.

* Brisbanes *Pastalnieki*. Vadītājs V. Alsters.

* Brisbanes senioru tautas deju grupa *Senči*.

DŽĪLONGA

* Džīlongas *Zibenītis* nodibināts 1965. g. kā turpinājums iepriekšējai tautas deju grupai. Vadītāja D. Feifa.

KANBERA

* Kanberas tautas deju kopa *Sprigulītis* nodibināts 1953. g. Vadītāja Sk. Darius.

* Apvienotais tautas deju ansamblis *Saules Josta*. Vadītāja Sk. Darius.

MELBURNA

* Melburnas tautas deju ansamblis *Daugavieši* nodibināts 1950. gadā. Vadītājs A. Grimms, A. Fibigs.

* Melburnas tautas deju kopā *Ritenītis* nodibināts 1953. g. Vadītāja A. Jurjāne, I. Beck.

* Melburnas tautas deju kopā *Sakta*, nodibināta 1967. g., vēlāk apvienojusies ar *Daugaviešiem*. Vadītāji I. Inniņberga un J. Zaķis.

* Melburnas latviešu jaunatnes apvienības dejojāju vienība *Alsungieši* nodibināta 1970. g. Vadītājs E. Kere, deju iestudētāja I. Endelmane-Beka.

* Melburnas tautas deju kopā *Sprīdītis*. Vadītāja I. Zemīte.

ŅŪKĀSTLE

* Ņūkāstles latviešu deju kopā *Dzintars* nodibināta 1962. g. Vadītāja J. Svirska.

PERTA

* Pertas latviešu tautas deju kopā *Pērkonītis* nodibināta 1950. g., atjaunota 1963. gadā. vadītāja Z. Dunse.

SIDNEJA

* Sidnejas latviešu tautas deju kopā *Jautrais Pāris* darbojas kopš 1952. gada. Vadītājs Dr. J. Ruņģis. *Jautrā Pāra* sākotnējais nosaukums – *Kamoliņš*. *Jautrais pāris*, sadarbojoties ar Kanberas *Sprigulīti*, izveido *Saules Jostas* ansambli.

Kopš tā laika *Saules Josta* piedalījies desmit uzvedumos, septiņās ārzemju turnejās, un divos Dziesmu svētkos Latvijā.

Kopš dibināšanas *Jautrais pāris* ir piedalījies visās Austrālijas Latviešu Kultūras dienās un Jaunatnes dienās, daudzos folkloras festivālos Sidnejas Operas namā, kopīgos uzvedumos ar citiem baltiešiem, kā arī kuplinājis neskaitāmus Sidnejas latviešu sarīkojumus.

Horeogrāfe – Skaidrīte Darius, koncertmeistars – Imants Līcis un administrators Dr. J. Ruņģis.

* Sidnejas vidusskolas tautasdeju kopā *Rota*. Kopu dibinājusi M. Krastiņa.

SPIRTAM un SPORTAM

SPORTA KOPAS UN SPORTA KLUBI

Lai spirts netiktu pavisam aizmirsts, pievienoju savu limrika atdzejojumu. Kas ir limriks? Kā par brīnumu, latviešiem pilnīgi nepazīstama dzejas forma. Tas ir piecristu komisks dzejolis, rīmējas divas pirmās rindas, divas otrās rindas un pēdējā rinda ar pirmo.

*Viņam deguns bij koši lillā,
Kas nāca no būsanas pillā,
Bet dzīvot var bez krenķiem,
Jo parkā var gulēt uz beņķiem
Vēl labāk kā bagātnieks villā.*

Gunārs Bērzzariņš kopā ar latviešu sporta darbiniekiem pasaulē sastādīja milzīgu, 839 lpp. biezu grāmatu TRIMDAS LATVIEŠU SPORTA VĒSTURE 1945–1995, kurā 220 lpp. ir veltītas Austrālijas latviešu sportistiem. Ir vēl viens pārskats par agrīnajiem latviešu sporta gadiem, ko sastādījis Arnolds Šmits, bet to nav izdevies atrast.

ADELAIDĒ

* Adelaides sacīkstēs startē sporta kopa *Venta* un Adelaides Sporta klubs – ASK.

Austrālijas basketbola valsts vienībā bija iedalīti brāļi Danči un Ingus Fredenfelds. Te jāpiezīmē, ka J. Danča portrets bija ievietots Adelaides basketbola Slavas zālē. Austrālijas latviešu meistarsacīkstes bumbu spēlēs un vieglatlētikā notika janvāra sākumā KD laikā.

* Vēl jāpiemin šahists K. Līdums, kas noorganizēja starptautisku šaha turnīru.

Austrālijā bija sabraukuši daudz sportisti – futbolisti, basketbolisti, vieglatlēti u.c. ar Jāni Daliņu galvgalā. Par pirmo sporta dzīves vadītāju 1949. g. bija nozīmēts sporta žurnālists Arnolds Šmits. Pēc viņa ilgus gadus vadītājs bija Jānis Riņģis, bet pēc viņa atteikšanās no amata personīgu iemeslu 1961. g. dēļ amatu pārņēma adelaidietis Gunārs Bērzzariņš. Katrā pavalstī darbojās Sporta Padome un vēlēts pavalsts sporta vadītājs. JDV tāds bija Juris Katužāns.

Sporta žurnālisti bija Arnolds Šmits, Jaundienvidvelsas *Latviešu Sporta* redaktors J. Tilibs, Sp. Klauverts, U. Siliņš, Adelaides žurnālists G. Bērzzariņš, kas savas basketbola reportāžas publicēja angliiski.

Es biju sakarā ar pirmo olimpiādi Austrālijā piesūtījis tik daudz materiāla Vācijā iznākušām avīzēm, ka tās to nepaguva nodrukāt.

ALBŪRIJĀ

* Sporta kopa *Gauja*, vad. A. Kants.

BRISBANĒ

* Atradu savos materiālos, ka Brisbanē ir bijusi basketbola vienība *Vilki*. Nav zināms, kad dibināta, nedz arī cita tuvāka informācija.

* Brisbanē 1970.–1980. gados bija labs, latviešu izcelsmes regbija spēlētājs. Vārds, diemžēl, pagaisis no atmiņas.

PERTĀ

* Pertā laba vieglatlēte bija I. Kampe. Viņai bija dēls – izcils basketbolists, vārdā Vlasovs, laikam pat valsts vienības spēlētājs. Viņa vienība – *Patria*.

MELBURNĀ

Austrālijā tādi īsti sporta klubi nepastāvēja, bet zem Austrālijas Latviešu Sporta Pārvaldes darbojās ļoti daudz sporta kopas visādās sporta nozarēs. Pirmā latviešu basketbola vienība Melburnā bija *Rīga*, tai sekoja MLB (Melburnas Latviešu Biedrība) abas kopas gan ilgi nepastāvēja, tai sekoja *Daina*, *Kursa*, MLS. Volejbols Melburnā nebija neko labi attīstījies, vīrieši un sievietes spēlēja *Rīgas* kopā. Vēlāk sievietes spēlēja basketbolu un volejbolu zem MLS vārda.

Kaut kur arhīva materiālos slēpjas informācija par Austrālijas latviešu sporta agrīnajiem gadiem.

Vēlākos gados Austrālijas valstsvienības basketbola treneris bija Ernā Lēmanes dēls Andrejs.

Beidzamos 12 gados novusa meistars I. Mirovics ir izcīnījis visus Austrālijas meistersacīkšu kausus kā vienspēlēs, tā divspēlēs.

SIDNEJĀ

Sidnejā sporta organizācijas bija vesela guba.

* Sporta kopa *Auseklis*, (vad. U. Siliņš) pēc apvienošanās ar Vindzoras kopu izbeidz darbību un nodibina sporta klubu *Auseklis* (vad. J. Riņģis).

* Sp. kopa *Olimpia*, (vad. N. Miltiņš, no 1961. g. – K. Ērglis).

* Sporta kopa *Spars*, (vad. Kārlis Tiliks).

* Sporta kopa *Daugava*, (vad. Eriks Suķis, 1953.–1958. g. no 1966.–1967. g., Jānis Sproģis, no 1970. g. Imants Kubuliņš).

* Sporta kopa *Spīdola*, (vad. Arturs Ernšteins).

* Volejbola vienība *Vairogs* (vad. nav zināms, iespējams, ka J. Zutītis.) Kopa pastāvēja 4 gadus, tad pievienojās Sidnejas sporta klubam *Auseklis*.

Sidnejas *Vairogam* bija tikai volejbola un basketbola vienības un tas darbojās tikai trīs gadus. *Vairogs* gan piedalījās vairākās Sidnejas kausa sacīkstēs. Kad kopa likvidējās, tā apvienojās ar Sidnejas sporta klubu *Auseklis*, bet arī tā darbība drīz apstājās.

Sidnejā – galda tenisiste I. Viļuma (Siliņa), kas 1950. gados bija iedalīta pirmajā Austrālijas desmitniekā, un pēc tam vēl ilgus gadus spēlēja Austrālijas mērogā sava vecuma grupā. Labi galda tenisisti bija J. Zemītis (Sidneja). V. Matisons (Melburna), U. Kreišmanis un J. Brakovskis (Adelaide).

Vispārējie Austrālijas latviešu sporta dzīves notikumi nav atspoguļoti visos sīkumos. Galvenokārt tur vainīgs pieejamās informācijas trūkums.

Visievērojamākie Austrālijas sportisti bija peldētāji, t.s. *Konrad kids* (Konrādu bērni). Ģimenē auga divas meitas un dēls. Māte – zobārste, viņas dzīvesbiedrs – zobu tehniķis. Interesanti piezīmēt, ka Konrādu vecākā meita bija uzticības persona princeses Margaretas dzīves biedram.

Jānis dzimis 1942. g. un Ilze – 1944. g.

Jānis Konrāds 30 reizes sasniedzis rekordus brīvā stila peldējumos, to skaitā 22 reizes klasiskajās distancēs (no 200 m līdz 1500 m), kā arī stafetēs un distancēs jardos. Trīskārtējs Britu sadraudzības spēļu čempions 1958. g. (440 jardos, 1650 jardos, 220 jardos).

Starptautisko žurnālistu aptaujā 1958. g. atzīts par otru labāko sportistu pasaulē.

Ilze 15 reizes sasniegusi rekordus brīvā stila distancēs un 6 reizes klasiskajās distancēs. Žurnālistu aptaujā 1958. g. atzīta par 9. labāko sportisti pasaulē.

Mēs reiz ieprasījāmies:

– Jāni, kā tas nāk, ka tavi bērni tik labi peld?

– Vannā taisīju.

TEĀTRIS

ADELAIDES LATVIEŠU TEĀTRIS

Teātra ansambļa izveidošana Adelaidē ir risinājusies samērā gausi. Teātra grupas dalībnieki pieņem Adelaides latviešu teātra nosaukumu tikai 1951. gada 6. janvārī.

Ansambļa vadība ir Dulpiņu ģimenes rokās. M. Mētere-Dulpiņa Rīgā bija tēlojusi vadošās lomas Dailes teātra Mazajā ansablī un Latvju Drāmas ansablī. Savukārt V. Dulpiņš savas profesionālās aktieru gaitas bija sācis Jelgavas teātrī. 1951. gada otrajā pusē režijas darbā iesaistās arī trešais profesionālais aktieris – Visvalda tēvs Žanis Dulpiņš. Apmēram pēc gada trupai piepulcējas piedzīvojušas aktrises: Zelma Saliņa-Svenne (Dailes teātris) un Otilija Cirīte-Skrastiņa (Zemnieku Drāma). 1953. gadā ansamblim pievienojas Babete Blicava no Pertas. Arī Vaira Plūme ir

baudījusi skatuves izglītību un pēc pāris gadiem pievērsās režijai. Ansambli vēl darbojas literāte Lonija Kukure, Dzintra Dulpīņa-Andersone, Hermīne Valtere, Harijs Elvijs, Henrijs Gelsens, Rasma Gešmane, Gunārs Matisons, Miervaldis Sebris, Eriks Dambergs, Kārlis Ābeltiņš un Pauls Purkalītis. 1952. gadā viņiem pievienojas Bumbiera ģimene – Miervaldis un Irma Bumbieri, nedaudz vēlāk – Indulis Bumbieris un Veneta Bumbiere.

Jaunajam ansamblim ir paveicies ar dekoratoriem jeb scenogrāfiem: pirmajam iestudējumam dekorācijas veido Jēkabs Sedols, kas Latvijā darbojies šajā nozarē Liepājas Operas un drāmas teātrī. Otrs scenogrāfs ir Mākslas akadēmijas absolvents Arnolds Ozols-Ozoliņš. Mūzikas konsultants ir Kaspars Kants, pēc viņa Kaspars Svenne.

Neparastāki pavedieni Adelaides Latviešu teātrī pavīd 1953. gadā, kad ansambļa darbā iesaistās režisore Babete Blicava. Vēlāk vadošajiem aktieriem vēl pievienojas Gita Karvele, Jānis Lindbergs, Ilga Untiņa-Puide, Ansis Nīts.

Vēl darbojusies Adelaides Latviešu teātra jaunatnes sekcija (1959–1978), un Adelaides Latviešu drāmas studija (1972–1975), sniedzot vienu lugu gadā.

No 1950. līdz 1994. gadam iestudēti un uzvesti 112 uzvedumi, to starpā arī režisora un aktiera Miervalža Bumbiera rakstītās lugas: *Klaidonis* (1968), *Es redzu sauli* (1967), *Mans krusttēvs* (1974), *Stamahits un es* (1978), *Viesis* (1980), *Vienas ziemas hercogs* (1989), *Svētki Kukabarrā* (1984).

Vēl uzvestas: K. Ābeles (vec.) luga *Pazaudētā Ofēlija* (1959), S. Klauverta *Augstiene* 273 (1968), Ainas Vāveres *Mačs Priekulis* (1972), *Notikums pie nama durvīm* (1979), *Ko dzirdēji, ko redzēji* (1987) un U. Siliņa *Vēstules no dzimtenes* (1982).

Arī Adelaides latviešu teātris ir devis Austrālijai profesionālu aktieri – Ivaru Kantu.

BRISBANES LATVIEŠU TEĀTRIS

Rakstot par brisbaniešu teatrāļiem, nāk prātā vārds juceklis! Šajā Austrālijas stūrī *dīpīši* bija sabraukuši samērā maz un vēl mazāk tādi ar skatuves izglītību. Vislielākā pieredze bija aktrisei un dziedonei, Latvijā ļoti populārajai operešu māksliniecei Ritai Ēriņai-Zālītei, taču par teātra darba organizātori viņa neklūst. Viņas pirmā mīlestība pieder dziesmai. Neliela profesionāla teātra pieredze bija Olgai Adijānei-Brutānei, Latvju Drāmas studijā bija mācījusies arī Mirdza Ansule. Vēl jāmin amatieris Tālvāldis Lundbegs, M. Rube, M. Adijāne-Brutāne un tas arī bija viss.

Lai gan pirmā izrāde bijušā Nacionālās operas dekoratora L. Lauvas režijā bija notikusi jau iepriekšējā gadā, Brisbanes Latviešu biedrības teātra ansambli nodibina tikai 1951. gadā, un tas pastāv 3 gadus. Uzvesti 5 uzvedumi, Dekoratore – V. Znotiņa.

Darbu turpina Daugavas Vanagu Brisbanes nodaļas dramatiskā kopa (1954–1971), sniedzot 29 uzvedumus. Režisori: A. Ozols, J. Zolte, O. Adijāne-Brutāne, M. Ansule, I. Franks, T. Lundbergs.

V. Hausmaņa grāmatā *Latviešu teātris Austrālijā* rakstīts, ka abu DV kopu ansambli apvienojušies 1974. g. un saucas Brisbanes Latviešu teātris. Tas nesaskan

ar grāmatā publicēto sarīkojumu sarakstu, kas rāda, ka vanagi turpinājuši darbu līdz 1972. gadam, sniedzot 30 uzvedumus un vanadzēs – sniedzot 11 uzvedumus. Visas lugas, izņemot vienu, režisējusi M. Rube.

Izrādes rīkojušas arī citas Brisbanes organizācijas, piemēram Eksperimentālais teātris, rež. Z. Frances vadībā. Ansamblis darbojas tikai vienu gadu (1993).

BALARATAS LATVIEŠU TEĀTRIS UN DŽĪLONGAS DRAMATISKĀ KOPA

Aktīvi darbojusies no 1952. līdz 1959. gadam. No pašiem balaratiešiem režijas vadījuši A. Upmalis un A. Hartmane, no Melburnas braucis Valdis Leists. Pavisam Balaratā uzvestas septiņas lugas. Aktīvākie aktieri un teātra darbinieki bijuši Ingrīda Erdmane, Ērika Ābele, Irēne Mežaka, Vera Upmale, Pēteris Neilands, Egons un Vaira Mūrnieki. Pēdējo divu iniciatīvā vēlāk nodibinājās Melburnas Latviešu operetes ansamblis.

Dramatiskā kopa īsu laiku bijusi arī Džīlongā, bet par to tuvāku ziņu trūkst.

MELBURNAS LATVIEŠU TEĀTRI

MELBURNAS LATVIEŠU TEĀTRIS

Ja Brisbanes latviešu teātra dzīve ir bijusi juceklīga, tad kā lai apzīmē teātra dzīvi Melburnā? Par šmorgašbordu?

Ieceļotāju vilnī mājas vietu Melburnā bija atraduši arī labs skaits profesionālu aktieru un amatieru. Viens no pirmajiem, kas centās iedzīvināt sapni par teātri, bija Liepājas teātra bijušais koris, Eslingenas nometnes amatieru aktieris Valdis Leists. 1950. g. viņš ar domu biedriem nodibina Melburnas Latviešu teātri. Dibinātāju starpā ir arī Lūcija Kalniņa, Zelma Liepa, Guna Kaziņa, Erna Lēmane un Zigurds Bārda, kuru ievēl par pirmo teātra valdes priekšsēdi.

Teātris savu darbību sāk ar R. Blaumaņa *Trīnes grēki*, tiem seko J. Akuratera *Priecīgais saimnieks* un tad seko šķelšanās. L. Kalniņa nav apmierināta ar V. Leista režijas pašdarbniecisko līmeni un no ansambļa aiziet. Viņas dibinātā Drāmas studija apvienojas ar Melburnas Latviešu biedrības dramatisko ansambli un 1951. gadā L. Kalniņas režijā uzved E. Zālītes *Svešas asinis*, seko M. Zīverta *Ķīnas vāze* un E. Vildes *Laimes Pūķis*. Starp tēlotājiem redzami pazīstami vārdi: bijušie Libekas teātra aktieri Jānis Birkmanis, Gustavs Grauds, Valija Pone, Pēteris Elsiņš, jaunpienācēja Maija Ozoliņa u.c.

Šeit minētie cilvēki 1953. g. 21. maijā nolemj dibināt jaunu ansambli ar nosaukumu Austrālijas Latviešu teātris (ALT). Vienlaikus darbu turpina arī Melburnas Latviešu teātris.

1952. g. V. Leists darbu teātrī vairs neturpina un viņa vietā par māksliniecisko vadītāju stājas Sigurds Plakāns. Kā režisors strādā arī Jānis Berkāns, kurš skatuves

izglītību apguvis pie E. Feldmaņa un Latvju dramatiskajosursos un pēc kara veicis vairākus iestudējumus latviešu teātra kopā Dānijā. Par labu aktrisi sevi pierāda M. Stīlve.

Pēc V. Leista aiziešanas L. Kalniņa atkal atrod kopēju valodu ar Melburnas Latviešu teātri un 1952. g. Kultūras dienās abi ansambļi apvienojas un iestudē A. Brigaderes *Princese Gundega un karalis Brusubārda* L. Kalniņas un S. Plakāna režijā. Sadarbība turpinājās arī 6. KD.

1954. g. no Sidnejas uz Melburnu pārceļas bij. Dailes teātra un SLT aktieris/režisors Viliberts Štāls. Bija domāts, ka viņš pievienosies ALT, bet lietas neris, kā plānotas. Kad 1957. g. darbu teātrī pārtrauc S. Plakāns, V. Štāls gan iestudē pie ALT vairākas lugas, bet tad pievēršas Melburnas Latviešu teātrim.

1969. g. MLT atskatās uz nostrādāto divdesmitgadi. V. Hausmanis cita starpā raksta: *Taču nekur nevar paslēpties no patiesības, ka tas bija amatieru ansamblis un tā darbībai nebija regulārs raksturs. Melburnas latviešu teātrī arī neizveidojās tik spēcīga profesionālo aktieru kopa, kāda bija ALT vai SLT.*

Tad pār MLT sāk savilkties tumši mākoņi: ansambļa dalībnieku starpā sākās nesaskaņas un vairāki no vadošajiem aktieriem – M. Stīlve, I. Erdmane, G. Kažiņa-Kūlniece, V. Lešinska, I. Pilskalns pāriet uz ALT, bet I. Mirovics, V. Mūrniece un V. Štāls uz Operešu ansambli.

1978. g. MLT darbošanos izbeidz. Iestudētas un uzvestas 50 lugas.

MELBURNAS JAUNATNES TEĀTRA GRUPA

Ansamblī darbojās arī vairāki MLT aktieri. No 1961.–1962. g. uzvestas 2 lugas. Vienai no tām režisors bijis Jānis Ulms.

Ansamblis darbojies kā neatkarīga vienība un atsevišķās izrādēs piedalījušies aktieri un režisori no citiem ansambļiem. Melburnā liela daļa teātrinieku – aktieri, režisori, tehniskie darbinieki un dekoratori nejutās piesieti tikai vienai teātra kopai, bet kā brīvmākslinieki klejoja apkārt.

MELBURNAS DV MAZĀIS TEĀTRIS

Šī vienība pastāv tikai dažus gadus un laikā, kad viegli varēja pāriet no viena ansambļa uz otru, kā tas notika ar Mazā teātra organizētāju L. Kalniņu. Viņa uzsāk darbību MLT, tad pārgāja uz ALT, bija viena no Operešu ansambļa veidotājām. Kad tas izbeidz darbību, viņa noorganizē Melburnas DV Mazo teātri, kas sākumā bija domāts kā studija.

Pirmizrāde notiek 1977. g. ar L. Kalniņas iestudētiem fragmentiem no M. Zīverta, A. Brigaderes un Raiņa lugām. Starp tēlotājiem ir I. Erdmane, I. Pilskalns, J. Zaļkalns, E. Pūpēdis, J. Šmite. Mazais teātris izbeidz darbu 1990. gadā.

MELBURNAS EV. LUT. DRAUDZES DĀMU KOMITEJAS TEĀTRA KOPA (1956–1978)

Katru gadu tīk sarīkota kādas nelielas ludziņas izrāde. Pavisam iestudēti 16 uzvedumi. Režisori: P. Elsiņš, V. Štāls, J. Berkāns, M. Stilve un J. Zemītis.

MELBURNAS EV. LUTERSKĀS LATVIEŠU DRAUDZES JAUNATNES PULCIŅA DRAMATISKĀ SEKCIJA

Iestudējumi bija izteiktas amatieru, pašdarbnieku izrādes. No 1956.–1984. g. izrādīti 7 uzvedumi. Režisori: J. Berkāns, I. Ulms, J. Mednieks, O. Gūtmanis, I. Mirovics, I. Pilskalns.

NEATKARĪGĀ TEĀTRA KOPA

Vadītājs Hugo Misiņš. Kopas mērķis – iegūt papildu līdzekļus Melburnas latviešu veco ļaužu mītnes veidošanā. Šim nolūkam sarakstīta virkne dziesmuspēļu. Izrādītās H. Misiņa dziesmu spēles: *Zeme galvenais* (1974), *Rīga, mana Rīga* (1976), *Nāc un sēdies kulbā* (1978), *Lai ar kādi vēji pūš* (1979), *Raibs karogs plīvo mastā* (1981), *Dziesmu kavalkāde* (1982), *Mazliet sentimentāli* (1987), *Vai tad nu mēs gluži bešā* (1979).

AUSTRĀLIJAS LATVIEŠU TEĀTRIS (ALT)

Austrālijas Latviešu teātri nodibina tikai 1953. gadā – divus gadus pēc Sidnejas latviešu teātra. Interesentu grupiņa, kuras sastāvā bija P. Elsiņš, J. Birkmanis un Sp. Klauverts, bija sākusi rotaļāties ar ideju dibināt profesionāla līmeņa teātri, vai vismaz tādu, kas tuvotos profesionālam līmenim. Jau labu laiku pirms tam tiek apzināti uz Austrāliju izceļojušie profesionālie aktieri un aicināti pārcelties uz dzīvi Melburnā. Viņu vidū ir sidnejieši V. Štāls, L. Zemgale, L. Gailīte; no Adelaides Z. Saliņa-Svenne, Ž. Dulpiņš, un Visvaldis un Mērija Dulpiņi.

Kāpēc izvēlēta Melburna? Vairāku apstākļu dēļ. Pirmkārt, Melburnā vai tās tuvumā jau dzīvo bijušie Lībekas Latviešu teātra aktieri – L. Kalniņa, Z. Liepa, S. Plakāns. G. Grauds, J. Birkmanis, V. Pone. Otrkārt, tur jau darbojās L. Kalniņas vadītā Drāmas ansambļa studija. Organizātoru sākotnējais mērķis nebija radīt jaunu latviešu teātri, bet veidot tādu, kas izrādes sniegtu gan Melburnā, gan dotos viesizrādēs uz dažādām Austrālijas pilsētām. Atsaucība no uzrunātiem bija minimāla – uz Melburnu atbrauc tikai P. Elsiņš un pēc kāda laika arī V. Štāls.

Dibināšanas sapulcē L. Kalniņa paziņo, ka viņas vadītais Drāmas ansamblis ir gatavs iekļauties ALT. Tiek nosprausti nākamā teātra darbības mērķi, proti:

* Austrālijā nepieciešams teātris ar skatuviski izglītotu māksliniecisku kodolu;

* Teātra uzdevums būtu pēc iespējas vairāk aprūpēt latviešu apdzīvotos centrus un piesaistīt teātrim iespējami vairāk skatuviski izglītotus aktierus.

Sarunas par apvienošanos ar MLT, resp, tā iekļaušanu jaundibinātajā vienībā, neveicas.

Tā paša gada 20. jūnijā Drāmas ansambļa studija sekmīgākajiem audzēkņiem G. Klausam, M. Ozoliņai un G. Kaziņai-Kūlniecei ir izsniegusi diplomus.

ALT darbības atklāšanai izvēlas M. Zīverta drāmu *Tvans*. Piedalās tikai profesionālie aktieri.

Teātra mākslinieciskā vadība sākuma gados ir P. Elsiņa un L. Kalniņas rokās. 1955. gadā viņiem uz brīdi pievienojas V. Štāls.

Taču ar profesionālu aktieru piesaistīšanu un jauno aktieru audzināšanu studijas apstākļos neveicas kā iecerēts. Pēc *Tvana* izrādes S. Plakāns piesūta vadībai vēstuli, ka atsakās no līdzdalības ALT darbā. Neizdodas atjaunot arī aktieru studijas darbu.

ALT māksliniecisko vadību sākuma gados roku rokā ar P. Elsiņu veic no Sidnejas atbraukušais V. Štāls.

Viesizrādēm ALT iegādājas lietotu autobusu, ko nosauc par *Ulubeli*. Tomēr šādi viesizrāžu braucieni ilgi neturpinājās tehnisku problēmu dēļ. Piem., tik gausai un vecmodīgai mašīnai pa pilsētu ielām ielām aizliedza braukt, bija jāiztieks ar īrētām mašīnām.

Pēc 5 gadu darba bija jāatzīst, ka ne viss tā bija veicies, kā iecerēts. Ansambļa finansiālais stāvoklis – neapmierinošs. Bija jāierāda ievērojamāka vieta t.s. kases gabaliem. Dzīves realitāte arī piespieda atteikties no viesizrāžu braucieniem. No pozitīvās puses – ALT tiek pie savas sarīkojumu zāles.

Drīz sākas nesaskaņas starp V. Štālu un L. Kalniņu. Viens no iemesliem ir saimnieciskas dabas, resp., nauda.

V. Štālam nauda un slava nenožīmēja neko, raksta I. Mirovics, pilnīgi otrādāk nekā Kalniņai, Elsiņam un daži citiem ALT dūžiem, kuri bija iedomājušies pārvērst ALT par profesionālu teātri, kur aktieriem maksātu algas, būtu dažādu kategoriju pakāpes un, Austrālijas Izglītības Ministrijas atbalstīts, teātris varētu ceļot pa provinciālām Austrālijas pilsētiņām un uzvest Šekspīra lugas (angliski!?! skolām. Štālam un daudziem citiem tas likās kaut kas neregāls.

Sarežģīti veicas arī ar jaunu režisoru piesaistīšanu. 1956. gadā kā pastāvīgs režisors debitē G. Grauds. Kā režisori sāk strādāt Drāmas studijas absolventi G. Klauss (1963) un G. Kaziņa- Kūlniece (1967).

1978. g. režisoru rindai pievienojas I. Takere-Kaina. un 1985.g. – V. Rube, vēlāk A. Klauss un E. Pūpēdis.

1973. g. ALT dodas viesizrādēs uz ASV un Kanādu G. Grauda vadībā ar A. Ašāra *Tupesi* un M. Zīverta *Totems*. Ansambli idarbojas G. Kūlniece, G. Klauss, I. Kļausa, V. Rube, Dz. Veide, E. Kuks un G. Grauds.

1979. g. PBL Dziesmu dienās Gotlandē U. Siliņa revijā *Tu esi Gotlandē, mans draugs* zem SLT karoga piedalās arī ALT aktieri. ALT PBLA Dziesmu dienās uzved E. Lēmanes lugu *Solaterra*.

1970. gadā no SLT uz ALT atnāk *Kaleidoskops*, kas tagad saucas *Zobgalis*. Autori pirmajam uzvedumam ir E. Lēmane, Sp. Klauverts un *Kaleidoskopa tēvs* U. Siliņš.

Ar viencēlienu *Qui s'excuse, s'accuse* (*Kas atvainojas, tas atzīst sevi par*

vainīgu), 1966. g. debitē B. Metuzāle (Kangare). 1969. g. uzved viņas 3 cēlienu lugu *Frater, ave atque vale* (*Brāli, labdien un ardievu*). 1985. g. uzved viņas un E. Lēmanes kopdarbu *Zobgalis 85*.

Ernas Lēmanes dramatisko darbu sarakstā ir vēl *Svētelis* (1963), *Solaterra* (1974), *Punkts un domu zīme* (1978), *Atgriešanās* (1985), kopā ar U. Siliņu *Zobgalis 70*, pašas rakstītie *Zobgaļi 71, 73, 75, 80, 82*, kopā ar B. Metuzāli *Zobgaļi 85, 87, 90, 93*.

Pie *Zobgaļa* autoriem vēl jāmin B. Muzikante (1977) un M. Bormane (1979, 1981, 1988).

Režisore un aktrise G. Kūlniece ir arī vairāku bērnu lugu autore: *Zeltmute un trīs lāči* (1967), *Zvēri un abru taisītājs* (1968), *Princese Roze un burvja pogas* (1969), *Vilks un trīs sivēni* (1967).

Tad vēl daži vietējie autori: M. Kalniete *Dēka Ilzītes grāmatu plauktā* (1973), M. Podniece *Spogulītis un bukurags* (1968), L. Lauva *Medības priekšpilsētā* (1958). Vēl no Austrālijas latviešu lugām uzvestas Sp. Klauverta *Spēka dēls* (1961), U. Siliņa *Vēstules no dzimtenes* (1985), un *Didzis un sargengēlis* (1968).

Ansambļa kodolu veidojuši: P. Elsiņš, L. Kalniņa, J. Birkmanis, V. Štāls, G. Grauds, V. Pone, J. Zaļkalns, Z. Liepa, G. Klauss, G. Kaziņa-Kūlniece, M. Ozoliņa, E. Lēmane, J. Ulms, Z. Ķiberis, M. Stilve, Dz. Veide, I. Pilskalns, I. Klausa, u.c.

G. Klauss uzstājies kā aktieris arī populārajā TV sērijā *Homicide* un kā viesaktieris 1990. gadu sākumā piedalījies Nacionālā teātra uzvedumā.

No 1953.–1994. g. uzvesti 120 uzvedumi.

PERTAS LATVIEŠU TEĀTRI

PERTAS LATVIEŠU DRAMATISKĀ KOPA

Kaut tālu no pārējiem latviešu centriem, arī Pertā 1950. gadu sākumā sākas latviešu kultūras dzīve, bet to negatīvi iespaido lielie attālumi. Pertieši sāka piedalīties Kultūras dienu pasākumos tikai no 1957. gada, bet Teātru festivālos no 1975. gada. Lai dotos pāri tuksnesim, vajadzēja laiku, uzņēmību un kapitālu.

Pertā nebija latviešu profesionālo aktieru, vai tādu ar minimālu skatuves pieredzi, un tie latvieši, kas 1950. gadā pulcējās kopā, lai uzvestu kādu skatuves darbu, visi bija amatieri.

Pirmā teātra izrāde Pertā notiek 1951. gada 1. februārī. Babete Blicava bija iestudējusi pati savu lugu *Antons ķezā*. Uzvedums piedzīvo lielu piekrišanu, un Babete pirmos pāris gadus ir arī Pertas teātra ansambļa vadītāja.

Teātrī sāk strādāt Ivars un Jānis Lindbergi, bet drīz pārceļas uz citu pavalsti.

Līdz savai aizbraukšanai no Pertas uz Adelaidi Babete iestudē vēl 4 lugas, tad režijas darbu un kopas vadību 1953. g. pārņem A. Zīle, kurš zināmu pieredzi mantojis Vircburgas latviešu teātrī Vācijā.

Trupas kodolu veido Jūlijs Bernšteins Anna Lanska, Romāns Sivalops, Jānis

Pelše. Vēl darbojas: Zigrīda Sarkane, Valentīna Ertnere, Gunārs Kaģis, Anita un Alberts Vaļikovs, Dailonis Olmanis, Augusts Pelegrīns, Nikolajs Džonsons. Gunta Pārupe, Aina Zalstrova, Daina un Andris Vārpiņi.

1953. gadā režisora darbu A. Zīle uzsāk ar Ed. Vulfa viencēlienu *Līnis murdā*, seko B. Tomasa *Čarlīja krustmāte*, un J. Akurātera *Priecīgais saimnieks*. 1954. gada uzvedumi, ja tādi ir bijuši, V. Hausmaņa grāmatā neparādās.

Pie savas zāles un skatuves teatrāļi tiek tikai 1973. gadā, kad pabeigta Pertas Latviešu nama būve. Pirmā izrāde uz pašu skatuves ir A. Zīles iestudētā M. Zīverta drāma *Tvans*.

Liels notikums Pertā ir Mārtiņa Zīverta viesošanās 1957. gadā. Viņš piedalās kā aktieris arī savā lugā *Pēdējā laiva*. Režisors – A. Zīle.

1959. gadā sāk strādāt jauns režisors. R. Blaumaņa *No saldenās pudeles* režiju vada I. Bernšteins, dekorators – V. Skābe. Bet ir parādījies arī jauns dekorators – gleznotājs A. Kudeika. 1961. g. roku režijā izmēģina E. Rodze-Ķīsele.

1965. gadā publika ar lielu sajūsmu saņem Austras Mēteres-Ozolas trīscēlienu komēdijas *Čiko* izrādi. Par autori šodien nekas vairāk nav zināms.

Tai pašā gadā vēl viens lieluzvedums – A. Deglava *Vecais pilskungs*.

1967. gadā: A. Zeltiņa *Vilks Rīgā*. Rež. – A. Zīle, dekorators – A. Kudeika. Ar šo iestudējumu ansamblī ir notikušas pārmaiņas. Ja sākuma gados izrāžu vizuālo tēlu veidojis dekorators V. Skābe. Kopš 1960. gadu sākuma viņam līdzās nostājas A. Kudeika un kļūst par vadošo dekoratoru līdz viņam piebiedrojas D. Olmanis, kas ir reizē arī aktieris un režisors.

1968. gadā Pertas ansamblis viesojas Sidnejā ar M. Zīverta *Rīga dimd*, kritiķis K. Freimanis raksta: *Ekonomiskas, tīkamas, un rosinošas bija Augusta Kudeikas dekorācijas, kuras labi atbalstīja J. Grauda gaismas (SLT apgaismotājs). Tāpat laikmeta kolorītu ienesa interesanti iezīmētie tērpi*.

Spridums par aktieru sniegumu nav tik labs. Recenzijas beigās K. Freimanis piemin, ka publika izrādi uzņēmusi ļoti atsaucīgi, un ka viņš rakstā izteicis savu viedokli.

Pertas latviešu dramatiskā kopa nolemj arī turpmāk piedalīties Austrālijas latviešu teātra festivālos.

Šajā gadu desmitā starp režisoriem lasāmi arī A. Lanskas, A. Vaļikovas un I. Bernšteina vārdi.

1975. gadā Pertas dramatiskā kopa pirmo reizi piedalās 15. TF Adelaidē ar V. Kārklīņa komēdiju *Sarkanvīns*. Festivālā piedalās pieci teātri. Kritiķu pozitīvu ievērtību *Sarkanvīns* neiegūst.

D. Olmanis saka, ka tā ir bijusi ievēšana pieaugušo kārtā un sava veida pierādījums, ka teātris sasniedzis pilngadību.

1976. gadā, atzīmējot divdesmit piecu gadu darbības atceri, pertieši iestudē A. Brigaderes *Princese Gundega un karalis Brusubārda* (rež. – A. Zīle, dek. – A. Kudeika) un atskatās uz nostrādātajiem darba gadiem. Jubilejas programmā minēts, ka 1976. gada 23. jūlijā ansamblī reģistrēti 55 dalībnieki.

Savu 25 gadu darbības jubileju kopa svin Pertas Latviešu namā, kuras būvē

teātrnieki bija ieguldījuši 3813 dolārus. Latviešu nams ir arī garantija, ka Perta 1978. gadā spēs sarīkot 18. Teātru festivālu.

1978. gada 18. Teātru festivalā Pertā mājnieki uzved L. Fjodorova *Gatavības apliecība*. Režisors – A. Zīle, dekorators – A. Kudeika.

Uz 18. TF ALT atbrauc ar E. Olbija lugu *Amerikāņu sapnis* G. Kūlnieces režijā, SLT ar M. Zīverta *Lielā grēcinieku iela*, režisors K. Gulbergs un ALTA ar N. Saimona *Apartments Plaza viesnīcā*, režisors M. Bumbieris.

Gatavības apliecību vērtētāji uzņem ar dalītām jūtām. Tomēr žūrijas komisja pret pertiešiem ir vēlīga. Jurim Freijam piešķir Paiju par palīglomas tēlojumu. (Freijs ir bijušais SLT, tagad Toronto DV dramatiskās kopas aktieris, kuru darbs tai gadā bija atvedis Austrālijā) un Induļa Niča balvu saņem A. Kīna.

Otrs 1978. gada uzvedums ir T. Ratigena *Lidija*. Režisore – A. Lanska, dekorators – E. Pārups un A. Kīna.

1979. gadā D. Olmanis uzved M. Ašāra *Tupenis*. Režisors un dekorators – D. Olmanis, un A. Eglīša *Ferdinads un Sibilla* (dek. – A. Rudzītis), A. Zīles režijā, ar pēdējo pertieši viesojas 1980. g. 20. TF Sidnejā. Pertā publika izrādi saņem ar ovācijām. Arī festivāla kritiķu atsauksmes lieliskas. Ferdinanda lomu A. Zīle bija uzticējis septiņpadsmitgadīgam puisim K. Sivalopa dēlam Kurtam. Viņš saņem I. Niča balvu. Vērtēšanas komisija piešķir A. Zīlem Paiju par labāko režiju.

Par piedalīšanos 21. TF Adelaidē 1981. g. pertiešiem nav vairs šaubu. Jābrauc! Režisors izvēlas M. Bumbiera lugu *Laime bija tik tuvu*, kas ar autora atļauju pārdēvēta par *Portreti un pašportreti*. Luga ir ļoti īpatnēja un saistoša, bet kritiķi raksta, ka izrādes gaitā mainījies spēles stils un, ka izrādē nav sasniegusi gaidīto. *Portreti un pašportreti* ir beidzamā A. Zīles režija. Pēc tam ansambļa darbs sāk klibot.

V. Hausmanis min vienu no apstākļiem, kas apgrūtina pēc gadiem ielūkoties un novērtēt Pertas dramatiskās kopas uzvedumus, ir profesionālu kritiķu trūkums, kas regulāri sekotu izrādēm.

1982. gadā Pertā jauns režisors – J. Purvinskis, kurš iestudē R. Blaumaņa *Zagli*. Dekorators – D. Olmanis. Otram uzvedumam P. Kinga *Un tā viss tas sākās* arī jauna režisore – A. Čērčvorda un jauns dekorators – A. Bernšteins.

Panākumi nedodas rokā arī 1983. gadā. 23. TF Pertā izvēlēta luga ir P. Šēfera *Piecu pirkstu vingrinājums*. Režisore – A. Lanska, dekorators – D. Olmanis.

1985. gadā, gatavojoties kārtējam – 25. – TF iestudē D. Olmaņa lugu *Ir jau grūti*. D. Olmanis vada režiju, gatavo dekorācijas, bet uzvedums pie publikas lielus panākumus negūst. Otrs 1985. g. iestudējums ir G. Griezesa *Te runā Stariņš*, režisore – A. Vaļikova un dekorators – D. Olmanis.

1986. gadā uzved G. Griezesa lugu *Atraitnes nedienas*, režisore – A. Vaļikova, dekorators – D. Olmanis. Austrālijā izcēlušās diskusijas, vai tādi festivāli vispār ir vajadzīgi? Ansambļiem tie sagādā ceļa izdevumus, līdz ar to uzvedēja ansambļa dalībnieku skaits ir ierobežots. Tomēr par spīti visām runām festivāli notiek arī turpmāk.

Pertas dramatiskās kopas vadību, sākot ar 1987. gadu, ir uzņēmis gados jaunais Andris Vārpiņš. Tai gadā notiek arī 27. TF Pertā. Festivāla uzvedumam izrauga Ernesta Baha farsu *Tikumīgais uzdzīvotājs*. Režisore – A. Lanska, dekorators –

E. Pārups.

1988. gadā uzved lugu *Vecie jaunie laiki*. Uzvedumam nav uzdots autors, tulkojusi L. Veikina. Lugu piedāvājas uzvest A. Lanka, bet tikai ar jauniešiem. Izrādē izvirzās trīs jaunas sejas – Daina Vārpiņa, Gita Balode un Indra Geitāne.

No 1951. līdz 1989. g. uzvesta 71 luga. No 1989. līdz 1994. gadam neviens uzvedums nav sarakstā minēts. Teātra dzīve atsākta 1995. gadā.

Pertas un ārpus Pertas Austrālijas latviešu uzvesto lugu autori.

B. Blicava *Antons ķezā* (1951)

Sp. Klauverts *Umurkumurs* (1968)

E. Lēmane *Kurbi-urbi-u-udī-di* (1973)

M. Bumbieris *Laime bija tik tuvu* (1977), *Portreti un pašportreti* (1981), *Mans krusttēvs* (1985)

D. Olmanis *Ir jau grūti* (1985)

PERTAS EV. LUT. SVĒTĀ PĀVILA DRAUDZES SKOLAS TEĀTRIS

Izrādīti 5 uzvedumi (1966–1967; 1971–1972), starp tiem arī U. Siliņa luga *Didzis un sargengēlis* (gads nav minēts).

SIDNEJAS LATVIEŠU TEĀTRIS (SLT)

Sidnejas latviešu teātra sākumi meklējami 1950. gada 15. oktobrī, kad trīspadsmit teātra entuziasti parkā uz soliņa lika pamatus jaunajai vienībai, kas, šīs rindas rakstot, ir jau piedzīvojusi vairāk nekā 65 darbības gadus.

Kas tad bija šie pamatlicēji? Sāksim ar bijušo operdziedoni, veclatvieti Kārli Nīci, tad Juris Andersons, bijušais Dailes teātra aktieris Vilberts Štāls, bij. Nacionālā teātra aktrise Lita Zemgale, bij. Liepājas teātra aktieri Hilda Dukure un Pēteris (Gotis) Elsiņš, grafiķis Juris Dukurs, amatieru aktieri Mārtiņš Siliņš un Arvids Knope, tad Spodris Klauverts, Indulis Nīcis, Alfreds Silķēns, Lilija Dombrovska un Dagmāra Atvara-Strazdiņa, kuras klātbūtnei, šķiet, ir bijis gadījuma raksturs.

Par pirmo SLT valdes priekšsēdi ievēl K. Nīci, māksliniecisko vadību uzņemas V. Štāls un administrātoru pienākumus – J. Andersons.

Šodien Sidnejas latviešu teātris ir vēl arvien noturīgākais klaidu latviešu teātris. Ja latviešu teātri ASV, Kanādā, Anglijā un arī citur Austrālijā veidojās galvenokārt ap Latvijas teātra aktieriem, tad SLT darbā profesionāļiem ir bijusi maza ietekme. Bez jau minētajiem dibinātajiem SLT darbā tūlīt iesaistījās Vera Dūte, Zeltīte Nīce, kas bija mācījušās Voldemāra Pūces drāmas ansambļa studijā un Vilis Ducmanis, Alma Saiva – drāmas kursos. Pašdarbības teātra kopās bija darbojušies Arvīds Gūtmanis, Arvīds Knope, Mārtiņš E. Siliņš, Elza Siliņa, Teodors un Alma Saiva u.c.

Pārskatot klaidu latviešu teātra repertuāru, jākonstatē, ka tas ir bijis konservatīvs. Dominē agrāk Latvijā rādītās lugas un pa retam M. Zīverta, T. Zeltiņa, A. Egliša jaundarbam. SLT jaunie režisori nebija baidījušies iet neparastākus ceļus. Ja

repertuāra izvēlē un iestudējumu veidošanā vairums klaida latviešu teātru vadītāju deklarēja, ka iestudēs tikai latviešu autoru lugas, tad SLT izvēlējās tulkojumus jau savai otrai, trešai izrādei. Cītējot paragrafu no SLT vēstures: *Svaigumu un aktualitāti piešķir pašu sidnejiešu U.Siliņa un Sp.Klauverta lugas un kaleidoskopiskās rēvijas.*

Pirmais darba posms bija grūts. Telpas izdodas noīrēt Igaunų namā. Skatuve ļoti maza un bez teātrim nepieciešamām gaismām, zāle spēj uzņemt tikai ap 150 skatītāju.

1951. gadā uzved trīs lugas: M. Zīverta drāmu *Tīrelpurvs* un E. Vildes komēdiju *Laimes pūķis*. Režisors abiem uzvedumiem ir V. Štāls, dek. – J. Dukurs. Pēteris Elsiņš brauc uz mēģinājumiem no savas darba vietas laukos katru svētdienu.

Beidzamais iestudējums šajā gadā ir B. Prīstlija luga *Cilvēki uz jūras*, rež. V. Štāls, skatuvi iekārtojis J. Dukurs. Ansamblim ir pievienojies ļoti labs komisko lomu tēlotājs Vilis Ducmanis un bijušā Dailes teātra aktrise Lija Gailīte-Jankava.

Kuģa virsniekam U. Siliņam ir brūte Nona Stoktona, ko tēlo Zeltīte Nice. Mēģinājumi ieilgst un ieilgst arī kafijas pauzes. Pāiet mēģinājumos nedēļas, pāiet mēneši. U. Siliņa izredzētā jau ir 9. mēnesī un kuģi atstāj. Tiek sagādāta jauna brūte – Brigita Strautiņa, bet tad ardievas ansamblim saka Imants Rutkovskis, kam apnicis lielais mēģinājumu skaits, bez tam viņam pa naktīm jāstrādā virstundas. Par radio telegrāfistu tiek angažēts jauns sportists, vārdā Juris Zemītis, un tā no 1951. gada sākas viņa ļoti sekmīgā sadarbība ar U. Siliņu.

Kas zin, cik ilgi ansamblis būtu vēl pa kuģi ņēmies, ja nebūtu pienākušas 1. Austrālijas Latviešu Kultūras dienas. Vajadzīga luga! Bet kur tādā ātrumā jaunu lugu raut? Jāspēlē, kas pie rokas, bet pie rokas nav nekas cits kā *Cilvēki uz jūras*. Par izrādi A. Zariņš cita starpā raksta: *Bija iesaistīts viss toreizējais ansamblis – 12 aktieri. (...) Bija it labi veikumi, bet netrūka arī pa gaisa bedrei. Skatuvē Frenka Džefersona lomās pirmo reizi parādījās Uldis Siliņš, vēlākais aktieris un dramatiķis, un vēlāk populārie Juris Zemītis un Vilis Ducmanis.* (Zariņš A. *Treji Vārti*, 1991)

1952. gadā ansamblim pievienojas jauni spēki. Beidzot SLT ir savs apgaismotājs, pēc aroda elektriķis Raimonds Brants, jauns dekorators, gleznotājs Uldis Āboliņš, butafors Jānis Blūms. Režijas vada Pēteris (Gotis) Elsiņš. 1952. gada decembrī SLT atklāj Drāmas studiju, kurā mācās 10 audzēkņi. U. Siliņš atceras, ka bijis brīvklauvētājs, jo cilvēks, kurš jau spēlējis divās lugās, neies taču vairs skolā kopā ar iesācējiem. Studiju vada L. Gailīte, par lektoriem strādā V. Štāls, K. Freimanis, H. Kaupmanis un I. Sveilis. Studijas darbs drīz apstājas, līdz beidzot apstājas.

SLT uzved R. Blaumaņa komēdiju *No saldenās pudeles*, inscinētājs – P. Elsiņš, dek. – J. Dukurs un M. Zīverta drāmu *Tvans*, rež. P. Elsiņš un dek. – U. Āboliņš.

Arī 1953. gadā ir tikai divi SLT uzvedumi – H. Bergmaņa komēdija *Nobeļa prēmija* (no angļu val. tulkojis H. Kaupmanis), rež. – V. Štāls, dek. – J. Dukurs un M. Zīverta komēdija *Zaļā krūze*, rež. – L. Gailīte, dek. – H. Sils.

1954. gadā SLT ir notikušas pārmaiņas: P. Elsiņš pārcēlies uz Melburnu un pievienojies jaundibinātajam ALT. Viņam 1955. g. seko V. Štāls. Elsiņš aizbrauc bez trokšņa, bet ne Štāls.

Pēc K. Niča par SLT valdes priekšsēdi nāk M. Siliņš. V. Štāls lasītāja vēstulē,

izskaidrojot savus aiziešanas iemeslus, *Austrālijas Latvietī*, raksta, ka jaunais vadītājs ierobežo režisoru saimniecisko brīvību. Sidnejas latviešu teātris esot kā govš piesieta Sidnejas latviešu biedrības dārzā. (M. Siliņš tajā laikā bija arī SLB valdes priekšsēdis.)

1954. gada pirmais uzvedums ir R. Birknera pasaku lugā *Sarkangalvīte*, rež. – V. Štāls, dek. – U. Āboliņš, seko M. Zīverta komēdija *Cenzūra*, rež. – L. Zemgale, dek. – U. Āboliņš. Beidzamais uzvedums ir Ed. Vulfa luga *Sensācija* M. Siliņa režijā, skatuvi iekārtojis J. Dukurs.

Sākot ar šo uzvedumu, jaunā SLT mājas vieta ir Kapitola ēkā t.s., latviešu galvaspilsētā Benkstaunā. Namā ir itin plaša zāle ar 700 sēdvietām un labi iekārto- ta skatuve, ko var izmantot lieluzvedumiem. Izrādi noskatās turpat 1000 skatītāju. Rekords! Atsauksmes ļoti labas.

SLT bija pieņemts lēmums, ka režijas drīkst vadīt tikai profesionāli aktieri. Kad tika minēts, ka režiju varētu vadīt arī M. Siliņš, kas amatieru teātrī šajā laikā bija strādājis aptuveni 20 gadus, Štāls izteicies: Tādam (amatierim) taču nevar dot režiju! Lēmums tika atcelts, un amatieris M. Siliņš ar valdes svētību uzveda *Sensāciju*.

SLT ir papildināts ar jaunatnācējiem – I. Akmeņkalni (nākamo SLT prīmu), J. Freiju, Teodoru un Almu Saivām, E. Siliņu. G. Šēperi u.c.

1955. gadā ar lasītāja vēstuli par savu aiziešanu no SLT paziņo L. Gailīte. Kāpēc? Šodien to grūti saprast. Vai bija solidarizēšanās ar V. Štālu, kas viņai ne vienreiz vien Drāmas studijas laikā bija uzkāpis uz varžacīm? Gailīte bija gudra sieva, bet ne vienmēr spēja lietas īsi un skaidri formulēt. Pēc savas atteikšanās viņa mēģināja nodibināt teātri arī pie DV, bet, kad tas beidzās bez panākumiem, sāka meklēt ceļus, kā atgriezties SLT. Valdes nostāja bija tāda: *ar paziņojumu aizgāji, ar paziņojumu nāc atkal atpakaļ*. L. Gailīte turpināja galvenokārt darboties Literārās sekcijas ietvaros, un, kad valdes sirdis atmaiga, vadīja arī režijas.

1955. bija Imanta Sveiļa debijas gads. Viņš bija strādājis Daugavpils latviešu teātrī, pārtulkojis Staņislavska *Aktiera darbs pašam ap sevi* un gaidīja izdevīgu brīdi, lai iesaistītos SLT un tiktu pie režijas. Kamēr teātrī darbojās V. Štāls un P. Elsiņš, tādas iespējas nebija.

I. Sveilis vada režiju N. Kauarda nepatīkamai komēdijai *Lietaina diena*, A. Čehova jokam vienā cēlienā *Bildinājums*, tad kopā ar M. Siliņu R. Blaumaņa komēdijai *Skroderdienas Silmačos*. dek. – G. Atgāzis, un iesoļo SLT ar urravām!

Skroderdienas uzved 4. KD Sidnejā. Arī ansamblī darbojas jauni spēki: amatiertaktieri: Z. Holters, bijušis brisbanietis E. Kalums, J. Pelšs, S. Tomsone-Šēpere, P. Lasmanis un A. Bruzgulis, jauni dekoratori – G. Atgāzis. Dž. Krīvs, J. Svilāns. Ir notikusi apgaismotāju nomainīšana: R. Branta vietā nācis U. Misiņš. Tehniskie darbinieki – O. Bobets un I. Šeibelis.

Nākamais SLT iestudējums ir E. Skujnieka bērnu luga *Robinsons*, rež. K. Gulbergs, dek. – U. Āboliņš, tad M. Zīverta luga *Čūska*, rež. – L. Gailīte, dek. – G. Atgāzis; R. Blaumaņa drāma *Pazudušais dēls*, rež. – L. Zemgale, dek. – Dž. Krīvs; Viencēlienu vakarā uzvests Dž. B. Šova patiens farss *Augusts dara savu tiesu*, rež. – L. Gailīte; A. Eglīša drāma *Sandra*. Tēlotājos ir tikai divi aktieri: L. Zemgale un

K. Gulbergs, kurš vada arī režiju, dek. – Dž. Krīvs. Ansamblis ar lugu viesojas Melburnā, Balaratā, Adelaidē, Ņūkāstlē, Volongongā un Brisbanē.

Ed. Vulfa 70. dzimšanas dienu SLT atzīmē ar viņa komēdiju *Svētki Skangalē*. Režiju vada un centrālo lomu tēlo M. Siliņš. Dekoratori: A. Knope un J. Dukurs.

Kad teātris uzsāka mēģinājumus, lugas eksemplārs no ASV vēl nebija pienācis. Tekstu no atmiņas restaurēja M. Siliņš. Vēlāk, salīdzinot abus tekstus, pierādījās, ka M. Siliņa atmiņa bijusi lieliska. Ar oriģinālu nesaskanēja tikai daži maznozīmīgi sīkumi.

1956. gadu SLT iesāk ar K. Goldoni joku spēli *Divu kungu kalps*, ko iestudē I. Sveilis. Dekorators Dž. Krīvs. Izrādē piedalās gandrīz tikai jaunie teātra spēki.

Nākamais iestudējums ir R. Blaumaņa drāma *Indrāni*. Režiju vada K. Gulbergs, dekorators U. Āboliņš. Runājot par izrādi, nevar nepieminēt t.s. *vētru Indrānu ošos*, ko bija sacēlis U. Āboliņš ar savām dekorācijām. Ekspresionistiskais inscenējums radīja sašutumu konservatīvajā paaudzē. Sanāksmēs un un *Austrālijas Latvieša* slejās neapklusā šo divu pretēja uzskatu vārdu cīņa, ko sāka dēvēt par *vētru Indrānu ošos*, un, ka Āboliņa dekorācijas *Indrāniem* iederējušās kā grāvracim fraka.

Savukārt par tādu progresīvu pieeju teātrim jūsmo Lija Gailīte. U. Siliņa komentārs Rakstnieku dienu avīzē:

*Kad Āboliņš ņem otu rokā,
Viņš osi pārvērš pudeļkokā.*

Piecu gadu SLT darbības atzīmēšanai un Kultūras dienu izrādei SLT iestudē R. Blaumaņa *Skroderdienas Silmačos*. Dekorators – G. Atgāzis. Šis ir SLT lielākais iestudējums, kurā piedalās arī Sidnejas latviešu biedrības jauktais koris. Izraisās daudz tīri tehnisku problēmu, un izrāde beidzas tikai pēc pusnakts. Uzvedums saņem daudz kritisku piezīmju. Uzvedumā bez M. Siliņa piedalās arī E. Siliņa un U. Siliņš.

1956. gadā paiet 5 gadi, kopš Sp. Klauverta, V. Štāla, A. Silķēna un A. Knopes sarīkotā pirmā literārā vakara Sidnejā. Tagad literārie vakari līdzinās teātra izrādēm un ir izveidojušies par nozīmīgākajiem Sidnejas latviešu kultūras dzīves stūrakmeņiem. Referentiem parasti talkā nāk aktieri, instrumentālisti, dziedātāji, skatuves dekoratori, gleznotāji un gaismu meistari.

SLT darbu uzsāk ar K. Goldoni joku spēli *Divu kungu kalps*, rež. – I. Sveilis, dek. – Dž. Krīvs, seko R. Blaumaņa drāma *Indrāni*, rež. – K. Gulbergs, dek. – U. Āboliņš. Ed. Vulfa komēdija *Svētki Skangalē*, rež. – M. Siliņš, dek. – A. Knope, J. Dukurs.

1957. gads Austrālijā ir Mārtiņa Zīverta gads, liela kalibra notikums, bet pilns visādiem savīļojumiem. Doma par M. Zīverta viesošanās Austrālijā piederēja *Austrālijas Latvieša* redaktoram Aleksandram Zariņam. Turnejas organizēšanā piedalās arī Kārlis (Čārlis) Gulbergs un Lita Zemgale. M. Zīverts nevēlas, ka prese un teātri tiek iejaukti organizēšanas stadijā. Viņš no savas puses sola trīs jaunas lugas. M. Zīverta ceļojumu finansē I. Dziļleja un Sanfrancisko Mazā teātra režisors L. Siliņš, un ar viņu gādību M. Zīverts 1957. gada 2. februārī iepeld ar kuģi Sidnejas ostā.

Kad turneja noorganizēta, Čārlis ar Litu vērsās pie teātra pēc palīdzības tālākajā turnejas gaitā. SLT sapulce izvēršas ļoti vētraina, un abi saņem asus pārmetumus. SLT pilnsapulce vienbalsīgi nobalso par I. Sveiļa priekšlikumu, ka neviens SLT loceklis nebauda sevišķas privilēģijas, tāpēc visa teātra sarakste, kas attiecas uz viesizrādēm ar citām organizācijām un personām, jāvirza caur teātra valdi. Bet pret Zīvertu neviens nostāties negrib, un rezultātā autors un pats pasākums saņem vislielāko pretīmnākšanu.

No SLT ļaudīm turnejā piedalās I. Akmeņkalne, abi Gulbergi (t.i. Lita ar Čārli) un dekoratori Dž. Krīvs un U. Āboliņš. Seko viesizrādes lielākos Austrālijas centros. M. Zīverta *Grēcinieku ielas* pirmizrāde un atkārtojums notiek 4. februārī Sidnejā. Lugu sagatavojis K. Gulbergs. Starp tēlotājiem ir viņš pats, L. Zemgale, bet autors, kam jātēlo Tētiņš, saslimst. Viņu ar eksemplāru rokā aizvieto dekorators Dž. Krīvs. Savu lugu *Pēdējā laiva* M. Zīverts iestudē Pertā ar aktieriem no Pertas drāmas ansambļa.

Tajā pašā laikā notiek arī SLT izrādes: N. Kauarda komēdija *Mīlas virpulis* (no angļu val. tulkojis H. Kaupmanis), rež. – I. Sveilis, dek. – J. Svilāns; V. Kārklīņa *Sarkanvīns*, rež. – L. Zemgale, dek. – Dž. Krīvs; S. Moma komēdija *Konstance*, rež. – I. Sveilis, dek. – J. Svilāns.

Sezonas beidzamā luga ir M. Zīverta *Smilšu tornis*. Rež. – K. Gulbergs, dek. – Dž. Krīvs. Ansablī: U. Siliņš. A. Bruzgulis, K. Gulbergs, L. Zemgale. Apgaismotājiem pievienojies Guntis Bērziņš. Par lugas uzvešanu protestē katoļu baznīca. Ansamblis dodas viesizrādē uz Melburnu.

1958. gada 16. martā SLT uzved Moljēra komēdiju *Skopulis*, rež. – I. Sveilis, dek. – J. Svilāns. Iestudējumam īrēti un pašu šūdināti Luija XIV laikmeta tērpi. Publikai izrāde patīk, sevišķi tādēļ, ka piedalās pulks labāko aktieru. Kritiķi neapmierināti, ie-bilst pret situāciju vienmuļīgo izkārtojumu un, ka no komēdijas iznākusi melodrāma. Izrādi Sidnejā noskatās 550, viesizrādē Melburnā – 584 skatītāji.

R. Blaumaņa 50 aizsaules gadu piemiņu SLT atzīmē ar komēdijas *Trīnes grēki* izrādi, rež. – K. Gulbergs, dek. – U. Āboliņš.

Beidzamais uzvedums ir A. Deglava tautas luga *Vecais pilskungs*, rež. – M. Siliņš, skatuvi iekārtojuši A. Knope un J. Svilāns. *Vecais Pilskungs* ir pulcinājis skatītājus vairāk nekā parasti. Izrādes noskatās 906 apmeklētāji.

1959. darbības gadu SLT uzsāk ar A. Eglīša komēdiju *Kazanovas mētelis*, rež. – I. Sveilis, dek. – J. Svilāns, kostīmu zīmētāja – Vija Spoģe. Seko M. Zīverta luga *Raķete* un P. Džonsona komēdija *Apbalvojums* (no angļu val. tulkojis K. Freimanis), režisori un dekoratori abām lugām – K. Gulbergs un Dž. Krīvs.

Atkal klāt ir Kultūras dienas Sidnejā! Tiek meklēta latviešu autora lugu ar plašu personālu un iespaidīgu dekoratīvo ietērpu. Tagad tas ir iespējams. Latviešu nama skatuve ir lielākā Rietumsidnejā, ko izmanto arī turienes Operas savienība. Aizmugurē liels, izliekts ekrāns, kas atļauj spēlēt arī bez dekorācijām. Ātrai dekorāciju maiņai ieplānota jumta telpa dekorāciju uzvilkšanai. Laika gaitā atklājās, ka griesti dekorāciju uzvilkšanai par zemu un apgaismošanas prožektori par tālu. Zem skatuves iekārtota ģērbtuve, tērpu noliktava, labierīcības un virtuve.

Zāli atklāj 1959. gada 18. novembrī, bet skatuve ugunskrīstības piedzīvo tikai decembra beigās, kad notiek 9. Austrālijas Latviešu KD.

Izvēlētā luga ir A. Brigaderes *Lolitas brīnumputns*. Ansamblis milzīgs, kura rindās ir arī nākamie SLT aktieri – Lija Veikina, Jānis Saldums, Jānis Ķauķis, Maija Āboltiņa, Zaiga Ābola, minot tikai dažus.

Par mūziku gādā komponists E. Freimanis, par dejām – Aina un Arvids Fībigi, apgaismotāji – U. Misiņš, V. Bikše, E. Ābelītis, dekorators – U. Āboliņš ar palīgiem, gleznotājiem Dž. Krīvu, I. Grīslī, M. Gauju. Kostīmus zīmējusi V. Spoģe, tērpus darinājušas M. Āboliņa, D. Spoģe, O. Zariņa, apavus – P. Zandbergs. Pirmoreiz programmā redzams suflieres vārds – tā ir Gaida Krīva.

9. KD ir vēl viens liels sarīkojums – U. Siliņa pasaku luga *Ganzēns un jods*. Inscinētājs ir I. Sveilis, režisors – U. Siliņš, kurš tēlo arī Pūkaino (lāci), dekorators – J. Svilāns. Pēc ilgas prombūtnes ansamblī ir atgriezies A. Gūtmanis. Ir arī citi jaunpienācēji – talcinieki.

Par pozitīvu atsauksmju trūkumu no recenzentu puses nevar žēloties.

1960. gadu SLT iezvana ar Ž. Anuī (*Anouilh*) *Satikšanās Sanlisā*, rež. – K. Gulbergs, dek. – J. Svilāns. Seko R. Blaumaņa luga *Ugunī*, rež. I. Sveilis, dek. – J. Svilāns, M. Zīverta laikmeta cirkus spēle *Fiasko*, rež. – K. Gulbergs, dek. – Dž. Krīvs, K. Biņķa luga *Jaunaudze*, rež. – M. Siliņš, dek. – O. Bobets un H. Ibsena luga *Spoki*, režisors K. Gulbergs, dekoratore V. Spoģe.

Kopš 1956. gada 80% teātra izrāžu notikušas K. Gulberga, I. Sveiļa un L. Zemgales režijās, rakstīts SLT vēsturē *Spārnotie gadi*. Teātra ansamblis ir it kā sadalījies divās daļās, lai gan lielākā daļa aktieru spēlē ir pie viena, ir pie otra režisora. Abas grupas viena otra publiski kritizē. Teātris ir spraiguma, domu izmaiņas un sacensības gara piesātināts.

Visi trīs režisori ir Staņislavaska metodes sekotāji, bet reizē atšķirīgi. Tā K. Gulbergs un L. Zemgale reprezentē psiholoģisko teātri, Imants Sveilim ir tuvi inscinējumi un M. Siliņam – tautas lugas.

Dr. V. Hausmanis savā grāmatā *Latviešu teātris Austrālijā*, 47. lpp. raksta: *Pēc desmit gadus ilgas SLT darbības varēja secināt, ka zināma brieduma pakāpe, atzīstams profesionāls līmenis sasniegts, taču nevar apgalvot, ka teātrim būtu izveidojušies noteikti, stingri mākslinieciskās sejas vaibsti. Izrādes veidoja trīs vai četri atšķirīgi režisori, un cietas programmas viņiem nebija. Sidnejas politikas galvenais mērķis bija radīt labas izrādes, bet takas uz šo mērķi bija dažādas. M. Siliņš centās iestudēt tautas lugas, Sveilis izvēlējās dažādas lugas, kuras galvenais svars gulās uz aktiera pleciem, bet Gulbergs gāja pa realistiski psiholoģiskā teātra ceļu.*

Repertuāra izvēles daudzveidība arī bija SLT laimīgā kārts. Sākot jauno desmitgadi, teātris repertuāra pamatlīniju veidoja no latviešu autoru lugu iestudējumiem, tomēr nevar sacīt, ka tie būtu nomācošā vairākumā, jo līdzās itin dāsni pastāvēja Eiropas vadošo autoru darbi.

1961. gads piedzīvo četrus uzvedumus. Pienācis laiks 1. Austrālijas Latviešu Teātra festivālam (TF). SLT uzved E. Dēliņa no franču valodas tulkoto Ž. Anuī *Cīru-li*, rež. – I. Sveilis, dek. – V. Spoģe. Galveno lomu, Žannu, ar panākumiem tēlo

Sarmīte Garā, kurai šī ir pirmā un, diemžēl, beidzamā loma latviešu teātrī. Recen-
zente N. Luce par izrādi cita starpā raksta: Lielais lugas inscinējums guva patiesas
skatītāju ovācijas.

Aleksandrs Zariņš: *Pirmo reiz SLT uzvedumā dzirdējām precīzi laikā un vietā
pieskaņotu mūziku. Arī gaismotājs Guntis Bērziņš netikai apgaismoja skatuvi, bet
piešķīra inscinējumam krāsainību.[---] Pirmais Teātru festivāls uzvarēja visus pesi-
mistus, jo Sidnejas, Adelaides, Brisbanes un Melburnas ansambļu izrādes noskatījās
1800 apmeklētāju.* (Zariņš A., *Treji Vārti*, 1991.)

Savu 10 gadu jubileju SLT atzīmē ar M. Zīverta traģēdiju *Vara*, rež. – K. Gul-
bergs, dek. – Džems Krīvs.

Citi uzvedumi: Ž. Kokto luga *Svētie briesmoņi*, rež. – K. Gulbergs, dek. –
V. Spoģe.

Speciālziņojums: Sidnejas latviešu teātrim no Adelaides ieradies vērtīgs papild-
spēks – Kārlis Ābeltiņš.

1961. g. Rakstnieku dienās lugu sacensībā Melburnā uzvar Sp. Klauverta luga
Spēka dēls.

SLT 10 gadu piemiņas nozīmes piešķir A. Knopem, K. Gulbergam, Sp. Klauver-
tam, L. Zemgalei, H. Dukurei, M. Siliņam, I. Nīcim.

1962. gadā. SLT nāk tautās ar 8 uzvedumiem, vienu no tiem Literārās sekcijas
ietvaros. Arī 2. TF notiek Sidnejā un SLT tajā piedalās ar A. Eglīša *Omartija kundze*.
Režisors K. Gulbergs, dekorators – U. Āboliņš.

Pārējie SLT uzvedumi: Sk. Pencs-Neimanis komēdija *Vai Tobijam patiks*,
rež. – K. Gulbergs, dek. – V. Spoģe; Moljēra komēdija *Skapēna nedarbi*, rež. –
I. Sveilis, dek. – V. Spoģe; A. Eglīša komēdija *Omartija kundze*, rež. – K. Gulbergs,
dek. – U. Āboliņš; V. Singajevas un V. Eglīša dziesmu spēle bērniem *Pauks un
Šmauks*, rež. – M. Siliņš, dek. – I. Kauķe; Ž. Sartra luga *Aiz slēgtām durvīm*, rež. –
K. Gulbergs; E. Monjē *Epizods nakī*, rež. I. Sveilis, dek. – V. Spoģe.

SLT Literārā sekcija uzved E. Jonesko traģisko farsu *Krēsli*, rež. – L. Gailīte,
dek. – J. Svilāns.

Un tad uz skatuves parādās kas jauns – *Kaleidoskops, 1962!* U. Siliņa, humo-
ristiski satīriska uzvedums, rež. – I. Sveilis un U. Siliņš, dek. – V. Spoģe. Rosinātājs
faktors bija gaužam vulgārs – nauda! Bija vajadzīgi prožektori un neskaitāmas citas
vajadzības... Ideja par humoristisko uzvedumu dzima Suliņa smadzenēs un pirmais
Kaleidoskops bija viņa rakstīts.

1962. g. RD Adelaidē uzved U. Siliņa komēdiju *Vēstules no dzimtenes*. Tā ir
viena no viņa visvairāk izrādītajām lugām, uzvesta vairākkārtīgi Austrālijā, ASV,
Kanādā, Zviedrijā, Vācijā un Latvijā, uzņemta arī filmā.

Ar to vēl Siliņa dienas Adelaidē nebija beigušās. Viņš piedalos kā viesaktieris arī
F. Molnāra komēdijā *Spēle pilī*.

1963. gadā SLT nāk tautās ar 7 uzvedumiem. Viena no lugām ir U. Siliņa luga
Vēstules no dzimtenes autora režijā, dekorators – J. Svilāns, SLT ansamblis vieso-
jas arī Balaratā un Melburnā. Lugu uzved Jaunatnes dienās un to noskatās 1150
apmeklētāji.

Vēstules savā repertuārā ar nosaukumu *Intermeco Ilguciemā* uzņem arī Amerikas Latviešu teātra Bostonas amsamblis, ar to atzīmējot aktiera Valfrīda Sreipa 50 gadu skatuves darba atceri.

Rēviju *Kaleidoskops 1963* U. Siliņš raksta kopā ar Sp. Klauvertu. Atšķirība starp abiem autoriem – Siliņš smidina, Klauverts liek domāt. Režisori: U. Siliņš, L. Gailīte, I. Sveilis.

Vēl SLT uzved A. Brigaderes drāmu *Raudupiete*, rež. K. Gulbergs, dek. – J. Svilāns. Šī ir beidzamā luga E. Siliņai. Viņa aiziet aizsaulē tikai 59 gadu vecumā. Nākamā ir K. Goldoni komēdija *Viesnīciece*, rež. – I. Sveilis, dek. – V. Spoģe. Šis ir pēdējais gads arī primadonnai I. Akmeņkalnei, kas teātra darbu pamet.

Nākamās lugas: M. Zīverta *Kā zaglis naktī*, rež. – K. Gulbergs, dek. – U. Āboliņš; Ž. Anuī *Mēģinājums* (no fr. valodas tulkojis E. Dēliņš), rež. – K. Gulbergs, dek. – J. Svilāns; Raiņa jaunības traģēdija *Indulis un Ārija*, rež. – I. Sveilis, dek. – V. Spoģe. Šo lugu uzved 2. KD Sidnejā. Izrādes noskatās 1500 apmeklētāju. SLT saņem Raiņa un Aspazijas fonda piešķirto Raiņa ceļojošo atzinības gredzenu, ko pasniedz I. Sveilim.

1964. gadā SLT bijuši 9 uzvedumi, starp tiem *Kaleidoskops, 1964*, ko rakstījis galvenokārt Sp. Klauverts, U. Siliņam piepalīdzot, rež. – L. Gailīte, U. Siliņš, Sp. Klauverts, dek. – SLT runcis Poķis, un 3 LAA Kultūras fonda konkursā godalgotie darbi: J. Lukstiņa traģēdija *Ceļojums*, rež. un dek. – I. Sveilis; A. Neboisas luga *Urāns*, rež. – L. Zemgale, dek. – L. Veikina un Sp. Klauverta nekonvenciāls viencēliens ar epilogu *Etīde*, rež. un dek. – I. Sveilis; V. Šekspīra komēdija *Divpadsmitā nakts*, rež. I. Sveilis, dekorators nav zināms. Ar šo lugu, atzīmējot V. Šekspīra 400. dzimšanas dienu, SLT piedalās 4. TF Sidnejā.

Vēl SLT uzved A. Brigaderes komēdiju *Kad sievas spēkojas*, rež. – I. Sveilis, dek. – J. Svilāns; A. Brigaderes pasaku lugu *Sprīdītis*, rež. – K. Gulbergs, dek. – U. Āboliņš un A. Eglīša komēdiju *Cilvēks grib spēlēt*. Acīmredzot grib nevien spēlēt, bet arī režisēt, jo režisoru ir vesela guba: Sp. Klauverts, J. Saldums, K. Gulbergs, I. Sveilis, L. Zemgale, L. Gailīte, U. Siliņš. Dekoratori: atkal Runcis Poķis, Jaunā palete, I. Sveilis, U. Āboliņš, I. Līcis.

Ar E. Jonesko komēdiju *Olās ir mūsu nākotne* (tulkojis no angļu valodas A. Dūte) SLT Jaunatnes ansamblis piedalās 3. Austrālijas latviešu jaunatnes dienās, K. Ābeltiņa režijā, dekorators – J. Svilāns.

SLT viesojas Adelaidē, kur kopā ar Adelaides teatraliēm uzved U. Siliņa rēviju *Adelaides Kaleidoskops*.

1965. gadā SLT Literārā sekcija uzved E. Albija *Smilšu kaste* (no angļu val. tulkojusi L. Veikina), rež. – K. Gulbergs un 5. cēlienu no Raiņa *Uguns un nakts*, rež. I. Sveilis, dek. – D. Jansone.

SLT valdes sēdē nolemj turpmāk speciāli organizēto ansambli Jaunatnes dienām nosaukt par SLT Jaunatnes ansambli. Jaunieši uzved F. Arabela viencēlienu *Fando un Lisa*, rež. K. Ābeltiņš, A. Apele, dek. – I. Luce.

Ar šo iestudējumu ansamblis piedalās *British Drama League* viencēlienu festivālā Sidnejā un saucas *The Latvian New Ansamble*. Ievērojamais austrāliešu kritiķis

M. Makallums (*M. McCallum*) savā recenzijā rakstīja: *Uzvarētāji neapšaubāmi bija latviešu ansamblis ar Fando un Lisa. Šis bija vienīgais inscinējums, par kuru visā nedēļas programma varēja teikt "profesionāli"*. Trijotnei (J. Graudam, Z. Ābolai, I. Apelim) piešķir naudas balvu par grupas saspēli – labāko pabalstītāju vienību, K. Ābeltiņam balvu par veiklu, ciešu inscinējumu un A. Apelei par labāko dikciju. Bet profesionāļi jeb nē, naudas balvu ansamblim tomēr nepiešķir. Cieša sadarbība turpinās arī nākotnē, bet, kad tā sāk traucēt teātra darbu, valde to pārtrauc.

Seko A. Kopīta pseudoklasiski traģiskais farss *Nabaga tētis* (*Oh, dad, poor dad, mamma's hung you in the closet and I am feeling so sad*), rež. – K. Gulbergs, dek. – L. Veikina; P. Šāfera divi viencēlieni *Dvēseliskā auss un pasaulīgā acs*, kuru no angļu valodas tulkojusi L. Gailīte, kas vada arī režiju, dek. – D. Jansone-Celinska. Tad Birknera pasaka *Sarkangalvīte*, Litas Zemgales pārstrādājumā, rež. – K. Gulbergs, dek. – J. Svilāns; L. Veikinas, J. Zemīša un U. Siliņa *Kaleidoskops 1965*, rež. L. Gailīte, L. Veikina, K. Ābeltiņš, K. Gulbergs, U. Siliņš un J. Zemītis, dek. – J. Svilāns.

Ar V. Šekspīra komēdiju *Vindzoras jautrās sievas* SLT piedalās 5. TF Melburnā. Rež. – K. Gulbergs, dek. – L. Veikina. Žūrijas komisija piešķir Paijas M. Ansulei, L. Veikina, I. Nīcim un režisoram K. Gulbergam.

1966. ir ražens gads – 8 uzvedumi! Bez T. Viljamsa lugas *Trauslā stikla roze*, rež. – K. Gulbergs, dek. – U. Āboliņš; Raiņa velnu nakts *Spēlēju dancoju*, rež. – I. Sveilis, dek. – V. Spoģe; A. Eglīša drāmas *Sandra*, rež. – K. Gulbergs; P. Adamsa un G. Kartera *Pelnrušķīte* (no angļu valodas tulk. L. Veikina), rež. – K. Gulbergs, dek. – Dž. Krīvs; E. Harisa lugas *Belinda* (no angļu valodas tulk. L. Veikina), rež. – K. Ābeltiņš, dek. – J. Svilāns. Pārējie uzvedumi ir pašmājas autoru produkti. Sp. Klauvertam ir jauna luga – dziesmu spēle *Umurkumurs*, rež. – K. Ābeltiņš, dek. – V. Dzelzkalējs; tad Sp. Klauverta rēvija *Kaleidoskops 1966*, rež. – L. Gailīte, K. Ābeltiņš, autors, dek. – A. Lāce; U. Siliņa un viņa mātes E. Siliņas spalvai pieder bērnu lugas *Karalis Gardēdis* un *Karalis Kartupelis*. Par pēdējo A. Zariņš (*Treji Vārti*, 1991) cita starpā raksta: (...) *nepietiek ar sentimentu vien un spar, bet vajag arī talantu un zināšanas. To lieku reizi pierādīja skolotājas Elzas Siliņas un viņas dēla Ulža rakstītā un SLT uzvestā luga Karalis Gardēdis*.

SLT viesojas Melburnā un Adelaidē ar lugām *Cilvēks grib spēlēt un Nabaga tētis*. ALT viesojas Sidnejā ar M. Zīverta *Durnā merga*.

Nodibināts Sidnejā Teātra draugu klubs.

Sp. Klauverets sarakstījis viencēlienu *Tikai piecas minūtes*, vēlāko *Augstiene* 273.

Bostonā uzvests U. Siliņa skečs *Senie kūri*.

Ar SLT nozīmi 15 gados apbalvoti U. Āboliņš, I. Akmeņkalne, V. Bikše, H. Dukure, V. Ducmanis, J. Freijs, K. Gulbergs, A. Knope, Sp. Klauverts, Dž. Krīvs, Z. Nīce, I. Nīcis, A. Saiva, U. Siliņš, M. Siliņš, I. Sveilis, J. Svilāns, L. Veikina, L. Zemgale, J. Zemītis. Teātra nozīmi zeltā saņem goda biedrs K. Nīcis.

Ir 1967. gads, es rakstu savās atmiņās, un kontroversija no manis neatstājas kā dundurs no lopu bara. 1967. gada RD Sidnejā rīkotāji uzņēmuši programmā manu

lugu *Ķemermiestiņā*. Režisors – K. Gulbergs, dekorators – N. Buivids. Plašas debātes sacel kādas lasītājas (skolotājas Gūtmanes) vēstule, ka lugas valoda esot vulgāra, daudzi skati piedauzīgi, bijušas redzamas visādas vaļības. Es atbildu, ka Ķemeru Anniņa nav Lācplēša Laimdota un, ka viņa nav tur, lai iedvesmotu strēlniekus jaunām uzvarām.

V. Hausmanis savā grāmatā *Latviešu teātris Austrālijā* par mani cita starpā raksta. Par īsti neatvietojamu SLT oriģināla autoru kļuva U. Siliņš. (..) Viņš ir viena no spilgtākajām un daudzveidīgākajām personām ne tikai Austrālijas, bet visā latviešu drāmā (..). Viņa lugās mijas visai dažādas noskaņas – no jautras un spriganas komēdijas līdz smalkai psiholoģiskai drāmai.

Otrs mans darbs – *Kaleidoskops 1967*, rež. – L. Veikina, K. Gulbergs, dek. – J. Svilāns, J. Čečins.

Raiņa un Aspazijas fonda ceļojošo balvu – Nameja zelta gredzenu – izpelnās I. Sveilis par Raiņa *Spēlēju dancoju* iestudējumu.

Vēl uzvesti E. Skujenieka luga *Robinsons*, rež. – K. Gulbergs, dek. – J. Čečins; F. Dīremata komēdija *Meteors* (tulk. E. Dēliņš), rež. K. Gulbergs, dek. – U. Āboliņš; N. F. Simpsona luga *Bobo čuska* (no angļu valodas tulk. L. Veikina), rež. – K. Ābeltiņš, dek. – A. Adens; M. Zīverta komēdija *Kaļostro Vilcē*, rež. – K. Gulbergs, dek. – V. Spoģe; Dž. Rīva bērnu luga *Saules gaismā ar ūdeni trīs reizes dienā*, rež./dek. – L. Veikina; H. Ibsena luga *Spoki*, rež. – K. Gulbergs, dek. – V. Spoģe.

Arī 1968. gads ir bijis darbīgs – 9 iestudējumi! SLT Jaunatnes ansamblis uzvedis B. Lāces *Jaunais varonis* un Aspazijas *Sidraba šķidrauts*. Režijas vadījis K. Gulbergs, skatuvi iekārtojis J. Čečins.

SLT uzvedumi: A. Siksnas problemātiskā luga jaunatnei ar latvisku sentimentu *Rīgas maize*, rež. – K. Gulbergs, dek. – J. Svilāns; M. Zīverta spēle vienā cēlienā *Meli meklē meli*, rež. – K. Gulbergs, dek. – J. Čečins; latviešu teātra 100 gadu atceres sarīkojumam veltītā L. Hoberga lustu spēle *Žūpu Bērtulis*, rež. – J. Svilāns, dek. – M. Ģeģeris; Raiņa sērdieņu dziesma *Daugava*, rež. – L. Veikina, dek. – Dž. Krīvs. *Kaleidoskopu 1968* šogad veidojuši Sp. Klauverts, L. Veikina un B. Apine-Klarka, dek. I. Sveilis.

18. KD Sidnejā SLT uzved A. Brigaderes pasaku *Princese Gundega un karalis Brusubārda*, rež. – K. Gulbergs, dek. – V. Spoģe-Erdmane, bērnu un jaunatnes rītā – manu bērnu lugu *Didzis un sargēngelis*. Rež. – K. Gulbergs, dek. – J. Svilāns.

Es *Didzi un sargēngeli* nekad nebūtu uzrakstījis, ja DV nebūtu izsludinājuši bērnu lugu sacensības. (Bērnu luga tika piekārta tikai pēc A. Siksnas darba saņemšanas.) Desmit lugu konkursā uzvarēja A. Sikсна, 2. vietā – es un 3. vietā – L. Auzāne-Vītoliņa.

1969. gads. SLT uzsāk sezonu ar manu rēviju *Kaleidoskops 1969*, mēs ar A. Apeli vadām režiju, dek. – J. Čečins; otrs darbs saucas *U. Siliņa fantāzija Šurturitnekuršistasitnekas*, rakstīts pantā, rež. – L. Veikina, dek. – V. Aleidzāns; Sp. Klauverts uzved savā režijā lugu *Augstiene 273*. dek. – Dž. Krīvs.

Citi uzvedumi: T. V. Hola un K. Voterhauza komēdija *Melīgais Bilijs* (no angļu valodas tulkojusi L. Veikina). Ar šo uzvedumu SLT piedalās 9. TF Adelaidē un

izpelnās Paijas kā labākais ansamblis, kā labākie aktieri Paijas saņem L. Veikina, J. Ķauķis un par palīglomu – A. Saiva. Režisore ir L. Veikina, dekorators – U. Āboliņš; Brāļu Kaudzīšu *Mērnietu laiki* (dramatizējusi L. Zemgale), rež. K. Gulbergs, dek. – M. Gauja; Moljēra *Tartifs*, rež. – K. Gulbergs, dek. – V. Spoģe-Erdmane; R. Blaumaņa komēdija *Trīnes grēki*, rež. – K. Gulbergs, dek. – I. Krūmiņš.

SLT darbu 1970. gadā uzsāk ar SLT Jaunatnes ansambļa uzvedumu – L. Auzānes-Vītoliņas komēdiju *Raidstacija*, rež. – K. Gulbergs, dek. – J. Čēčins. Otrs iestudējums ir E. Jonesko *Plikgalvainā madonna* (no fr. valodas tulkojis J. Čēčins), režisors ir atkal K. Gulbergs.

Seko Sp. Klauverta, U. Siliņa un melburnietes E. Lēmanes rēvija *Kaleidoskops 1970*. Ernas skeči ir rakstīti kā īsi viencēlieņi, vairāk akcentējot melburniešu aktualitātes. U. Siliņš piedalās ar 4 skečiem un, no atsauksmēm spriežot, uzgāž Melburnas mietpilsonībai aukstu ūdeni uz galvas. Rež. – Sp. Klauverts, dek. – J. Čēčins.

Pārējie uzvedumi: Dž. Osborna luga *Īgnumā atskatoties*, rež. – K. Ābeltiņš, dek. – nav zināms; M. Zīverta drāma *Āksts*, rež. – H. Dukure, dek. – J. Svilāns; A. Eglīša luga *Homo Novus*, rež. – K. Gulbergs, dek. – U. Āboliņš un Ed. Vulfa mazpilsētas komēdija Svētki Skangalē, rež. – M. Siliņš, dek. – V. Dzelzkalējs.

1971. gadu SLT iezvana ar jaunatnes ansambļa uzvesto Raiņa *Vienas nakts sapnis – Rīgas ragana*, režisore ir Māra Eihmane, vēlākā Eihmane-Rozīte. Jaunatnes ansamblis vēl uzved R. Blaumaņa joku lugu *Zagli*, K. Gulberga režijā. Skatuvi iekārtojuši L. Krīva un J. Čēčins.

SLT ansamblis uzved T. Stoparda komēdiju *Kad istabā līst* (no angļu val. tulk. U. Siliņš), rež. L. Veikina, dek. – V. Aleidzāns; S. Beketa lugu *Godo gaidot* (no fr. valodas tulk. E. Ķikure), rež. K. Gulbergs, dek. – V. Spoģe-Erdmane; R. Blaumaņa skatu lugu *Ļaunais gars*, rež. K. Gulbergs, skatuvi iekārtojis J. Čēčins.

11. TF par *Godo gaidot* SLT saņem Paijas par labāko ansambli, K. Gulbergs par labāko režiju un galveno vīriešu lomu, K. Ābeltiņš un J. Ķauķis par labākajām palīglomām.

Kaleidoskops 1971 pieder manai spalvai, rež. – I. Sveilis, dek. – V. Aleidzāns.

1972. gads SLT vēsturē paliks kā iedrīkstēšanās laiks. Pēc pirmizrādes Sidnejā SLT dodas pirmā aizjūras turnejā, lai uzstātos deviņos latviešu centros ASV un Kanādā. SLT uzvedīs T. Villisa *Sieviete rīta svārkā* un U. Siliņa rēviju *Ziemeļamerikas Kaleidoskops*. Turnejā piedalās I. un A. Apeli, J. Grauds, J. Ķauķis, V. Līce, R. Ošiņa, U. Siliņš un režisors I. Sveilis. Dekorators ir V. Aleidzāns.

Nākamā luga ir Jaunatnes ansambļa uzvestā A. Eglīša komēdija *Kosma konfirmācija*, rež. J. Ķauķis, dek. A. Kariks. Kā nākamo Jaunatnes ansamblis uzved M. Zīverta Pirandello joku *Sievas māte*, rež. K. Gulbergs, skatuvi iekārtojis A. Kariks un L. Zemgales dramatizēto *Sarkangalvīti*, rež. – K. Gulbergs, dek. – J. Svilāns.

Pēdējais jauniešu izvedums ir M. Zīverta komēdija *Zaļā krūze*, K. Gulberga režijā un A. Karika dekorācijās.

Pamatansamblis uzved Ž. Anuī *Antigone* (no fr. val. tulkojis E. Dēliņš) un piedalās 12. TF Adelaidē, kur saņem Paiju par labāko ansambli, par labākajām galvenām lomām – M. Ansule un K. Gulbergs, par labākajām atbalsta lomām – K. Ābeltiņš,

L. Zemgale, L. Ozere. Režisors ir K. Gulbergs, dek. – V. Aleidzāns; Sp. Klauverta dramatisējumu 18. nov. sarīkojumam *Mēs gribam būt kungi*, U. Siliņa *Kaleidoskops 1972*. Abiem pēdējiem uzvedumiem rež. – I. Sveilis, dek. – V. Aleidzāns.

SLT valde 1972./73. darbības gadam: priekšsēdis K. Gulbergs, vice-priekšsēdis U. Siliņš, sekretārs Sp. Klauverts, administrators J. Ronis, grāmatvedis M. Siliņš, kasīere M. Krastiņa, bērnu programmu vadītāja L. Zemgale, garderobes pārzine T. Dzitare, mantzinis V. Aleidzāns.

1973. gada SLT pirmais sarīkojums ir rēvija *Kaleidoskops 1973*. Autori: U. Siliņš, L. Veikina, A. Apele, B. Apine-Klarka, E. Rodze-Ķīsele, G. Janovskis, M. Steiga, režija: A. Apele un L. Veikina, dek. V. Aleidzāns.

Jaunatnes ansamblis uzved R. Fosteru un V. Lova komēdiju *Šis nams ir pārdodams*, rež. – L. Veikina, dek. – V. Aleidzāns.

13. TF Sidnejā SLT uzved R. Blaumaņa komēdiju *Skroderdienas Silmačos*, rež. – K. Gulbergs, dek. – A. Rutkovska. Paiju par labāko palīglopu saņem U. Siliņš.

Vēl SLT uzved M. Zīverta drāmu *Tīrelpurvs*, rež. K. Gulbergs, dek. – V. Aleidzāns, un Raiņa saulgriežu pasaku *Zelta zirgs*, rež. – K. Gulbergs, dek. – V. Aleidzāns.

1974. gads sākas ar Jaunatnes ansambļa uzvedumu E. Albija lugu *Smilšu kaste*, V. Singajevskas un V. Eglīša bērnu lugu *Pauks un Šmauks* un R. Blaumaņa *Pēc pirmā mītiņa*. Režisori: I. Sauka un K. Gulbergs, dekorators A. Kariks. Ar pirmām divām lugām ansamblis uztāsies 13. Jaunatnes dienās.

SLT ansamblis darbu uzsāk ar E. Raisa lugu *0x0 ir un paliek 0, rēķini kā gribi*, seko E. Jonesko luga *Degunradzis* (no fr. valodas tulk. E. Dēliņš) un Sp. Klauverta *Kaleidoskops 1974*. Režisori: A. Apele, K. Gulbergs, I. Sveilis, dekoratori: V. Spoģe-Erdmane, J. Svilāns, A. Budļevskis.

14. TF Melburnā bija paredzēts tikai Austrālijas latviešu autoru darbiem un šim nolūkam tika sarīkota sacensība. Rezultātā 1. vietu dalīja E. Lēmane (*Solaterra*) ar U. Siliņu (*Pilsoņa Avota lieta*), 14. TF Paijas palīglo mās guva L. Veikina un K. Ābeltiņš. *Pilsoņa Avota lieta* režisore bija L. Veikina un dekorators U. Āboliņš.

Sidnejā viesojas ALT ar M. Ašāra lugu *Tupesis* un M. Zīverta *Totems*.

1975. gadu SLT uzsāk ar A. Brigaderes lugu *Maija un Paija*. Režisore – A. Apele, dekorācijas un gaismas – M. Apele un J. Grauds.

SLT Jaunatnes ansamblis uzved M. Birzes lugu *Kalmāru konservi*, rež. – I. Sauka, dek. – P. Legzdīņš.

15 TF Adelaidē SLT piedalās ar L. Geršes (*L. Gershe*) komēdiju *Taurenītis grib lidot*. Režisore – L. Veikina, dekorators – V. Aleidzāns. SLT saņem KF balvu kā labākais ansamblis. E. Ķipste saņem Paiju par labāko galveno lomu un I. Nīča balvu, E. Medne saņem Paiju par labāko sieviešu lomu, L. Veikina par labāko palīglo mu.

SLT ar U. Siliņa lugu *Avota lieta* (*Pilsoņa Avota lieta*) dodas 5 nedēļu ilgā turnejā uz ASV, Kanādu, Angliju, Zviedriju un Vāciju, rež. – I. Sveilis, dek. – U. Āboliņš. Luga pirms vairāk nekā gada bija jau vairākas reizes uzvesta Sidnejā, kā arī ar labiem panākumiem 1974. g. TF Melburnā. Jaunajā inscinējumā nomainījās daļa aktieru, un autoram bija viena otra loma jāpārraksta. Piemēram, čekists Čerņikovs tagad bija sieviete. Lai neatbaidītu ASV super-patriotus, tika atmests vārds pilsonis.

Anšlavs Eglītis par izrādi Losandželosā raksta: *Tā ir tipiska dialogu luga. Siliņš izveidojis skopu kodolīgu skatuves valodu. Izrāde veidojās stabili. (...) Patīkama šajos dažādu maldu un svārstību laikos ir izrādes stingrā nacionālā latviskā līnija.* (Eglītis, Anšlavs. Laikmetīga dialogu luga. *Laiks*. 1975. g. 24. septembris)

Lasot programmā ziņojumu par aktieru maiņu, izkārtotot ceļojuma iespējas, jādām atkal lieku reizi, ka Austrālijas tautieši ir laikam sīkstāki un neatlaidīgāki latviešu teātra darbā par visiem izkaisītiem teātrniekiem dažādās zemēs. (Znotiņa-Kalniņa, E. Sidnejas latviešu teātris viesojas Toronto. *Latvija Amerikā*. 1975. g. 20. septembris).

Nākamais uzvedums ir U. Siliņa rēvija *Kaleidoskops 1975*, rež. – I. Sveilis, dek. – A. Budļevskis.

SLT ierosmē izveidojas Latviešu teātra apvienība. I. Sveilis LAA teātra nozares vadītājs un PBLA KF loceklis.

SLT 25 gadus:

Visvairāk spēlēto lugu autori: M. Zīverts ar 14 lugām, R. Blaumanis – 12, A. Eglītis un U. Siliņš – 6, A. Brigadere – 5, Rainis un Ž. Anuī – 4.

Visvairāk lugu iestudējuši: K. Gulbergs – 58, I. Sveilis – 32, K. Ābeltiņš – 12, L. Gailīte – 11, L. Veikina un U. Siliņš – pa 9, M. Siliņš – 7, A. Apele – 3.

Sagatavotas 164 izrādes. No tām 27 bijuši tulkojumi. 8 lugas tulkojis E. Dēliņš, L. Veikina – 7, U. Kaupmanis – 6, U. Siliņš – 2, pa vienai A. Apele, E. Ķikure, A. Dūte, Sp. Klauverts un I. Sveilis.

Uz skatuves 25 gadu laikā kā tēlotāji un tehniskie darbinieki darbojušās 387 personas. SLT uzskatāms par aktīvāko kultūras dzīves veidotāju latviešu saimē Austrālijā, kura ierosmē un uzvedumā radās 1. KD (1951), 1. RD (1960) un 1. TF (1961). SLT bija pirmais latviešu ansamblis, kas no Austrālijas devās ārzemju turnejā. SLT turnejas notika 1972. un 1975. gadā.

Austrālijas Teātru festivālos kopš 1965. g. SLT ieguvis 7 reizes labākā ansambļa balvu un 18 lomu tēlotāji saņēmuši Paijas par labāko tēlojumu. Par iestudējumiem *Indulis un Ārija* un *Spēlēju, dancoju* teātris saņēmis Raiņa un Aspazijas fonda ceļojošo balvu – Nameja gredzenu.

SLT paspārnē darbojas Jaunatnes ansamblis un literārā sekcija, kas sniegusi 249 literāros vakarus un 158 gleznu izstādes.

1976. gadu SLT ievada ar A. Brigaderes drāmu *Karaliene Jāna*, rež. K. Gulbergs, dek. – A. Budļevskis. Jaunatnes ansamblis piedalās 15. Jaunatnes dienās Adelaidē ar D. Hjuvita lugu *Saldumi un ziedi Monikai*, rež. – E. Ķipste, dek. – E. Štubis.

Vēl uzved A. Lindgrenas lugu *Karlsons, kas dzīvo uz jumta*, rež. – A. Apele, dek. – M. Apele un I. Rēbauma. Lielas pārrunas rada G. Priedes lugas *Zilā* uzvedums I. Sveiļa režijā, dek. – A. Budļevskis.

Beidzamais uzvedums ir R. Blaumaņa komēdija *No saldenās pudeles*, rež. – K. Gulbergs, dek. – J. Svilāns.

1977. gadā SLT nāk tautās tikai ar 3 uzvedumiem: Sp. Klauverta rēviju *Kaleidoskops 1977*, rež. – L. Veikina, dek. – V. Aleidzāns un N. Kauarda komēdiju *Kritušie engeli*, rež. – I. Sveilis, dek. – A. Budļevskis. Ar šo lugu SLT piedalās 17. TF un

I. Sveilis saņem balvu (\$100) par labāko režiju un L. Veikina un V. Līce – žūrijas atzinības balvu. (Jādomā, ka tās bija Paijas.)

Beidzamais SLT uzvedums – P. Šefera luga *Piecu pirkstu vingrinājums* (no angļu val. tulk. M. Ansule) Rež. – J. Ķauķis, dek. – J. Svilāns.

1978. darbības gads sākas ar smiekliem – A. Apeles *Kaleidoskopu 1978*, rež. – A. Apele, dek. – M. Apele.

Neskatoties uz grēkiem, M. Zīverta luga *Lielā Grēcinieku iela*, K. Gulberga režisēta un U. Āboliņa dekorēta, 19. TF tiek atzīta par labāko uzvedumu. SLT saņem balvu kā festivāla labākais ansamblis, L. Veikina – Paiju par labāko sieviešu galveno lomu un J. Grauds par labāko palīglomu. Seko J. Poruka drāma *Hernhūtieši*, rež. – K. Gulbergs, dek. – J. Svilāns, M. Zīverta komēdija *Ķīnas vāze*, rež. – I. Sveilis, dek. – A. Budļevskis, un Sp. Klauverta novembra nakts vīzija *Cirvi cirtu ozolā*. Rež. – I. Sveilis, dek. – A. Budļevskis.

1979. gads ir panākumiem bagāts. SLT uzved P. Kalderona de la Barka *O Fortuna* (*Pedro Calderon de la Barc*, no angļu val. tulk. M. Rozīte, E. Ķipstes pārveidojums), rež. – E. Ķipste, dek. – E. Štubis, ar ko piedalās 19. TF Melburnā, kur izpelnās labākā ansambļa balvu, E. Ķipstem piešķir Paiju par labāko režiju, un J. Ķauķim par labāko vīriešu palīglomu.

Pārējie SLT iestudējumi: N. S. Greja pasaku luga *Nezvērs meklē laimi*, rež. – L. Veikina, dek. – V. Aleidzāns un E. Lejas rēvija *Kaleidoskops 1979*, rež. – K. Gulbergs, dek. – Dž. Krīvs, Aspazijas drāma *Torņa cēlājs*, rež. – L. Veikina, dek. – V. Aleidzāns, A. Apeles inscinējums un režija *Rīga dimd, Sidneja dimd*, dek. – M. Apele un G. Alhimoviča luga *Olimpiade*, rež. – I. Sveilis, dek. – A. Budļevskis.

Liels muzikāls pasākums ir A. Brigaderes dziesmu spēle *Sprīdītis* ar A. Jansona mūziku, V. Baumaņa dziesmu tekstiem. Režisors – K. Gulbergs, V. Spoģes-Erdmanes dekorācijas un tērpi. Muzikālais vadītājs – H. Rutups, horeogāfe – B. Apine-Klārka.

Pirmajās PBLA dziesmu dienās SLT piedalās ar U. Siliņa rēviju *Tu esi Gotlandē, mans draugs*. Ansambli darbojas arī divi ALT aktieri. Režisors – I. Sveilis.

SLT pazaudē Sp. Klauvertu. Tai pašā gadā aizsaulē aiziet arī M. E. Siliņš.

1980. gads sākas ar F. Arnolda un E. Baha komēdiju *Spāniešu muša*, rež. – A. Apele, dek. – M. Apele, seko A. Egliša komēdija *Bezkaunīgie veči*, rež. – L. Veikina, dek. – V. Aleidzāns, M. Zīverta luga *Kopenhagenas dialogs*, rež. – K. Gulbergs, dek. – Dž. Krīvs un J. Krādziņa viencēliens *Starp pusnakti un rītu*, rež. – M. Rozīte, dek. – Dž. Krīvs un E. Štubis.

1981. gads. Pieminot Sp. Klauvertu, SLT uzved viņa komēdiju *Toms Kaspars*, rež. – K. Gulbergs, dek. – Dž. Krīvs, seko H. Pintera luga *Dzimundiena*, no angļu val. tulkojusi A. Apele, kas vada arī režiju, dek. – Dž. Krīvs. Ar šo lugu SLT piedalās 21. TF Adelaidē, kur Paijas saņem I. Apelis par galveno vīriešu lomu, A. Apele par galveno sieviešu lomu, J. Ķauķis, J. Čečins par vīriešu palīglomām. SLT saņem balvu par labāko ansambli. Nākamais uzvedums ir M. Zīverta mīms ar ideju *Čūska*, rež. A. Apele, dek. Dž. Krīvs.

Seko M. Rozītes dramatiskā montāža *Rainis un Aspazija. Illūzijas*, rež. –

E. Ķipste dek. – L. Treimane. Pēc izrādēm Austrālijā SLT viesojas Anglijā un Zviedrijā. 18. novembrī E. Ķipstem piešķir PBLA KF goda diplomu par profesionālu iestudējumu. Visbeidzot U. Siliņa rēvija *Kaleidoskops 1981*. Rež. – J. Veikina, dek. – V. Aleidzāns.

1982. gadā SLT ir atkal ceļa jūtīs. Ansamblis piedalās ar U. Siliņa lugu *Kade pārnāksi, bālelīņ 22*. TF Sidnejā un tad dodas viesizrādēs uz Amerikas Rietumkrasta Dziesmu svētkiem, Portlandē, Rež. I. Sveilis, dek. – V. Spoģe-Erdmane. Otrs dziesmu svētku uzvedums ir U. Siliņa rēvija *Tu esi Portlandē, mans draugs*.

Mājinieki uzved A. Eglīša komēdiju *Karmen, Karmen*, rež. – L. Veikina, dek. – V. Aleidzāns un A. Apeles rēviju *Kaleidoskops 1982*, rež. – A. Apele, dek. – J. Grauds.

Nākamo lugu – R. Romerila *Mrs Thallyf* – SLT uzved, lai palīdzētu rež. E. Ķipstem iekļūt teātra institūtā NIDA. Izrādes režija ir viņa iestāšanās eksāmens. Visbeidzot R. Blaumaņa komēdija *Trīnes grēki*, rež. – K. Gulbergs, dek. – Dž. Krīvs.

1983. g. SLT uzvestās lugas: G. Griezes komēdija *Tautieša Zupāna atmoda*, rež. – A. Apele, dek. – M. Apele, T. Kepinska luga *Duets vienai personai* (tulk. no angļu val. L. Veikina), rež. – I. Sveilis, dek. – V. Aleidzāns, A. Landsberga luga *Pieci stabi tirgus laukumā*, rež. – A. Apele, dek. – D. Greste un visbeidzot E. Rodzes-Ķīseles rēvija *Kaleidoskops 1983*. rež. – E. Rodze-Ķīsele, dek. – Dž. Krīvs un A. Eglīša spēle *Leo*, rež. – K. Gulbergs, dek. – A. Silķēns.

Ar *Duets vienai personai* SLT ansamblis piedalās 23. TF Pertā.

1984. gadā SLT uzsāk sezonu ar U. Siliņa rēviju *Kaleidoskops 1984*, rež. – I. Sveilis, dek. – Dž. Krīvs. Arī nākamās lugas pieder ir U. Siliņa spalvai: komēdija *Vēstules no dzimtenes*, rež. – A. Apele, dek. – A. Misiņa, vingrinājums minorā *Ir Akmeņi raud*, rež. L. Veikina, dek. – V. Aleidzāns un *Tasmānijas Kaleidoskops*, rež. autors. Ar pēdējiem diviem uzvedumiem SLT piedalās 34. KD Launčestonā, Tasmānijas salā.

Vēl uzved M. Zīverta *Kurpurū*, rež. – I. Sveilis, dek. – Dž. Krīvs, ar ko SLT piedalās 24. TF Sidnejā un A. Eglīša *Pēc kaut kā cēla, nezināma*, rež. – K. Gulbergs, dek. – V. Dzelzkalējs. Seko U. Siliņa E. Kestnera stāsta *Emils un Berlīnes zēni* dramatisējums, rež. U. Siliņš.

Vēl SLT uzved U. Siliņa farsu *Precinieks*, rež. – I. Sveilis, dek. – V. Aleidzāns un A. Eglīša komēdiju *Jolanta Durbe*. Ar šo lugu SLT viesojas Melburnā, Kanberā un 3. PBLA Dziesmu dienās Minsterē, 1987. gadā.

SLT uzved arī U. Siliņa rēviju *Tu esi Misterē, mans draugs*, rež. – L. Veikina un autors. Beidzamais gada uzvedums ir U. Siliņa un A. Apeles *Kaleidoskops Adelaidē*.

Par 37. KD lugu Sidnejā uzņemta U. Siliņa dziesmu spēle *No Kurzemes bērniņš biju*. Dek. – V. Spoģe-Erdmane, mūzikas aranžējumi un pavadījumi – I. Rinna.

Par sarīkojumu *Austrālijas Latvieša* redaktors Emils Dēliņš raksta: *Lugas pasaules pirmiestudējums bija pierādījums latviešu teātra mākslas jaunradei trimdā, kurā vēl pēc 40 svešumā pavadītiem gadiem ir spīrgta un spēcīga. SLT paveiktais darbs likās izcila atzinības vērts. Cik mums ir latviešu teātra vienību, kas vienai izrādei spēj dot tādu un tik spējīgu dalībnieku pulku? Ārpus Sidnejas brīvajā pasaulē*

tādu vienību ir ļoti, ļoti maz, ja vispār vēl kāda. Tikpat lielas atzinības cienīgs bija izrādes kvalitatīvais līmenis, ieskaitot diriģentes un komponistes Ingrīdas Šakūrovas-Rinnas orķestra un kora, kā arī dekorātores Vijas Spoģes-Erdmanes veikumus, kuri priecēja gan ausis ar tautas dziesmu melodiju iejūtīgo savijumu, gan arī acis ar skatuvē uzbūrtu Kursas mežu pasakaino ainavu. Var tikai nožēlot, ka SLT nav iespējams šo sava darba apbrīnas cienīgo rezultātu parādīt ārpus Sidnejas. Par vienu tomēr nepaliks šaubu: latviešu teātris Sidnejā nav muzeja eksponāts, bet dzīva, organiski augoša un vēl joprojām augt spējīga latviešu kultūras daļa. (Dēliņš Emils. Austrālijas latvietis, 1988. g. 15. janvārī)

Vēl SLT uzved M. Zīverta lugu *Smilšu tornis*, rež. – K. Gulbergs, dek. – Dž. Krīvs.

Jāatzīmē, ka 18. novembra svinībās rež. I. Sveilis par savu darbu teātrī saņem PBLA KF balvu.

1988. gadā gandrīz viss pulveris ir izšauts un SLT uzved tikai 3 lugas: G. Griezēs komēdiju *Vēlreiz Krautstatē*, rež. – A. Apele, dek. – V. Spoģe-Erdmane, R. Blaumaņa drāmu *Indrāni*, rež. – K. Gulbergs, dek. – Dž. Krīvs un U. Siliņa rēviju *Kaleidoskops 1988*, rež. – L. Veikina, dek. – V. Aleidzāns.

1989. gadā SLT uzved L. Stumbres lugu *Zīmējumi smiltīs*. Rež. – I. Sveilis, dek. – V. Spoģe-Erdmane un L. Veikinas variāciju par T. Kepinska tēmu *Duets vienai personai*, rež. – I. Sveilis un dek. – V. Aleidzāns. Ar *Zīmējumi smiltīs* SLT piedalās arī 29. TF Adelaidē.

Vēl SLT uzved N. Kauarda komēdiju *Mīlas virpulis* (no angļu val. tulkojis U. Siliņš), rež. – I. Sveilis, dek. A. Knope un A. Eglīša lugu *Spēle ar brāļiem*, rež. – K. Gulbergs, dek. – J. Grauds.

1990. gadā SLT ir atkal *zirgos* un dodas viesizrādēs ar L. Stumbres lugu *Zīmējumi smiltīs*, L. Veikinas variācijām par T. Kepinska tēmu *Duets vienai personai*.

Mājinieki uzved H. Pintera lugu *Namzinis* (no angļu val. tulk. I. Rolava), rež. – K. Gulbergs, dek. – V. Dortiņš un G. Gudeta un J. Zvirgzdiņa latvju traģihroniku *Jubilejas gads*. Rež. – I. Sveilis, dek. – V. Aleidzāns.

1991. gadā SLT jauni ceļi zem kājām. SLT ansamblis, šoreiz A. Apeles režijā, ved uz Latviju viesizrādēs G. Grāsa (*G.Grass*) *Onkulīt, onkulīt*, dek. – D. Grete. Ansamblī 9 aktieri.

Mājinieki uzved: H. Gulbja komēdiju *Mans mīlais, mans dārgais*, rež. – K. Gulbergs, dek. – V. Spoģe-Erdmane. Ar šo lugu SLT piedalās 31. TF Sidnejā. Vēl uzvesta: M. Zīverta komēdija *Cenzūra*, rež. – K. Gulbergs, Skatuvī iekārtojis V. Aleidzāns un U. Siliņa rēvija *Kaleidoskops 1991*, rež. – I. Sveilis, dek. – V. Aleidzāns.

1992. gadā SLT nāk tautās ar U. Siliņa bērnu lugu pantā *Šurturitnekuršis-tasitnekas*, rež. – I. Sauka-Brūvere, dek. – M. Koškins, A. Eikborna komēdiju *Esiet pazīstami*, rež. – K. Gulbergs, dek. – J. Grauds un M. Zālītes dramatisko poēmu *Pilna Māras istabiņa*, rež. – A. Apele, dek. – G. Jurjāns. Ar šo uzvedumu SLT piedalās 32. KD Adelaidē. Tad vēl A. Apeles dziesmu un rotaļu sakopojums *Skola kā nekad*. Rež. – I. Brūvere, J. Grauds, dek. – V. Spoģe-Erdmane.

1993. gadā SLT uzved A. Eglīša drāmu *Sandra*, rež. – K. Gulbergs, apgaismotājs

– U. Misiņš. Ar šo lugu SLT piedalās 33. TF Melburnā. Tad vēl L. Stumbres luga *Viss par mīlestību*, rež. – I. Sveilis un G. Griezes komēdija *Pensionāri*. Rež. – L. Veikina, dek. – V. Aleidzāns.

1994. gadā arī ir tikai trīs uzvedumi: A. Eglīša komēdija *Pa purna tiesu*, rež. – L. Salduma, dek. – L. Misiņa, Johannas fon Vaszarijas komēdija *Kurš melo?* rež. – L. Veikina, dek. – M. Sieriņa. Ar šo lugu SLT dodas viesizrādēs uz Kanberu un Melburnu. Tad vēl *Kaleidoskops 1994*, pēdējam autoru ir vesela guba, un R. Staprāna komēdija *Pēdējā izrāde*, rež. – I. Sveilis, dek. – V. Aleidzāns. Un tas no 1951.–1994. gadam ir viss.

Šai laika posmā (1951–1994) SLT iestudējis 166 uzvedumus.

U. SILIŅA UN E. SILIŅAS LUGAS, DRAMATIZĒJUMI, U. SILIŅA U.C. AUTORU KALEIDOSKOPI

* *Pilsoņa Avota lieta*

* *Precinieks*

* *Ir Akmeņi raud* (Šī luga pārtulkota angļiski, uzlabota un pārcelta atkal latviešu valodā. Obligāta lasāmviela baltu filologiem Latvijas universitātē.)

* *No Kurzemes bērniņš biju*

* *Ķemermiestiņā*

* *Šurturtinekūršistasitnekas*

* *Vēstules no dzimtenes*

* *Didzis un sargēngelis*

* *Aijā, žūžū, lāča bērns* (Šī luga nav publicēta.)

* *Zem Dienvidu Krusta*

* *Kade pārnāksi, bāleliņ – 5 lugas*

* E. & U. Siliņi *Karalis Kartupelis*

* E. un U. Siliņi *Spēlēsim teātri* (četras burtnīcas)

* *Konservēts Latviskums*, skeču krājums

* *Letiņi Nezudīs*, skeču krājums

* E. Kestners *Emīls un Berlīnes zēni*, dramatizējums

* M. Tvens *Toms Sojers*

* U. Siliņa *Kaleidoskops 1962*

* U. Siliņa un Sp. Klauverta *Kaleidoskops 1963*

* U. Siliņa un Sp. Klauverta *Kaleidoskops 1964*

* U. Siliņa, L. Veikinas, J. Zemīša *Kaleidoskops 1965*

* Spodra Klauverta sakopota raiba programma

* U. Siliņa *Kaleidoskops 1967*

* Sp. Klauverta, L. Veikinas, Apines-Klarkas *Kaleidoskops 1968*

* U. Siliņa *Kaleidoskops 1969*

* E. Lēmanes, Sp. Klauverta, U. Siliņa *Kaleidoskops 1970* (ar nosaukumu *Zobgalis*)

* U. Siliņa, L. Veikinas, A. Apeles, B. Apines-Klarkas, E. Rodzes-Ķīseles,

G. Janovska rēvija *Kaleidoskops 1973*

- * L. Veikinas no angļu valodas tulkotais un dramatizētais *Kaleidoskopa* materiāls
- * Sp. Klauverta rēvija *Kaleidoskops 1974*
- * U. Siliņa rēvija *Kaleidoskops 1975*
- * Sp. Klauverta rēvija *Kaleidoskops 1977*
- * A. Apeles rēvija *Kaleidoskops 1978*
- * E. Lejas rēvija *Kaleidoskops 1979*
- * U. Siliņa rēvija *Tu esi Gotlandē, mans draugs*
- * U. Siliņa rēvija *Kaleidoskops 1981*
- * A. Apeles rēvija *Kaleidoskops 1982*
- * U. Siliņa rēvija *Tu esi Portlandē, mans draugs*
- * U. Siliņa rēvija *Kaleidoskops 1984*
- * U. Siliņa rēvija *Kaleidoskops 1988*
- * U. Siliņa rēvija *Tasmānijas Kaleidoskops*
- * U. Siliņa rēvija *Tu esi Minsterē, mans draugs, 1984*
- * U. Siliņa rēvija *Tu esi Minsterē, mans draugs, 1985*
- * U. Siliņa rēvija *Straumēnu Kaleidoskops*
- * U. Siliņa rēvija *Portlandes Kaleidoskops*
- * U. Siliņa rēvija *Kaleidoskops 1991*
- * U. Siliņa rēvija *Kaleidoskops 1994*

Vēl nedaudz par Sidnejas latviešu teātri. Tajā nav tikai primadonnas un premjeri. Sāksim ar melnajiem, kā viņi paši sevi lepnī dēvē – skatuves strādniekiem, skaņu meistariem un apgaismotājiem. Pie pēdējiem jāmin Guntis Bērziņš, Uldis Misiņš, V. Bikše, J. Grauds u.c. Katrai izrādei ir nozīmēts skatuves meistars. Teātrī darbojas gara rinda scenogrāfu jeb dekoratoru. Un kurš uzdrošināsies aizmirst pieminēt suflieres – Gaidu Krīvu, Taņu Vītoli un Lidiju Cepli? Valdē bez direktora I. Sveiļa savā laikā strādājis arī J. Ronis, M. Siliņš, L. Zemgale, Sp. Klauverts, K. Gulbergs, U. Siliņš, V. Aleidzāns u.c.

AUSTRĀLIJAS LATVIEŠU TEĀTRU BRAUCIENI UZ ĀRZEMĒM

1972

U. Siliņš ciemos pie tautiešiem ar humora programmu *Ciemos pie Ulda Siliņa*, K. Ābeles balādēm, sadzīves feļetoniem, SLT slīdīšu izrādi LA, Sanfrancisko, Denverā, Ņujorkā, Piesaulē (Ņūhampšīrā), Bostonā, Medisonā, Portlandē, Sietlā, Toronto, Čikāgā, Kopenhāgenā, Lundā, Eskilstunā, Gēteborgā, Upsalā, Stokholmā.

1972

ALT viesojas ASV un Kanādā ar M. Zīverta *Totems* un Ašāra *Tupesis*. Ansambli – rež. G. Grauds, G. Kūlniece, G. Klauss, I. Klausa, V. Rube, Dz. Veide, E. Kuks.

1972

SLT viesojas ar *Sieviete rīta svārkā* un U. Siliņa *Ziemeļamerikas Kaleidoskopu* Losandželosā, Sanfrancisko, Sietlā, Denverā. Priedainē (Ņūdžersijā), Ņujorkā, Piesaulē (Ņūhampšīrā), Bostonā, Madisonā, Montreālā, Toronto, Mineapolē, Milvaukī, Grand Rapids.

1975

SLT dodas turnejā ar U. Siliņa lugu *Pilsoņa Avota lieta*. (Lai neuztrauktu ASV mietpilsoņus, *Pilsoņa Avota lieta* ir pārkristīta par *Avota lieta*.)

Ansamblis viesojas: Losandželosā, Sanfrancisko, Sietlā, Linkolnā, Demoinā, Mineapolē, Milvaukī, Čikāgā, Bostonā, Toronto, Indianapolē, Ņujorkā, Priedainē, Stokholmā, Hamburgā, Ķelnē, Minsterē, Frankfurtē, Klīvlendē.

1975

U. Siliņš un J. Zemītis (SLT) saņem ielūgumu no PBLA Gotlandes Dziesmu dienu vadības uzvest U. Siliņa humoristiski satīrisko uzvedumu *Tu esi Gotlandē, mans draugs*.

Arī Erna Lēmane (ALT) saņem ielūgumu piedalīties dziesmu dienu ietvaros ar vienu no viņas lugām (*Sola Terra*).

U. Siliņa uzvedumā piedalīsies arī ALT aktieri.

1982

SLT ansamblis A. Apeles vadībā dodas viesizrādēs uz ASV un Kanādu ar M. Zīverta *Čūsku* un H. Pintera *Dzimumdienu*, sniedzot pavisam 16 izrādes sekojošos centros: Losandželosā, Kalamazū, Toronto, Indianapolē, Denverā, Demoinā, Linkolnā, Miniapolē, Filadelfijā, Čikāgā, Hamiltonā, Vašingtonā, Klīvlendē, Priedainē un Ņujorkā (visos centros abas izrādes netiek uzvestas).

1984

PBLA Dziesmu dienu rīkotāji aicina U. Siliņu rakstīt un uzvest *Tu esi Minsterē, mans draugs*.

SLT uzved Dziesmu dienām arī M. Zīverta lugu *Kurpurū*.

1986

PBLA Dziesmu dienu rīkotāji aicina SLT uzvest U. Siliņa *Tu esi Minsterē, mans draugs II*. SLT arī uzved A. Eglīša komēdiju *Jolanta Durbe*.

1988

Komponists A. Jansons ielūdz J. Zemīti un U. Siliņu piedalīties *Princeses Gundegas* uzvedumā ASV (ielūgumus saņem arī daži Austrālijas latviešu mūziķi). U. Siliņš tēlo karali un Melno burvi, J. Zemītis – Žņaudzēju. Izrādes notiek Ņujorkā un Linkolnā.

1988

SLT uzved M. Rozītes *Rainis un Aspazija – illūzijas* E. Ķipstes režijā un pēc izrādēm Austrālijā viesojas Zviedrijā un Anglijā.

U. Siliņš un L. Veikina (SLT) ir ielūgti uzstāties Anglijas Kultūras svētkos un 26. Vanagu dienās. Uzved U. Siliņa skečus *Tautadziesmas un mēs, Būsim kontroversiāli, Sirdsraudzenes* u.c.

1990

SLT viesojas ar T. Kepinska *Duets vienai personai* un L. Stumbres *Zīmējumi smiltīs* Alūksnē, Madonā, Jēkabpilī, Daugavpilī, Rēzeknē, Liepājā, Ventspilī, Talsos, Rīgā Nacionālajā teātrī.

1991

SLT dodas viesizrādēs 8 aktieru sastāvā ar G. Grasa lugu *Onkulīt, onkulīt* uz Staiceli, Rīgu, Limbažiem un Jelgavu. Rež. A. Apele.

1992

U. Siliņš saņem ielūgumu no Višķu nometnes 3x3 vadības strādāt par redaktoru.

1992.g. U. Siliņš un L. Veikina (abi SLT) saņem ielūgumu no DV svētku vadības uzstāties ar U. Siliņa humoristiski satīrisko uzvedumu *Straumēnu Kaleidoskops*.

U. Siliņš uzstājas ar *Latviešu karavīrs mūžības gaismā*, rakstīts pantā. u.c.

1994

U. Siliņš saņem ielūgumu no Latvijas 3x3 vadības strādāt par redaktoru Daugavpils Mežciema 3x3 nometnē.

Gads nav zināms

U. Siliņš ar dzīvesbiedri privātā vizītē uz Anglijas Latviešu dziesmu svētkiem Līdās noklausīties viņa rakstīto un L. Zobenas komponēto *Jaunie zvani* apvienotajam jauktajam korim.

UZŅĒMĒJI

ADELAIDĒ

* Pašā priekšgalā ir miljonārs, Adelaides *Building Company Inc* īpašnieks K. Līdums

* J. Spalviņš, *Chief manager Adelaide Steamship Co Inc.*

* Liela rinda ar dažādiem grāmatveikaliem, kontraktoriem un sab-kontraktoriem, elektriķiem, galdniekiem, mūrniekiem, krāsotājiem, jumta un cauruļu licējiem, sētu būvētājiem u.c.

* Strautu grāmatveikals u.c. sīkāki uzņēmumi

BRISBANĒ

* Trūkst lielāku uzņēmumu.

KANBERĀ

* Trūkst lielāku uzņēmumu.

MELBURNĀ

* G. Šteinberga daiļamatniecības salons u.c. sīkāki uzņēmumi

PERTĀ

* K. Vilipa būvuzņēmums

* Santehniķa K. Bērziņa uzņēmums

- * E. Lanksa būvuzņēmums
- * G. Sarkana būvuzņēmums
- * J. Jēpa grāmatvedība
- * Ulmaņa konditoreja
- * P. Mazaļevska auto remonta darbnīca
- * L. Mierīņa foto studija
- * Leona Lebedeva foto studija
- * G. Kaķa auto remonta darbnīca
- * A. Gulāna auto remonta darbnīca

SIDNEJĀ

- * V. Bērziņa maizes ceptuve *Rīga*. Viņam pieder arī divi pārtikas preču veikali
- * Karazubova pārtikas veikals *Venta*
- * Liniņa pārtikas preču veikali
- * E. Bergmaņa maiznīca
- * A. Priedīša grāmatveikals *Rīga*
- * Ed. Polikēviča juvelieru veikals *Rota*
- * juvelieri *Abram and Birze*
- * R. Gaņģa, V. Muzikanta drēbnieku darbnīcas
- * frizētavas
- * četras dārzniecības
- * galdniecības
- * P. Pētersona būvfirma
- * M. Vagulāna transporta uzņēmums
- * Kazapceva pārtikas preču veikals u.c.